

# Analyse af projekt ”Test af serviceniveau” i Familieretshuset

Opfølgning på brugerrejseanalysen



## Knowledge for a better society

Oxford Research er en specialiseret viden-virksomhed med fokus på velfærdsområderne og erhvervs- og regionaludvikling.

Oxford Research gennemfører skræddersyede analyser, implementeringsevalueringer og effektevalueringer for offentlige myndigheder, fonde og organisationer i civilsamfundet. Vi rådgiver også om strategiudvikling, faciliterer udviklingsprocesser og formidler vores viden på undervisningsforløb og seminarer. Vi kombinerer akademisk fordybelse, strategisk forståelse og god kommunikation – på den måde skaber vi anvendelsesorienteret viden, der kan gøre en forskel.

Oxford Research er grundlagt i 1995 og har selskaber i Danmark, Norge, Sverige og Finland. Oxford Research er en del af Oxford Gruppen.).

## Oxford Research A/S

Vesterbrogade 149  
1620 København V  
Danmark  
office@oxfordresearch.dk  
[www.oxfordresearch.dk](http://www.oxfordresearch.dk)

## Kunde

Familieretshuset

## Projektperiode

August 2021-december 2021

## Team

Katrine Marie Larsen  
Louise Madsen  
Cecilie Asp Overgaard Rasmussen  
Emil Herskind  
Helene Oldrup



**Venn-diagrammet** er en stilistisk repræsentation af Oxford Researchs bestræbelser på at kombinere forskningskompetencer, strategi og kommunikation og lave viden til et bedre samfund

## Indholdsfortegnelse

<b>1. Sammenfatning</b>	<b>4</b>
1.1 Analysens hovedkonklusioner	5
1.2 Opmærksomhedspunkter til Familieretshusets videre arbejde	8
<b>2. Familiernes trivsel, konfliktniveau og samarbejde efter forløb i Familieretshuset</b>	<b>10</b>
2.1 Børnenes trivsel efter endt forløb i Familieretshuset	10
2.2 Forældrenes konfliktniveau og samarbejde efter endt forløb i Familieretshuset	13
<b>3. Brugerrejsens delelementer genbesøgt</b>	<b>20</b>
3.1 Møderne i Familieretshuset	21
3.2 Samarbejdskursus	27
3.3 Konfliktmægling	29
3.4 Børnesagkyndig undersøgelse	30
3.5 Børnesamtaler	32
3.6 Kontaktpersonsordningen	34
3.7 Overvåget samvær	36
3.8 Afslutningen af sagen	37
<b>4. Forældre og børns overordnede oplevelse af forløbet i Familieretshuset</b>	<b>40</b>
4.1 Barnet i centrum	41
4.2 Forløb tilpasset forskellige behov	43
4.3 Brug af børnesagkyndige undersøgelser og sagkyndige erklæringer	46
4.4 Énstrengt system	47
4.5 Samarbejde med kommuner	50
4.6 Familiernes møde med Familieretshusets medarbejdere	51
<b>5. Brugerrejser efter sagens afslutning</b>	<b>54</b>
5.1 Børnerejsen	54
5.2 Familiemæglingsforløb med lavt konfliktniveau, som afsluttes med en aftale i Familieretshuset	56
5.3 Familiemæglingsforløb med højt konfliktniveau, som går videre til familieretten	57
5.4 Kortere forløb i familieretlig udredning, som afsluttes med en aftale i Familieretshuset	60
5.5 Længere forløb i familieretlig udredning, som går videre til familieretten	62
<b>6. Metode</b>	<b>65</b>
6.1 Udvælgelse af deltagende forældre og børn	65
6.2 Interview med forældre	66
6.3 Interview med børn	67

# 1. Sammenfatning

I 2019 blev der indført en stor reform på det familieretlige område. Reformen indebærer en omfattende ændring af det familieretlige system, herunder nedlæggelse af Statsforvaltningen og etableringen af to nye myndigheder, Familieretshuset og familieretten. Familieretshuset sørger for oplysning af sagen, belysning af barnets perspektiv og tilbyder familierne konflikthåndtering. De mere komplekse sager, eller sager som ikke kan afgøres i Familieretshuset, sendes videre til familieretten. Familieretten er en ny domstolsenhed under byretterne. Reformen har bl.a. haft følgende formål:

- At understrege at hensynet til børnene er altafgørende, bl.a. gennem oprettelsen af en børneenhed, som sikrer barnets egen indgang til systemet via en kontaktperson.
- At forløbene tager hensyn til familiernes forskellige behov. Der er derfor oprettet forskellige sagsbehandlingsspor, herunder familiemægling (§ 6) og familieretlig udredning (§ 7), som skal tage hensyn til familiernes konkrete behov.
- At skabe bedre sammenhæng mellem de forskellige dele af det familieretlige system og evt. andre involverede myndigheder, herunder kommuner.

Det nye system er stadig under opbygning. Siden etableringen af Familieretshuset er der pågået et omfattende arbejde med at beskrive og igangsætte implementeringen af serviceniveauet for tilbud til forældre og børn på området for børn og forældreansvar i Familieretshuset.

I løbet af sommeren 2020 blev der gennemført en test af det beskrevne serviceniveau i Familieretshuset som led i projekt ”Test af serviceniveau”. I dette projekt gennemførte Familieretshuset 73 sager efter det nye serviceniveau. Det foregik i perioden fra medio 2020 og med afslutning omkring februar 2021. Sagerne var enten under sporene familiemægling eller familieretlig udredning og omhandlede forældremyndighed, bopæl eller samvær. Formålet med denne test var at give Familieretshuset erfaring med den nye måde at arbejde på, at indhente viden om hvad det kræver af ressourcer, samt få viden om, hvordan det opleves for brugerne, når sagsbehandlingen foretages ud fra en fuldt implementeret reform.

Oxford Research gennemførte i perioden juli 2020 - februar 2021 en brugerrejseanalyse<sup>1</sup> med de familier, som deltog i projekt ”Test af serviceniveau” i Familieretshuset. Brugerrejseanalysen havde fokus på at undersøge forældre og børns oplevelse af *processen* i sagsforløbet og fulgte familierne tæt - lige fra ansøgningsfasen til de forskellige sagslementer, de var igennem, til slutningen af deres sagsforløb. På denne måde gav analysen detaljeret viden om, hvordan familierne oplevede et sagsforløb i Familieretshuset, som lever op til det ønskede serviceniveau.

Denne analyse skal ses som en opfølgning på brugerrejseanalysen, hvor de samme familier fra projekt ”Test af serviceniveau” interviewes 3-12 måneder efter, deres forløb er afsluttet i Familieretshuset. Formålet med analysen er at undersøge, hvorvidt og hvordan familierne oplever, at forløbet i Familieretshuset har hjulpet dem videre, f.eks. i forhold til deres konflikt og samarbejde med den anden forælder. Analysen vil, herudover, også se på, hvad forældre og børn tager med sig fra deres sagsforløb: Har de eksempelvis fået nye redskaber eller værktøjer med, som de kan bruge til bedre at forstå hinanden eller

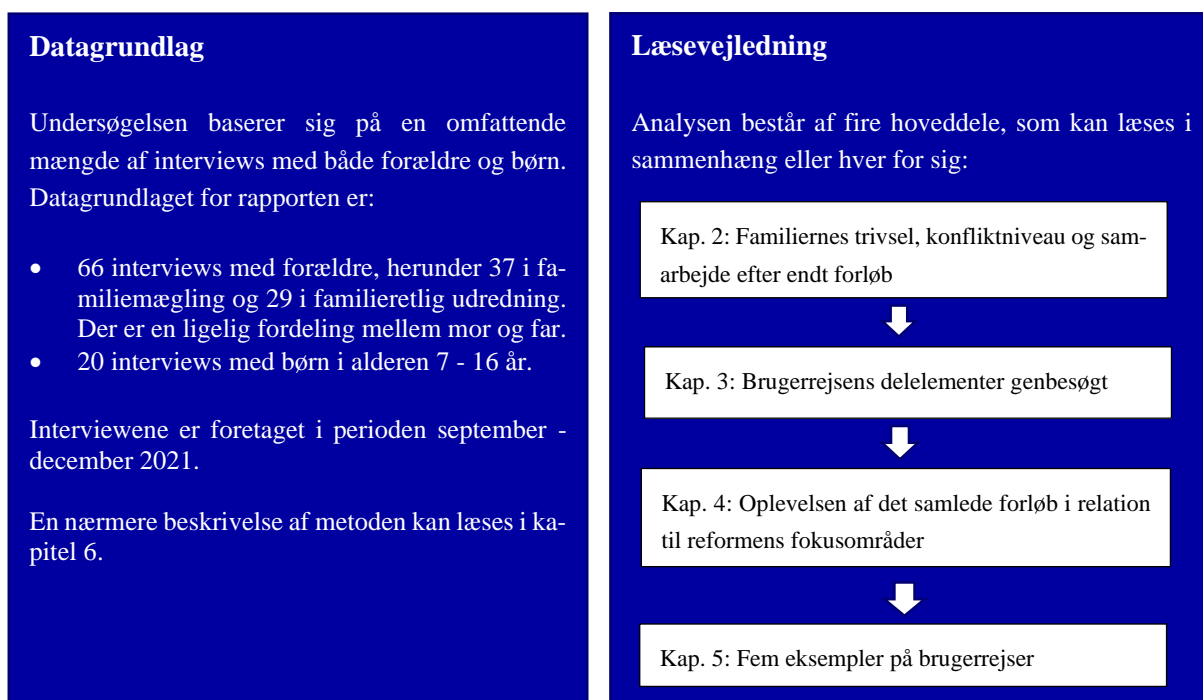
---

<sup>1</sup> Oxford Research (2021): Brugerrejseanalyse af projekt ”Test af serviceniveau” i Familieretshuset

tale sammen? Analysen bidrager således med viden om, hvordan forældre og børn oplever intentionerne bag reformen, når de, nogle måneder efter, deres sag er afsluttet, kigger tilbage på deres forløb.

Undersøgelsen er foretaget af Oxford Research, som har gennemført dataindsamling, analyse og afrapportering. Fokusområderne for undersøgelsen er de samme som ved brugerrejseanalysen og er udvalgt i samarbejde med Familieretshuset.

**Figur 1: Datagrundlag og læsevejledning for analysen**



## 1.1 Analysens hovedkonklusioner

I det følgende beskrives analysens hovedkonklusioner. Konklusionerne er inddelt i tre overordnede tematikker, hvorudfra centrale pointer fra analysen beskrives. Tematikkerne omhandler hhv. børnene, forældrene og strukturelle forhold med relevans for Familieretshusets serviceniveau.

Det er vigtigt at bemærke, at resultaterne i indeværende opfølgning skal ses i sammenhæng med den konfliktfyldte og svære situation, som familierne har været igennem. Det er svært at forestille sig et system af denne type, uanset serviceniveau, hvor alle brugere vil være glade, bl.a. fordi systemet behandler partstvister, som kan indebære afgørelser, som går imod den ene parts interesser.

### **1.1.1 Børnenes trivsel forbedres efter endt forløb i Familieretshuset**

Størstedelen af forældre og børn oplever, at børnenes trivsel er forbedret 3-12 måneder efter, at familiens sag er afsluttet i Familieretshuset.

Det er der to primære årsager til. Den ene er, at forældrene har fået lavet en aftale eller truffet en afgørelse, som har skabt nogle klare rammer for børnene og dermed givet både forældre, men især børn en vis ro i deres hverdag, som de nu profiterer af. Børnene skal således ikke længere gå og bekymre sig om, hvornår de skal se hhv. mor og far, da der nu foreligger nogle faste strukturer for samværet. Desuden kan aftalerne afhjælpe, at forældrene har uenigheder om f.eks. samvær, som børnene lader sig mærke af.

Den anden årsag til, at børn og forældre giver udtryk for, at der er sket en forbedring i børnenes trivsel, handler om børnenes inddragelse i sagerne gennem Familieretshusets tilbud om kontaktpersonordning. De børn, der har fået tildelt en kontaktperson, oplever i høj grad, at de føler sig lyttet til og forstået af kontaktpersonen, og flere af børnene angiver, at det har været rart at tale med en tredjepart, som hverken er deres forældre eller venner, om de forhold og oplevelser, der har været svære i processen. Enkelte børn giver tilmed udtryk for, at de har fået nogle nye forståelser og råd med på vejen fra deres kontaktperson, som barnet har brugt efterfølgende, og som på den ene eller anden måde har gjort det lettere for barnet at håndtere den svære situation, de befinder sig midt i.

Der er også nogle af forældrene, der enten oplever, at der ikke er sket en udvikling i børnenes trivsel 3-12 måneder efter, sagen er slut, eller oplever, at børnenes trivsel ligefrem er forværret efter forløbet i Familieretshuset. Interviewene med børnene afspejler i mindre grad dette, men forældrene begrundede det bl.a. med en oplevelse af, at deres konflikt med den anden forælder har pågået i en længere periode, hvilket oftest stiller barnet midt i en loyalitetskonflikt, der kan være svær at navigere i. Herudover peger forældrene også på, at børnene i forvejen er udfordret, f.eks. af diagnoser eller lignende, hvilket påvirker trivslen, eller at børnene er for små til, at deres trivsel influeres af forløbet i Familieretshuset. Afslutningsvis skal det nævnes, at forældrene ikke nødvendigvis ser ens på barnets trivsel, så far kan godt mene, at det går bedre, mens mor mener det modsatte.

### **1.1.2 Forældrenes konfliktniveau er mindsket efter endt forløb, men samarbejdet er fortsat en udfordring**

Analysen viser, at der er sket en forbedring i forældrenes konfliktniveau, når man sammenligner dette i perioden fra før møderne i Familieretshuset, under sagsforløbet og 3-12 måneder efter, forældrenes sag er afsluttet. Således er der i perioden sket en stigning på 34 procentpoint i andelen af forældre, der oplever et lavt konfliktniveau, mens der i samme periode er sket et fald på 28 procentpoint i andelen, der oplever et højt konfliktniveau.

Forældre, der 3-12 måneder efter sagens afslutning, oplever, at deres konfliktniveau med den anden forælder er lavt, begrundede det med, at de gennem aftalen eller afgørelsen nu har fået noget konkret at forholde sig til i deres relation til den anden forælder. Det betyder, at der er mindre rum for misforståelser og diskussioner, hvilket forældrene oplever som værende positivt. Andre forældre fortæller, at de under

møderne i Familieretshuset har fået nogle nye forståelser af og perspektiver på, hvorfor den anden forælder agerer, som vedkommende gør. En indsigt, der for visse forældre har betydet, at kommunikationen så småt er blevet genetableret og konflikten nedjusteret.

Endelig har lidt flere forældre end i brugerrejsen angivet, at de nu, nogle måneder efter sagens afslutning, har fået en bedre forståelse af konflikten med den anden forælder, hvilket tilsvarende kan have betydning for, at konfliktniveauet mellem forældrene er forbedret. Der ses en tendens til, at det i højere grad er forældre i familieretlig udredning, som oplever en meget lav grad eller slet ingen konflikt efter endt forløb. Det kan hænge sammen med, at selvom sagerne i familieretlig udredning er mere komplekse, så deltager disse forældre typisk i flere møder og kurser, der muliggør, at de kan løse konflikten. En anden forklaring kan være, at forældre i familieretlig udredning i højere grad end dem i mæglingssporet tolker fraværet af kommunikation som fraværet af konflikt.

Der er dog også en betydelig andel af forældrene (46 pct.), som fortsat oplever et højt konfliktniveau med den anden forælder 3-12 måneder efter, deres sag er afsluttet i Familieretshuset. For disse forældre handler det typisk om, at de ikke oplever at have fået hjælp til at løse konflikten i Familieretshuset. Eksempelvis angiver størstedelen af forældrene, at de ikke har deltaget i Familieretshusets åbne tilbud om konfliktmægling, som ellers netop har til hensigt at give forældrene erfaring med at løse deres konflikter. Derfor er det heller ikke overraskende, at syv ud af ti forældre oplever, at de i lav grad eller slet ikke har fået en bedre forståelse af konflikten, så de nemmere kan løse den. De fleste af de forældre, der *har* deltaget i konfliktmæglingen, har desuden dårlige erfaringer med tilbuddet, hvilket bl.a. begrundes i manglende struktur i konfliktmæglingen. For flere af forældrene virker det desuden konfliktoptrappende, når modparten opleves ikke at være samarbejdsvillig og f.eks. aflyser eller udebliver fra møder, bl.a. fordi der ingen konsekvenser eller sanktioner er ved dette. Dette kan alt sammen bidrage til, at forældrenes konfliktniveau ikke falder efter endt forløb.

Analysen viser, at det særligt er forældre i kategorien ”meget eller ekstrem høj grad af konflikt”, som i mindre grad oplever, at deres konfliktniveau sænkes i perioden. Der ses en tendens til, at dette typisk er forældre i familieretlig udredning. Det vidner om, at Familieretshuset formår at sænke konfliktniveauet mellem forældrene i tilfælde, hvor konflikten ikke er af en sådan karakter, at den synes uløselig, hvilket typisk er tilfældet i sager i familiemæglingssporet.

Analysen viser endelig, at forældrenes evne til at samarbejde fortsat er en udfordring. Da forældrene spørges til dette 3-12 måneder efter, deres sag er afsluttet, angiver lidt under halvdelen, at forløbet i Familieretshuset ingen indflydelse har haft på deres samarbejde med den anden forælder. Det hænger formentlig sammen med, at det kun er få af forældrene, som har deltaget på et samarbejds kursus i regi af Familieretshuset, da kurserne bl.a. har været udskudt grundet COVID-19-pandemien, og at begge parter skal ønske at deltage.

### **1.1.3 Strukturelle forhold har betydning for, hvad forældrene tager med sig fra deres forløb i Familieretshuset**

Det familieretlige system består af Familieretshuset og familieretten. Alle sager starter i Familieretshuset, men ifølge Familieretshuset overgår maksimalt 25 pct. til familieretten undervejs. I indeværende

undersøgelse drejer det sig om ca. fire ud af ti familier. Det har været tilfældet for sager i både familiemægling og familieretlig udredning, selvom intentionen med sagerne i familiemægling ellers er, at forældrene skal afslutte deres sag med en aftale i Familieretshuset.

Forældrene oplever Familieretshuset og familieretten som to meget adskilte systemer fremfor ét samlet system. Deres forståelse for overgangen til familieretten er overordnet uklar, og de er derfor usikre på formålet, og hvad der skal ske. Forældrene peger især på, at det skyldes manglende information fra Familieretshusets. Forældrene føler sig således ikke klædt godt nok på til processen i familieretten, og i en del tilfælde oplever forældrene, at der er behov for at deres advokat skal hjælpe dem i overgangen mellem de to instanser. Selvom forældrenes advokater opleves som en stor støtte, er der også forældre, som giver udtryk for, at brugen af advokater kan skævvride processen, hvis ikke begge parter har en advokat.

De fleste forældre oplever, at samarbejdet mellem Familieretshuset og de kommunale myndigheder ikke fungerer optimalt. Særligt fremhæves en oplevelse af manglende informationsdeling mellem myndighederne som problematisk. Flere forældre giver således udtryk for, at de skal gentage sig selv, eller at sagen ikke oplyses tilstrækkeligt. Det skaber usikkerhed, hvilket flere forældre i sidste ende giver udtryk for, går udover børnene, bl.a. fordi det kan ende med, at børnene skal høres i flere forskellige instanser.

Flere forældre nævner, at noget af det, de tager med sig fra deres sagsforløb, er, at de har oplevet en meget lang sagsbehandlingstid. Det er primært forældre, hvis sag er overgået til familieretten, som pointerer dette. Det vidner om, at det i mindre grad er forløbet i Familieretshuset, forældrene oplever som værende langt, men snarere forløbet i det *samlede* familieretlige system. Både forældre og børn oplever det som meget belastende for familien, når der er lang sagsbehandlingstid. Forældrene fortæller, at de ved lang sagsbehandling bliver stressede, fastholdes i en livskrise og måske mister kontakten til deres barn.

## 1.2 Opmærksomhedspunkter til Familieretshusets videre arbejde

På baggrund af analysen peges der på en række opmærksomhedspunkter, som Familieretshuset med fordel kan sætte fokus på i deres fremadrettede implementering af reformen på det familieretlige område.

- **Lettere adgang til kontaktpersonen i Familieretshuset.** Både forældre og børn udviser en generel tilfredshed med kontaktpersonsordningen. Børnene fortæller, at deres kontaktperson er sød, at vedkommende forstår dem og lytter til, hvad de siger. Det viser sig imidlertid, at flere børn har haft problemer med at komme i kontakt med deres kontaktperson, fordi kontaktpersonen ringer fra et hemmeligt nummer. Dette er en foranstaltning, som passer på medarbejderne i Familieretshuset, der bør være opmærksomme på, at det fremadrettet fremgår tydeligt, hvordan børnene hurtigst muligt og lettest kan få fat i deres kontaktperson, når de har behovet herfor. Det er vigtigt, fordi det ikke er alle børn, der kan overskue eller har succes med at ringe til Børnenes skilsmissetelefon eller Familieretshusets hovednummer for at få oplyst nummeret på kontaktpersonen. Desuden kan der være lange ventetider forbundet med at ringe til hovednummeret.



- **Bedre information i forbindelse med overgangen til familieretten.** Analysen har vist, at knap hver sjette forælder giver udtryk for, at enten de selv eller modparten har valgt at benytte sig af en advokat i enten Familieretshuset eller familieretten. Særligt for de forældre, der benytter sig af en advokat i forbindelse med retten, peger analysen på, at forældrene ikke føler sig godt nok klædt på til den videre proces. For at fremme forældrenes oplevelse af Familieretshuset og familieretten som værende ét samlet system, kan Familieretshuset med fordel overveje, at de ved overgangen til familieretten tydeliggør og oplyser forældrene om, hvad de næste skridt i sagsforløbet er, herunder hvad forældrene kan forvente, at der skal ske, og hvordan de bedst kan forberede sig på den forestående proces.
- **Individuel adgang til kurser i Familieretshuset.** Den håndfuld af forældre, som har været på samarbejdskursus, udviser generelt stor tilfredshed med Familieretshusets tilbud om et samarbejdskursus. Der er imidlertid flere forældre, der har givet udtryk for, at de ikke har kunnet deltage i kurset, fordi den anden forælder ikke har ville deltage, hvilket de er ærgerlige over. Tilsvarende er der forældre, der har været afsted, men hvor modparten var mentalt fraværende, som, til trods herfor, har fået meget ud af kurset. Familieretshuset kan derfor med fordel overveje, om der skal udbydes kurser med lignende indhold til forældre, der gerne vil afsted, men hvor modparten ikke ønsker at deltage.
- **Fokus på aflysninger og udeblivelser fra møder i Familieretshuset.** Flere forældre har i analysen udtrykt frustration over, at der ingen konsekvenser er ved at aflyse møder flere gange i træk eller ved ikke at dukke op til disse i Familieretshuset. Dette gælder både møder og tilbud som eksempelvis samarbejdskursus. Familieretshuset kan derfor med fordel være opmærksomme på at adressere dette, da en sådan adfærd fra en forælder kan føre til, at konflikten optrappes og samarbejdet forværres.
- **Planlagt opfølgingsmøde efter sagen er afsluttet.** Analysen peger på, at flere forældre efterspørger et opfølgingsmøde i Familieretshuset nogle måneder efter, deres sag er afsluttet. Formålet hermed er at undgå, at uenigheder blusser op til en ny konflikt efter sagens afslutning, og at forældrene dermed sender en ny ansøgning til Familieretshuset. Således kan Familieretshuset med fordel overveje at skemalægge opfølgingsmøder ved sagernes afslutning, som forældrene enten kan vælge at takke ja eller nej til for at mindske sandsynligheden for, at nye konflikter blusser op. Mødet kan med fordel afholdes af den fagperson, forældrene allerede har mødt i forbindelse med enten familiemæglings- eller udredningsmøderne, da det vil skabe en vis trykthed hos forældrene.

## 2. Familiernes trivsel, konfliktniveau og samarbejde efter forløb i Familieretshuset

I dette kapitel tager vi en status på, hvordan forældrene og børnene har haft det, siden deres sag blev afsluttet i Familieretshuset. Kapitlet beskriver børnenes trivsel efter endt forløb i Familieretshuset (afsnit 2.1). Herudover beskriver kapitlet forældrenes konfliktniveau og samarbejde efter, deres forløb i Familieretshuset er afsluttet, og hvordan dette har udviklet sig fra før deres forløb startede i Familieretshuset (afsnit 2.2.).

Kapitlets resultater er i afsnit 2.1. baseret på interviews med både børn og forældre, mens resultaterne i afsnit 2.2. er baseret på interviews med forældre. Samtidig bygger afsnit 2.2. også på resultaterne fra de spørgeskemaer, der blev sendt ud i brugerrejseanalysen, hvor tre af disse spørgsmål også er blevet stillet under interviewene. Dermed bliver det muligt at sammenligne forældrenes svar før, under og efter deres forløb i Familieretshuset. Begge afsnit er baseret på udsagn fra forældre i begge spor, dvs. både familiemægling og familieretlig udredning.

### 2.1 Børnenes trivsel efter endt forløb i Familieretshuset

I indeværende afsnit undersøges børnenes trivsel nogle måneder efter, forældrene har afsluttet deres sag i Familieretshuset.

Mange forældre og børn oplever, at barnets/børnenes trivsel er forbedret efter endt forløb i Familieretshuset. Interviewene med børnene peger i samme retning. Der fremhæves primært to årsager til dette.

Den første årsag til, at børnenes trivsel er forbedret efter forløbet, handler om børnenes inddragelse i sagerne, herunder specifikt i forhold til kontaktpersonsordningen:

---

*”Det var rart at sidde og snakke. Og jeg lærte på en måde, at man godt kan tale med folk om tingene... Nu er jeg begyndt at tænke, hvis folk fra min klasse spørger, om de må spørge om noget med mine forældre, at det er meget rart.” (Barn)*

*”Min kontaktperson sagde, at hvis jeg blev brevdue mellem mine forældre, så fik jeg at vide, at det skulle jeg bare sige, at jeg ikke havde lyst til. Så det er jeg ikke så meget længere... Det er dejligt.” (Barn)*

---

Stort set alle de interviewede børn udtrykker stor tilfredshed med deres kontaktperson. Selvom børnene kun har talt med deres kontaktperson en enkelt eller et par gange, er det altså tydeligt, at det har haft en positiv betydning for dem. Børnene giver udtryk for, at de har fået nogle nye forståelser og råd med på vejen, som de har brugt efterfølgende, og som på den ene eller anden måde har gjort det lettere at være dem og håndtere den svære situation, de befinder sig midt i.

Den anden primære årsag er, at der er blevet lavet nogle klare aftaler og afgørelser, som har skabt nogle rammer for børnene og dermed givet dem ro, som de profiterer af:

---

*”Jeg har det rigtig godt i dag. Jeg er blevet bedre i skolen. Nu kan jeg snakke med nogen, hvis jeg har brug for det. Jeg føler mig ikke ensom på samme måde. Jeg er blevet bedre generelt. Jeg tænker, det er fordi, jeg har fået lidt mere ro på.” (Barn)*

*”Den dag i dag er børnene velfungerende. De trives i det, de er i. Både i skolen og derhjemme. Det er en forskel fra inden Familieretshuset. Man kunne primært mærke på min dreng, at der var meget uro, men det er der ikke mere”. (Forælder, Familiemægling)*

*”Jeg tror, min datter fik mere ro på, fordi vi ikke skulle slås” (Forælder, Familiemægling)*

---

For disse familier har forløbet i Familieretshuset således formået at sætte struktur i deres hverdag. En struktur, som skaber tryghed for børnene, fordi deres forældre følger de aftalte spilleregler, hvilket betyder, at børnene nu eksempelvis ved, hvornår de skal se hhv. deres mor og far. Som citatet fra barnet herover understreger, er det altså tydeligt, at strukturen og den ro, den skaber, har en positiv indvirkning på børnenes trivsel - det være sig både socialt, men også fagligt.

Udover ovenstående to faktorer peger interviewene med forældrene på, at den forbedring, der er sket i børnenes trivsel, også handler om, at forældrene tilsvarende har fået nye forståelser med sig fra forløbet, og det kan mærkes hos børnene, som nedenstående citat viser:

---

*”Jeg synes, at min far er levet mere forstående... Fordi han er forstående, er jeg også blevet gladere, og så vil han også gerne have, at jeg har det godt.” (Barn)*

---

Tilsvarende peger andre forældre på, at forbedringen i børnenes trivsel også skyldes andre aktører. Nogle af forældrene, særligt i familieretlig udredning, er i kontakt med forskellige aktører. Flere af disse forældre fortæller, at de selv eller deres børn har deltaget i tilbud i både Familieretshuset og f.eks. i kommunalt regi. Meget tyder på, at det altså er denne kombination af tilbud, og ikke alene Familieretshuset, der for disse familier har haft en betydning for, at børnenes trivsel er forbedret den dag i dag.

Imidlertid oplever flere forældre også, at der er sket en forværring i børnenes trivsel fra før til efter forløbet i Familieretshuset. Det er dog ikke noget, størstedelen af de interviewede børn kan nikke genkendende til. Imidlertid kan det ikke udelukkes, at forældre, hvis børn mistrives efter endt forløb i Familieretshuset, i lavere grad har givet samtykke til børneinterviews for at passe på deres børn. Det er dog ikke muligt at tage højde for i indeværende undersøgelse.

Årsagerne til forældrenes oplevelse af forværringen er mange, men begrundes bl.a. med, at børnene i forvejen er udfordret, f.eks. af diagnoser, eller at konflikten mellem forældrene har pågået i en lang periode, hvor børnene har været meget inddraget og eksempelvis talt med mange forskellige fagfolk.

At forældrenes konflikt opleves at påvirke børnenes trivsel, fremgår af nedenstående:

---

*” De [børnene red.] har kunnet se, at jeg har været ked af det; måske kunnet mærke det på mig. Især én af mine drenge, han er meget mere følelsesmæssig skarp. Han kommer bare og giver mig en krammer eller holder om mig og siger, det skal nok gå.” (Forælder, Familieretlig udredning)*

*”Børn er små antenner, og hun [datteren, red.] har været i det hele sit liv, og jeg vil ikke benægte, at hun har mærket noget. Hun er en lille bekymret én.” (Forælder, Familiemægling)*

---

Som ovenstående antyder, er børnene typisk bevidste om den konflikt, deres forældre befinder sig i. En bevidsthed, der kan være svær at navigere i som barn, fordi de ofte befinder sig i en loyalitetskonflikt, hvor de hverken ønsker at skuffe deres forældre eller høre noget dårligt om hhv. mor eller far.

En mindre andel af forældrene oplever, at deres børns trivsel er uforandret efter forløbet i Familieretshuset. Disse forældre begrundes det med, at deres børn enten er så små, at de ikke er i stand til at opfatte forældrenes konflikter, f.eks. spædbørn, eller, at de ønsker at holde børnene udenfor konflikterne og inddragelse i Familieretshuset, fordi de vil skåne dem.

### **2.1.1 Opsamling på børnenes trivsel efter endt forløb i Familieretshuset**

Sammenfattende viser analysen, at størstedelen af forældrene vurderer, at deres børn oplever en forbedring i trivslen nogle måneder efter, deres sag i Familieretshuset er afsluttet. Det samme oplever stort set alle de interviewede børn. Forældrene peger på, at de med aftalen eller afgørelsen i Familieretshuset har fået skabt nogle klare rammer for børnene, hvilket deres børn profiterer af. Ligeledes har kontaktpersonsordningen haft en betydning for børnenes trivsel. Gennem kontaktpersonsordningen har børnene oplevet at blive lyttet til, samt fået nogle nye forståelser og råd med på vejen, som de har kunnet bruge i deres hverdag.

Vi ser også, at der er forældre, som oplever, at deres børns trivsel er uændret eller ligefrem forværret efter endt forløb i Familieretshuset. Årsagerne hertil er mange, men de mest centrale er forældrenes langstrakte konflikt, børnenes mange erfaringer med ”systemet” samt børnenes mentale og psykiske helbred.

## 2.2 Forældrenes konfliktniveau og samarbejde efter endt forløb i Familieretshuset

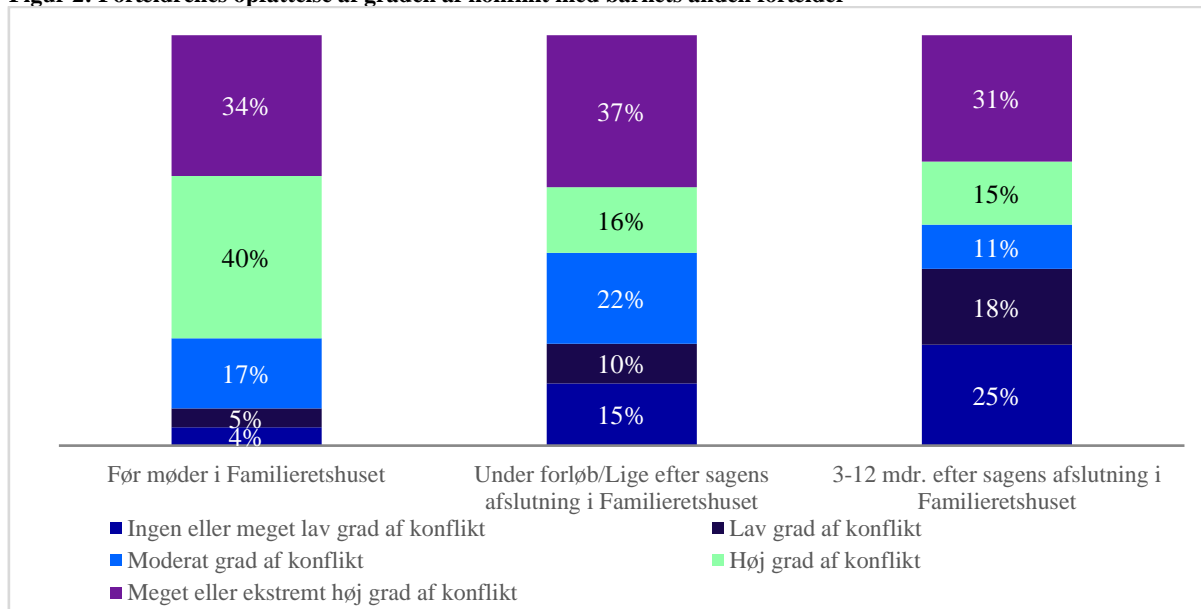
I indeværende afsnit beskrives forældrenes vurdering af konfliktniveauet og samarbejdet med barnets anden forælder efter endt forløb i Familieretshuset. Forældrene har afsluttet deres sager på forskellige tidspunkter, og således beskæftiger undersøgelsen sig med forældrenes konfliktniveau og samarbejde 3-12 måneder efter, deres sag er afsluttet.

Afsnittet er, som det eneste i indeværende rapport, baseret på en kvantitativ opgørelse af forældrenes svar på en række udvalgte standardspørgsmål under interviewene. Det er de samme spørgsmål, der blev stillet forældrene i brugerrejseanalysen, hvilket gør det muligt at følge tendenser og ændringer i forældrenes konfliktniveau og samarbejde før, under og efter deres forløb i Familieretshuset. Dette giver indblik i varigheden af eventuelle forbedringer i konfliktniveau og samarbejde. De belyses særskilt, fordi Familieretshuset både arbejder med konfliktniveau og -forståelse samt samarbejde.

### 2.2.1 Konfliktniveau og samarbejde efter endt forløb i Familieretshuset

Der er sket en positiv udvikling i forældrenes konfliktniveau, når man sammenligner konfliktniveauet fra før, under og efter forældrenes forløb i Familieretshuset, se figur 2. Som figuren viser, er andelen af forældre, der oplever et lavt konfliktniveau<sup>2</sup>, steget væsentligt med 34 procentpoint fra før sagsforløbet for alvor startede op til 3-12 måneder efter, forløbet er afsluttet i Familieretshuset. Tilsvarende er andelen af forældre, der i samme periode oplever et højt konfliktniveau<sup>3</sup>, faldet med 28 procentpoint.

**Figur 2: Forældrenes opfattelse af graden af konflikt med barnets anden forælder**



Kilde: Oxford Research. Note: Før møder i Familieretshuset N = 86. Under forløb/lige efter sagens afslutning i Familieretshuset N = 86. 3-12 mdr. efter sagens afslutning i Familieretshuset N = 65. Spørgsmål: ”Hvordan opfatter du selv graden af konflikt med barnets anden forælder for tiden?”.

<sup>2</sup> Kategorierne ”ingen eller meget lav grad af konflikt” samt ”lav grad af konflikt” er slået sammen.

<sup>3</sup> Kategorierne ”meget eller ekstrem høj grad af konflikt” samt ”høj grad af konflikt” er slået sammen.

Som figur 2 herover viser, angiver 43 pct. af forældrene, at de efter sagens afslutning enten ikke oplever en konflikt med barnets anden forælder eller oplever, at der er en meget lav eller en lav grad af konflikt. Interviewene med forældrene peger på, at dette formegentlig skyldes, at de, efter endt forløb i Familieretshuset, står tilbage med en aftale eller en afgørelse, som sikrer, at de har noget konkret at forholde sig til i deres relation til den anden forælder:

---

*”Aftalen har haft betydning for min relation til den anden forælder... Der var ingen, der skulle diskutere eller slås. Det kørte meget bedre efter, aftalen blev landet” (Forælder, familiemægling)*

*”Konflikten er nedtrappet. Nu følger vi ordningen, som vi har aftalt.” (Forælder, familieretlig udredning)*

---

At der er blevet lavet en aftale eller truffet en afgørelse i Familieretshuset betyder, at forældrene har fået skabt nogle nye rammer at tale sammen ud fra, og analysen indikerer, at det er et vigtigt aspekt for, at konfliktniveauet sænkes, såfremt at forældrene overholder disse. Som én af forældrene fortæller, er det nemlig blevet lettere at tale sammen og samarbejde, fordi det står skrevet ”sort på hvidt”, hvordan samværsaftalen er skruet sammen. Det er konfliktnedtrappende i sig selv, fordi der på denne måde ikke bliver skabt et rum for misforståelser - i stedet har forældrene nu, hvis de er uenige, et fælles afsæt i aftalen eller afgørelsen.

I tillæg hertil peger interviewene også på, at nogle af forældrene oplever, at konfliktniveauet er blevet forbedret gennem forløbet, fordi det har givet dem nogle nye perspektiver på, hvordan den anden forælder tænker, og hvorfor:

---

*”Før var konfliktniveauet højt. Meget højt. Og nu er der ingen konflikt... Afdækningen af sagen har haft stor betydning ift. mig og min ekskones historik, hvor vi har haft svært ved at have en dialog. Nu kan vi så småt have en dialog, f.eks. sidde sammen med vores søn og forklare ham, hvad der skal ske.” (Forælder, Familieretlig udredning)*

---

Gennem møderne i Familieretshuset har parterne således fået en ny indsigt i, hvorfor den anden forælder agerer, som vedkommende gør. Det har givet dem en ny forståelse og har i ovenstående sag eksempelvis betydet, at forældrene er begyndt at kommunikere igen. En faktor, der har været med til at sænke konfliktniveauet mellem forældrene.

Kigger man på, hvorvidt der er en forskel mellem forældre i familiemægling og forældre i familieretlig udredning, ses det, at der er en tendens til, at det i højere grad er forældre i udredningssporet, som angiver, at de har en meget lav grad af konflikt eller slet ingen konflikt med den anden forælder (36 pct. i FRU vs. 16 pct. i FM). For nogle forældre hænger det formegentlig sammen med det faktum, at selvom sagerne i familieretlig udredning er mere komplekse, så deltager disse forældre typisk i flere møder og kurser, der muliggør, at de kan løse konflikten. For andre forældre er der noget, der tyder på, at et fåtal af disse har tolket spørgsmålet anderledes:

---

*”Der er ingen konflikt. Det er fordi, vi ikke snakker sammen” (Forælder, Familieretlig udredning)*

---

Som det fremgår af citatet herover, tyder meget på, at fordi forældrene angiver, at de ingen konflikt har med den anden forælder, er det ikke ensbetydende med, at deres relation til den anden forælder er god: En håndfuld af forældrene fortæller nemlig, at de ingen konflikt har med barnets anden forælder, fordi de overhovedet ikke taler sammen. Ifølge disse forældre er der således ikke et rum for, at en konflikt kan opstå, fordi kommunikationen med den anden forælder er ophørt eller opgivet.

Figur 2 viser ydermere, at der fortsat er 46 pct. af forældrene, der efter afslutningen af deres sag i Familieretshuset oplever en høj grad af konflikt med barnets anden forælder<sup>4</sup>. Årsagerne hertil skal særligt findes i forældrenes oplevelse af, at der ingen sanktioner eller konsekvenser er ved at bryde den aftale, der er blevet indgået, eller f.eks. ved ikke at dukke op til møder i Familieretshuset:

---

*”Konflikten og samarbejdet er kun blevet værre. Vi var tilbudt samarbejdskursus, men moderen mødte ikke op af tre omgange, så det blev aflyst.” (Forælder, Familiemægling)*

*”Det hele er meget på hendes præmisser. Jeg tror ikke, det kommer til at ændre sig. Familieretshuset har prøvet ved at sende os på kurser, men hun har sikkert sagt nej til det, man kan jo ikke tvinge nogen til det...” (Forælder, Familieretlig udredning)*

---

Som ovenstående citater vidner om, kan det altså være konfliktoptrappende, at der ingen konsekvenser er ved at ”modarbejde” et samarbejde om sagen i Familieretshuset. Det skaber en stor frustration blandt de forældre, der står tilbage; Dels fordi udeblivelser og aflysninger m.m. fra den anden part forsinker sagen, hvilket betyder, at forældrene og deres børn er et skridt længere fra at få skabt klarhed om deres situation, dels fordi det sender et signal om, at den anden part ikke tager sagen seriøst, hvilket kan skabe frustration og vrede.

I forlængelse af dette peger nogle forældre også eksplicit på, at det er modpartens personlighed, der gør, at konflikten kan være svær at dæmpe, og at samarbejdet tilsvarende kan være svært at få op at stå. Det kan eksempelvis være fordi, vedkommende generelt har svært ved at kommunikere med andre - et forhold, som gør det sværere for Familieretshuset at hjælpe forældrene. Andre forældre peger på, at det høje konfliktniveau skyldes, at forældrene ikke har fået hjælp til at løse konflikten i Familieretshuset.

Kigger man på, hvorvidt der er en forskel blandt forældre i familiemægling og forældre i familieretlig udredning, når det kommer til de forældre, der placerer sig i kategorien ”meget eller ekstrem høj grad af konflikt”, fremgår det af data, at der også her er en forskel. Således er denne kategori i højere grad repræsenteret af forældre i familieretlig udredning (39 pct. i FRU vs. 24 pct. i FM). Årsagen hertil skal formegentlig findes i det faktum, at sagerne i udredningssporet centrerer sig omkring risikofaktorer såsom vold, misbrug og psykisk sygdom - forhold, der alt andet lige må forventes at optrappe konflikten mellem forældrene. I tillæg hertil viser analysen, at det særligt er forældre i kategorien ”meget eller

---

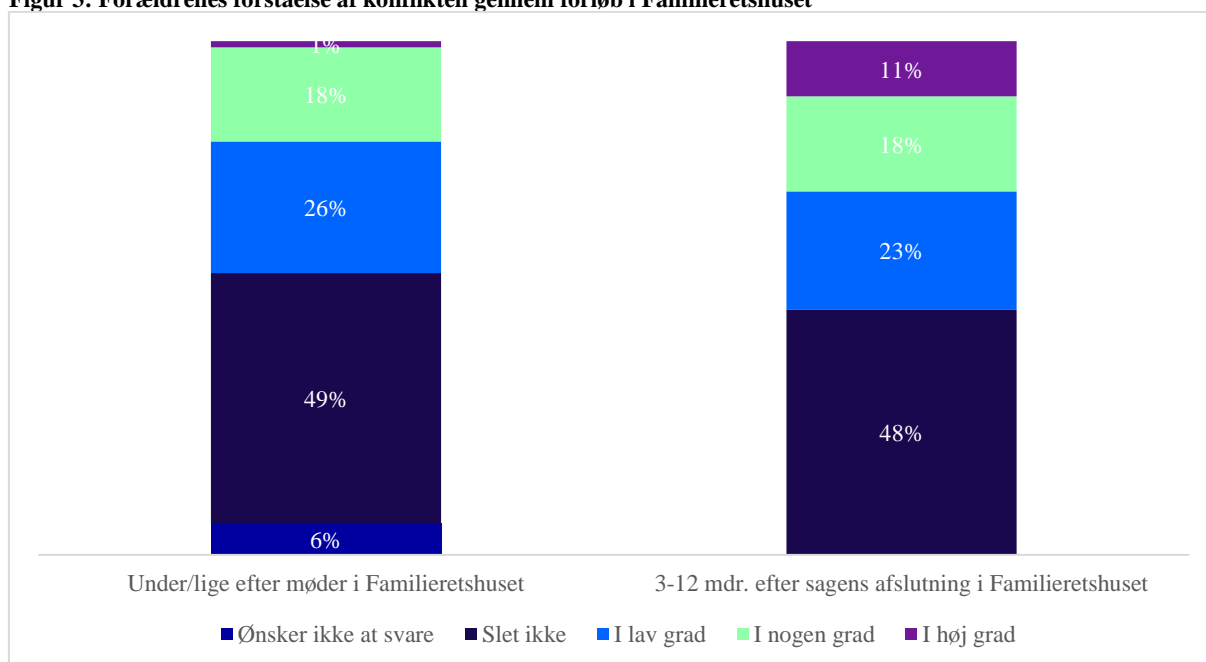
<sup>4</sup> Kategorierne ”meget eller ekstrem høj grad af konflikt” samt ”høj grad af konflikt” er slået sammen.

ekstrem høj grad af konflikt”, der i mindre grad oplever, at deres konfliktniveau sænkes i perioden. Det peger i retningen af, at Familieretshuset formår at sænke konfliktniveauet mellem forældrene i tilfælde, hvor konflikten ikke er så høj, hvilket typisk er tilfældet i sager i familiemæglingssporet.

### Forældrenes forståelse af konflikten

Forældrene er også blevet spurgt om, hvorvidt de oplever, at Familieretshuset har givet dem en bedre forståelse af den konflikt, de befinder sig i, så de nemmere kan løse den. Som det fremgår af figur 3 herunder, er der sket en lille forbedring i forældrenes oplevelse heraf, når man sammenligner deres udsagn under forløbet og 3-12 måneder efter, deres sag er afsluttet.

**Figur 3: Forældrenes forståelse af konflikten gennem forløb i Familieretshuset**



Kilde: Oxford Research. Note: Under/lige efter møder i Familieretshuset N = 82. 3-12 mdr. efter sagens afslutning i Familieretshuset N = 65. Spørgsmål: ”I hvilken grad vurderer du, at forløbet i Familieretshuset har givet jer forældre en bedre forståelse af konflikten, så I nemmere kan løse den?”.

Figur 3 viser, at en betydelig andel af forældrene (29 pct.) mener, at de, efter sagens afslutning i Familieretshuset, i høj eller nogen grad har fået en bedre forståelse af konflikten. Dette er en forbedring fra brugerrejseanalysen, hvor 19 pct. af forældrene svarede det samme. Denne forskel kan skyldes, at ikke alle forældre i brugerrejsen havde afsluttet deres sag, da de blev interviewet. Dermed var der en andel af disse, som fortsat havde møder til gode i Familieretshuset - møder, hvor potentialet for at udrede uenighederne og få viden om konflikten, fortsat var til stede. Forskellen kan også skyldes, at forældrene i indeværende opfølgning har fået sagen på afstand, hvilket har gjort, at de nu bedre kan forholde sig mere velovervejende til den.

Figur 3 viser dog også, at det langt fra er alle forældrene, som oplever, at de efter sagens afslutning har fået en bedre forståelse af konflikten. Således vurderer størstedelen af disse (71 pct.), at de i lav grad eller slet ikke har fået en bedre forståelse af konflikten, så de nemmere selv kan løse den. Det er kun en smule lavere, som da brugerrejseanalysen blev gennemført, hvor 75 pct. af forældrene angav dette. Årsagen hertil skal formegentlig findes i, at det langt fra er alle forældre i hhv. brugerrejseanalysen og



indeværende opfølgning, der har deltaget i tilbuddet om konfliktmægling<sup>5</sup>, som ellers netop har til formål at give forældrene erfaring med, at de selv kan løse deres konflikter samt give dem en større gensidig forståelse af, hvad der har været på spil i konflikterne. Tilsvarende har de fleste forældre, der har deltaget i konfliktmæglingen, mindre gode erfaringer hermed (se afsnit 3.3).

### **Samarbejdet mellem forældrene efter endt forløb i Familieretshuset**

Udover at følge konfliktniveauet mellem forældrene, har vi også afdækket forældrenes forventninger til og oplevelse af samarbejdet med den anden forælder før, under og efter forløbet i Familieretshuset.

Som figur 4 herunder viser, forventer 47 pct. af forældrene, at forløbet i Familieretshuset vil forbedre samarbejdet med barnets/børnenes anden forælder<sup>6</sup>. Under eller lige efter forløbet i Familieretshuset svarer 27 pct., at forløbet har hjulpet på forældresamarbejdet, og dette holder stadig 3-12 måneder efter sagens afslutning.

Derudover forventede 21 pct. af forældrene, at samarbejdet ville forværres<sup>7</sup>, mens 30 pct. oplever, at dette er tilfældet 3-12 måneder efter forløbets afslutning. Det peger i retningen af, at forældrenes samarbejde udfordres under deres forløb i Familieretshuset, og at denne udfordring i mindre grad opleves at blive håndteret i perioden, så forældrene oplever at samarbejdet bliver, som de havde forventet, eller håbet på. Dette fund gør sig desuden gældende for forældre i begge spor.

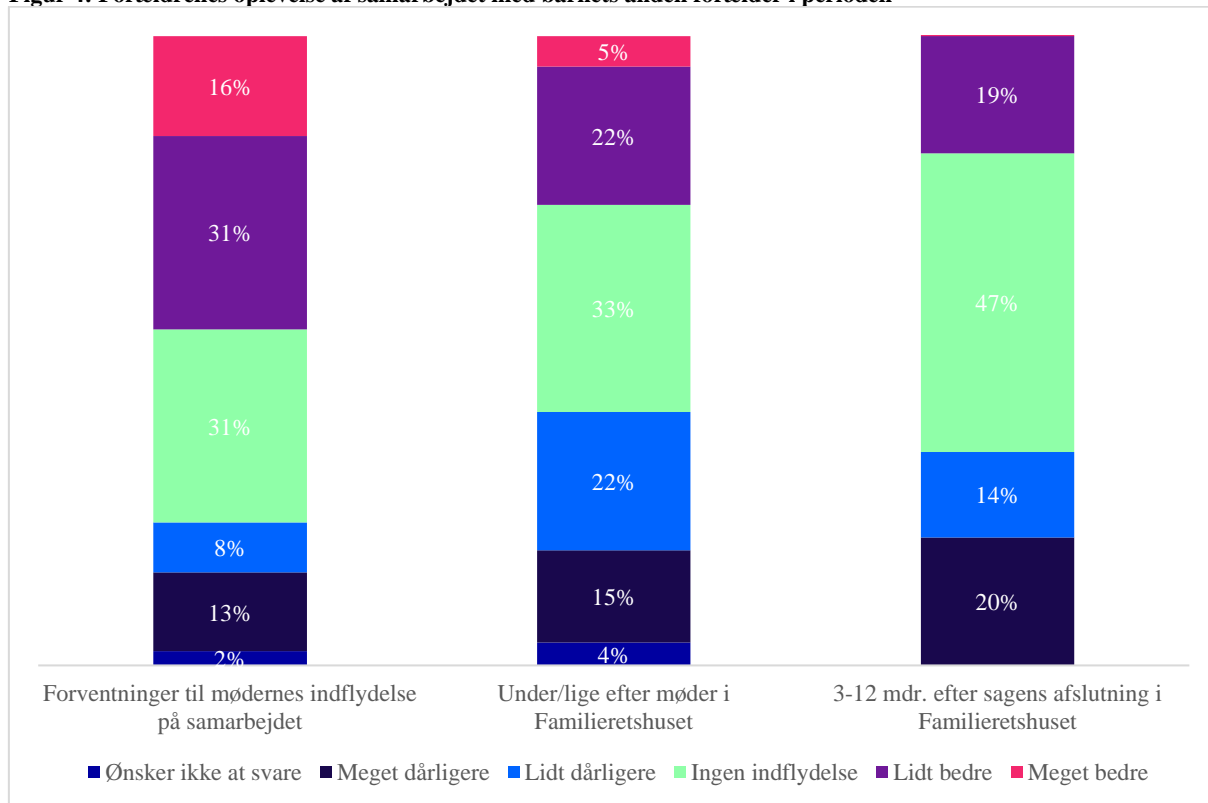
---

<sup>5</sup> I brugerrejseanalysen angav 40 ud af 107 forældre, at de deltog i konfliktmægling. I indeværende opfølgning er der tale om et kvalitativt skøn, hvor 15 ud af 70 forældre giver udtryk for, at de har deltaget i konfliktmægling.

<sup>6</sup> Kategorierne ”Meget bedre” og ”Lidt bedre” er slået sammen.

<sup>7</sup> Kategorierne ”Meget dårligere” og ”Lidt dårligere” er slået sammen.

**Figur 4: Forældrenes oplevelse af samarbejdet med barnets anden forælder i perioden**



Kilde: Oxford Research. Note: Forventninger til møderne N = 88. Under/lige efter møder i Familieretshuset N = 82. 3-12 mdr. efter sagens afslutning i Familieretshuset N = 65. Spørgsmål: ”Hvilken indflydelse forventer/vurderer du, at forløbet i Familieretshuset har haft/vil have på samarbejdet mellem den anden forælder og dig: Samarbejdet er blevet...”

Én af de primære forklaringer på, hvorfor forældrene i mindre grad oplever et forbedret samarbejde 3-12 måneder efter, deres sag er afsluttet, kan bl.a. findes i det faktum, at det kun er en håndfuld af forældrene, som har deltaget i Familieretshusets tilbud om samarbejdskursus. De fleste forældre, der har deltaget heri, tilkendegiver nemlig, at kurset har haft en positiv betydning for deres samarbejde med den anden forælder (se afsnit 3.2).

Herudover peger ovenstående også på, at den ene forælders udeblivelse eller aflysning i forbindelse med møder eller kurser i Familieretshuset udfordrer samarbejdet. Forældrene fortæller, at det sender et klart signal om, at den anden forælder ikke tager sagen seriøst, og at vedkommende ikke er samarbejdsvillig. Dette, i kombination med at der ingen konsekvenser eller sanktioner er ved ikke at møde op til de planlagte ting i Familieretshuset, giver anledning til stor frustration blandt de forældre, der står tilbage, og som rent faktisk møder op og ønsker at deltage i kurser m.m.

Dog oplever størstedelen af forældrene, at Familieretshuset ikke har nogen indflydelse på deres samarbejde. Dette kunne tyde på, at Familieretshuset ikke i tilstrækkelig grad formår at støtte forældrene i at samarbejde, hvilket ellers bl.a. er formålet med både familiemægling og familieretlig udredning.<sup>8</sup>

<sup>8</sup> Familieretshuset: Beskrivelse af [familiemægling](#) og [familieretlig udredning](#)

### **2.2.2 Opsamling på forældres konfliktniveau og samarbejde efter endt forløb i Familieretshuset**

Sammenfattende viser ovenstående afsnit, at der fra før, under og efter forældrenes forløb i Familieretshuset er sket en positiv udvikling i forældrenes konfliktniveau. Således angiver flere forældre efter sagens afslutning, at deres konflikt med barnets anden forælder er mindsket, mens flere tilsvarende oplever, at de gennem deres forløb i Familieretshuset har fået en bedre forståelse af konflikten. Den primære årsag til det lavere konfliktniveau skal formentlig findes i det faktum, at forældrene har fået nedskrevet konkrete aftaler eller afgørelser, som betyder, at de nu har en fælles referenceramme.

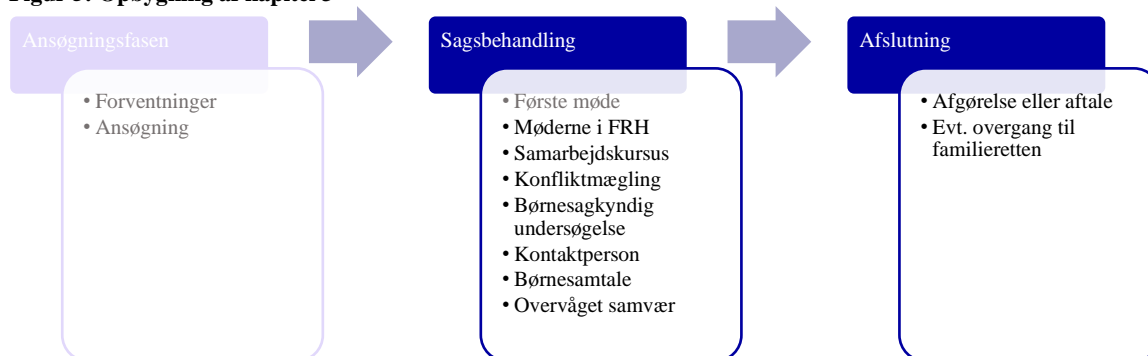
Afsnittet viser herudover, at de fleste forældre, efter sagens afslutning, oplever, at forløbet i Familieretshuset ingen indflydelse har haft på deres samarbejde med den anden forælder. Det kan hænge sammen med, at relativt få af de interviewede forældre har deltaget i et samarbejds kursus, eller at der fortsat er en betydelig andel af forældrene, der oplever en høj grad af konflikt med barnets anden forælder efter endt forløb. For disse forældre bunder det i, at der ingen konsekvenser er ved at lade være med at møde op i Familieretshuset eller bryde aftaler.

### 3. Brugerrejsens delelementer genbesøgt

I dette kapitel beskrives forældre og børns erfaringer med konkrete forløbselementer eller tilbud i Familieretshuset. Fokus er på, hvad forældre og børn tager med sig fra de forskellige elementer, herunder også hvorvidt og hvilken betydning det har haft for dem i månederne efter, deres forløb er afsluttet i Familieretshuset.

Kapitlet er struktureret således, at vi beskrivende og analytisk dykker ned i forskellige steder i sagsforløbet. Som udgangspunkt undersøger vi de samme elementer og tilbud, som det var tilfældet i brugerrejseanalysen. Dog vil der være enkelte elementer, som ikke afdækkes i indeværende opfølgning eller er struktureret anderledes fra brugerrejseanalysen (se figur 5). Det sker på baggrund af metodiske hensyn (se kap. 6).

Figur 5: Opbygning af kapitel 3



Note: Udgåede elementer i opfølgningen er markeret med en lys, grå farve.

Kapitlets resultater er baseret på interviews med hhv. børn og forældre i både familiemægling og familieretlig udredning. Det er vigtigt at være opmærksom på, at der er forskel på, hvilke elementer forældrene har fået. Mens der vil være elementer, alle forældre har fået (eksempelvis familiemæglings- eller familieretlig udredningsmøde), er der tilsvarende elementer, som kun nogle af forældrene har fået (eksempelvis konfliktmægling). Herudover er der også forskel på sammensætningen af elementer i hhv. familiemægling og familieretlige udredning.

Forløbenes forskellighed betyder, at der vil være forskel på, hvor mange informanter hvert afsnit er baseret på. I de tilfælde, hvor data tillader det, vil dette fremgå eksplicit.

### 3.1 Møderne i Familieretshuset

Når en forælder rejser en sag i Familieretshuset om forældremyndighed, bopæl eller samvær, afgør Familieretshuset i henhold til lovgivningen, hvilket sagsbehandlingsspor der bedst tager hensyn til familiens konkrete behov. Der er to forskellige spor, som forældrene kan placeres i: Familiemægling og familieretlig udredning.

I dette afsnit beskriver vi, hvad forældrene tager med sig, når de kigger tilbage på deres møder i Familieretshuset. Med møder forstås både familiemæglingsmøder og familieretlige udredningsmøder, som i indeværende afsnit (som udgangspunkt) behandles samlet.

Mere specifikt belyser afsnittet forældrenes udbytte af familiemæglings- og udredningsmøderne (afsnit 3.1.1). Herunder ses der på, hvordan brugen af advokater i Familieretshuset spiller en central rolle for, hvordan nogle forældre har oplevet møderne, og for, hvordan de tænker på dem, når de kigger tilbage på deres forløb i Familieretshuset (afsnit 3.1.2). I afsnit 3.1.3. beskrives forældre i familieretlig udrednings oplevelse af, hvorvidt der på udredningsmøderne er sket en grundig afdækning af sagen, og hvilken betydning dette har haft for, hvor de står i dag. Afsnit 3.1.4. undersøger afslutningsvist de forældre, der vender tilbage til Familieretshuset (”gengangerne”), da en sådan adfærd kan være udtryk for, at forældrene oplever, at formålene med hhv. familiemæglings- og udredningsmøderne ikke er opfyldt.

Afsnittet behandler således forældrenes oplevelse af rammerne og indholdet af møderne. Afsnittet beskriver *ikke* forældrenes oplevelse af Familieretshusets medarbejdere, da dette behandles særskilt i afsnit 4.6.

Resultaterne i afsnittet bygger på interviews med forældre, der har deltaget i ét eller flere familiemæglings- eller udredningsmøder.

#### 3.1.1 Forældrenes udbytte af familiemæglings- og udredningsmøderne

Forældrene er under interviewene blevet spurgt til, hvad de tager med sig fra deres forløb i Familieretshuset, og det er der mange forskellige svar på. Afsnittet bygger således på forældrenes umiddelbare reaktion på dette spørgsmål. Her peger nogle af forældrene på, at dét, de tager med sig fra deres forløb, er, at de føler sig lyttet til på møderne, og at de oplever, at de har fået nye forståelser med sig fra deres forløb:

---

*”Jeg vil sige, at jeg fik en øget forståelse i den forstand, at mødet gav mig en forståelse for min eks’ motivation for at søge om forældremyndighed. Jeg forstod hende bedre, og det betød, at der faldt ro på efter det. Mødet gav os mulighed for at vende vores synspunkter med en tredjepart. Det var rigtig fint.” (Forælder, Familieretlig udredning)*

---

Disse forældre fortæller, at de nye forståelser særligt handler om at få øje for den anden forælders følelser og adfærdsmønstre. Noget, der er helt centralt i og med, at forældrene peger på, at disse forståelser kan være med til at dæmpe konfliktniveauet.

Andre giver udtryk for, at det, de tager med sig fra deres forløb i Familieretshuset, er, at deres barn/børn har været i centrum på møderne. Forældrene begrundet dette med, at Familieretshusets medarbejdere har de rette kompetencer til at sikre, at barnets behov sættes i centrum, bl.a. eksemplificeret ved at medarbejderne på møderne formår at bruge børnenes behov til at skabe et neutralt grundlag at tale ud fra og herigennem også til at styre fokus i samtalerne. Forældrenes oplevelse af barnets behov i centrum uddybes yderligere i afsnit 4.1.

En tredje gruppe af de adspurgte forældre udviser dog en vis skepsis, når de kigger tilbage på deres forløb i Familieretshuset. Disse forældre fortæller, at dét, de tager med sig, er, at de ikke føler sig lyttet til og forstået på møderne. Forældrene oplever, at der er en ulighed i taletid blandt dem og den anden forælder. Her ses en tendens til, at det særligt er samværsforældrene, der i mindre grad føler sig lyttet til og forstået på møderne. Andre forældre begrundet deres manglende oplevelse af at blive lyttet til, med, at der ikke har været nok fokus på de bekymringer, de har haft om børnene, herunder børnenes behov på møderne. I afsnit 4.6. uddybes disse pointer yderligere.

Forældrene giver også udtryk for, at noget af det, de tager med sig fra deres forløb i Familieretshuset, er, at de har haft et meget langt sagsforløb. Det kan både skyldes ventetid<sup>9</sup> og/eller sagsbehandlingstid, hvilket også blev påpeget af en række forældre i brugerrejseanalysen som værende udfordrende. Her blev det gjort klart, at det lange forløb er af stor belastning for familierne, fordi den bl.a. øger konflikten mellem forældrene og fastholder dem og deres børn i en livskrise. Dog er det værd at påpege, at det primært er forældre, hvis sager er overgået til familieretten, som pointerer dette, hvilket indikerer, at sagsbehandlingstiden opleves som den største udfordring. Det samme gjorde sig gældende i brugerrejseanalysen, hvor en meget stor del af de forældre, der var utilfredse med vente- og sagsbehandlingstiden, refererede til den samlede tid i det familieretlige system. Det tyder på, at det i mindre grad er forældrenes forløb i Familieretshuset, som bidrager til oplevelsen af lange forløb, men snarere rejsen gennem det samlede familieretlige system.

Ingen af de adspurgte forældre påpeger, at der har været for mange møder i Familieretshuset. Snarere peger enkelte forældre på, at Familieretshuset med fordel kunne foretage nogle opfølgende møder:

---

*”... Og måske opfølgning - det ville gavne. Måske tre måneder efter, sagen er slut, så tilbyder vi det her. Det skaber konflikt hver gang, man skal ind og søge på ny. Et møde i kalenderen ville være en del af processen. Det ville give rigtig god mening, synes jeg.” (Forælder, Familiemægling)*

*”Der kunne godt have været en form for telefonisk opfølgning nogle måneder efter, vi har været derinde. Til begge parter. Oplever du, at I overholder de aftaler? Hvis personen så vurderede, at konfliktniveauet kører videre, så kunne de hive os ind til et møde.” (Forælder, Familiemægling)*

---

De opfølgende møder ønskes særligt skemalagt i tiden efter, forældrene har afsluttet deres sag. Det sker som led i at forebygge, at yderligere konflikter opstår, og at en af forældrene sender en ny ansøgning til Familieretshuset. Selvom nogle af forældrene er blevet tilbudt og har været til opfølgende møder, tegner

---

<sup>9</sup> Nogle af forældrene i ”Test af serviceniveau” blev rekrutteret fra ventelisten, og ikke ved ansøgningstidspunktet, hvorfor de kan have oplevet lang ventetid inden sagens begyndelse.

der sig altså et behov for, at Familieretshuset i højere grad skemalægger sådanne møder i de forskellige sagsforløb.

### 3.1.2 Brugen af advokater på møderne i Familieretshuset

Til møderne i Familieretshuset er der nogle af forældrene, der vælger at benytte sig af en advokat. Det er gældende for forældre i både familiemægling og familieretlig udredning.

Forældrene vælger at bruge advokater af flere grunde. For det første benyttes advokater til at få gennemslagskraft på møderne i Familieretshuset. Nogle forældre har, forud for møderne, en forestilling om, at advokaterne kan hjælpe med at få Familieretshuset til at tage den pågældende forælder seriøst og lytte til vedkommende - noget, forældrene også oplever holder stik i virkeligheden:

---

*”... Det var først til andet møde, hvor jeg havde advokat med, at jeg følte mig taget seriøst. Ved første møde sagde sagsbehandleren, at det var op ad bakke at få ham til at bo hos mig, og andet møde foreslog hun selv en prøveordning, så han boede et halvt år hos mig. Utroligt, at jeg skal have advokat med, før der sker noget.” (Forælder, Familiemægling)*

---

Andre forældre fortæller, at de tager advokat med på møderne, fordi den anden forælder gør brug af advokat:

---

*”Advokaten brugte jeg til møde i FRH og som bisidder, fordi mor også havde advokat med. Blev belært af, at mor havde advokat med. Det var afgørende nødvendigt at have advokat med. Advokaten hjalp på alle måder, som jeg forventede... Rådgav om hvad gør jeg med tilbageholdelse, erstatnings samvær, hvordan gør jeg ift. ikke at konfliktoptrappe, voldsanmeldelse osv. Ville være fint, at der i Familieretshuset var kontaktperson man kunne få fat i. Dem i telefonrådgivning er søde, men de hjalp ikke så meget. Ville forvente en kontaktperson.” (Forælder, Familiemægling)*

---

Forældrene anvender således også advokater i Familieretshuset for at skabe et mere ligeværdigt forhold mellem dem selv og den anden forælder på møderne. Ulempen herved er dog bare, som flere af forældrene også nævner, at det kan virke konfliktoptrappende - og som én af forældrene fortæller, så *”kunne jeg have taget en advokat med den anden vej, men hvor havde det så efterladt os? Måske endnu mere galt.”* Det er dog ikke alle forældre, der har råd til at medbringe en advokat, og derfor kan det også være uhensigtsmæssigt, når enkelte forældre fortæller, at de ikke oplever, at de kan få den samme rådgivning gennem Familieretshuset og deres telefonrådgivning som via advokaten.

Sammenfattende viser ovenstående således, at en del af de interviewede forældre anvender advokater i Familieretshuset, og at de oplever, at de er relevante, fordi de hjælper med at navigere i systemet og yde kompetent rådgivning for sagen. Flere forældre ser det ikke blot som et *”nice to have”*, men som en decideret nødvendighed. Brugen af advokater har dog også en bagside af medaljen. Det kan nemlig virke konfliktoptrappende og stille forældrene ulige, hvis modparten ikke medbringer en advokat i og med, at vedkommende ikke har den samme adgang til sparring og rådgivning m.m.

### 3.1.3 Grundig afdækning af sagen i familieretlig udredning

Sagsbehandlingssporet familieretlig udredning har et tredelt formål. Således skal familieretlig udredning bidrage til at; lave en grundig beskrivelse af børnenes trivsel og de forhold, der påvirker deres liv og hverdag; yde støtte og rådgivning til børnene under sagens udredning i Familieretshuset; samt, støtte forældrene i at have det bedst mulige samarbejde med deres børn.

I indeværende afsnit undersøges forældrenes oplevelse af dette, herunder med fokus på hvilken betydning afdækningen har haft for hhv. forældre og børn noget tid efter, deres sag i Familieretshuset er afsluttet.

Alle forløb er individuelle, hvorfor der vil være forskel på, om forældrene har haft separate eller fællesmøder. Herudover vil der også være forskel på, hvor mange udredningsmøder den enkelte forælder har været til og bygger sine udtalelser på.

Afsnittets resultater er baseret på interviews med forældre i familieretlig udredning, der har været til mindst ét udredningsmøde.

Interviewene med forældrene viser, at en større andel af disse har oplevet, at der er sket en grundig afdækning af alle forhold, som er relevante for deres barn. Årsagen hertil skal findes i forældrenes oplevelse af, at Familieretshuset formår at inddrage relevante og centrale dokumenter i sagen, f.eks. fra kommune, skole, dagpleje m.m., som gør, at sagen oplyses på et fyldestgørende grundlag. Forældrene giver udtryk for, at den grundige afdækning har haft en positiv betydning for det videre sagsforløb, herunder særligt for børnene og deres trivsel i månederne efter, sagen er afsluttet i Familieretshuset:

---

*”Jamen Familieretshuset har afdækket nogle sider i hjemmet, hvor børnene ikke har det så godt og i skolen, så det har været godt. Så der skal sættes noget ind overfor de her børn, og det er positivt. Det var ikke sket, hvis ikke Familieretshuset havde været inde over.” (Forælder, Familieretlig udredning)*

---

Afdækningen af forhold med relevans for barnet har således, ifølge disse forældre, været helt centralt for at kunne lave aftaler eller træffe afgørelser, som har børnene og deres behov for øje. Der ses en tendens til, at det i højere grad er bopælsforældrene, som mener, at der er sket en grundig afdækning i sagen. Selvom resultaterne bør tages med et vist forbehold, kan det hænge sammen med, at bopælsforældrene i højere grad udviser tilfredshed med Familieretshuset medarbejdere, som er dem, der foretager afdækningen.

Andre forældre oplever, at Familieretshuset i mindre grad har formået at foretage en grundig afdækning af alle forhold, der er relevante for barnet:

---

*”Familieretshuset fik på ingen måde afdækket de vigtigste ting, der var relevante for min søn. De har ikke taget de ting med, jeg kom med, og de valgte hurtigt at sende sagen videre til familieretten.” (Forælder, Familieretlig udredning)*

---



*”Jeg oplever ikke, der er sket en grundig afdækning... Hvis man bare tager et udsagn i et 45-60 minutters møde med barnet selv, som kan fortælle hvad som helst, og danner beslutningen ud fra det... Det burde mere være et 360 graders indblik i, hvordan det går med børnene.” (Forælder, Familieretlig udredning)*

---

Som det fremgår af ovenstående, handler det for disse forældre særligt om en oplevelse af, at Familieretshuset ikke inddrager dokumentation med relevans for barnet. Det kan enten være dokumentation, som forældrene selv bringer til bordet, eller dokumentation, som forældrene ved, at andre myndigheder ligger inde med, men som Familieretshuset ikke tager højde for. I forlængelse heraf nævner flere forældre, at møderne i mindre grad centrerede sig omkring børnene og deres behov. I stedet kom det til at handle om dem selv eller den anden forælder. Det er der en generel utilfredshed med, som det fremgår af udtalelsen herunder:

---

*”Hele min opfattelse af Familieretshuset er med børnene i centrum - uanset hvad forældrene synes. Sådan troede jeg, det var, men sådan oplever jeg det ikke i praksis” (Forælder, Familieretlig udredning)*

---

Den utilstrækkelige afdækning, som disse forældre oplever, har, ifølge dem selv, haft betydning for det videre sagsforløb. Det sker som led i, at afdækningen er central for at kunne indgå en aftale eller træffe en afgørelse, som er til barnets bedste - hvis ikke Familieretshuset har alle relevante dokumenter, oplever forældrene, at der laves aftaler eller afgørelser, som i mindre grad afspejler barnets behov.

Forældrene er også blevet spurgt til processen omkring afdækningen af forhold med relevans for deres barn, herunder bl.a. om de har følt sig trygge ved at fortælle om de ting, der kan være svære (f.eks. risikofaktorer såsom misbrug, vold, psykisk sygdom m.m.). En mindre andel af forældrene fortæller, at de har været trygge ved at fortælle om dette på møderne. Her peges der særligt på Familieretshusets medarbejdere, som værende en medvirkende faktor til dette:

---

*”Jeg følte mig meget tryk ved hende medarbejderen fra Familieretshuset. Jeg skulle ikke forsvare mig, jeg kunne fortælle hele min historie, jeg var helt rolig. Man hører de historier, så jeg var meget ængstelig, men det var slet ikke min oplevelse, det blev ikke brugt imod mig, min fortid, det var en super god oplevelse.” (Forælder, Familieretlig udredning)*

---

Som det fremgår af ovenstående, er der blandt disse forældre en oplevelse af, at medarbejderne ikke dømmer forældrene, men lytter til, hvad de har at sige - noget, der gør, at de bliver rolige og føler sig trygge på møderne.

Interviewene vidner dog også om, at det for nogle af forældrene har været en smule utrygt at fortælle om de ting, der kan være svære. Disse forældre har haft en mindre god oplevelse med medarbejderne, som det fremgår herunder:

---

*”Jeg følte mig ikke tryk. Grunden hertil var, at hverken den børnesagkyndige eller juristen valgte at reagere på modpartens reaktioner på, når man fortalte noget. Et konkret eksempel: Der sad og blev fnist, mens jeg fortalte noget - jeg synes, det var vigtigt, det kom frem. Hverken børnesagkyndig eller jurist irettesatte modparten.” (Forælder, Familieretlig udredning)*

---

Som ovenstående viser, kan der være dynamikker mellem forældrene på fællesmøderne, som forældrene oplever, at medarbejderne ubevidst eller bevidst ikke vælger at håndtere og gribe ind i. Det gør sig særligt gældende i sager med psykisk vold, hvilket bidrager til, at forældrene føler sig utrygge på møderne.

### 3.1.4 Gengangere i Familieretshuset

Interviewene i indeværende opfølgning peger på, at over en tredjedel af de interviewede forældre tidligere har haft sager i Familieretshuset eller den tidligere Statsforvaltning. Det er en betydelig andel og vidner om, at det er mange af de samme forældre, som bliver ved med at vende tilbage til det familieretlige system. I nedenstående belyser vi, om der er særlige forhold, der karakteriserer disse forældre (”gengangerne”), og beskriver samtidigt hvorfor, forældrene vender tilbage til systemet.

Indeværende afsnit ser på de forældre, der tidligere har haft sager i Familieretshuset/Statsforvaltningen, og nu overvejer at søge på ny.

Interviewene viser, at det kun er enkelte forældre, som overvejer at starte en ny sag op i Familieretshuset. På interviewtidspunktet har endnu ingen gjort det. Karakteristisk for denne gruppe er, at de er utilfredse med de indgåede aftaler og kan, grundet deres høje konfliktniveau og manglende evne til at kommunikere, ikke selv finde en løsning, hvorfor de vælger at henvende sig til Familieretshuset:

---

*”Det er fuldstændig den samme trummerum hver gang. Hun fortæller sin version af sandheden, jeg fortæller min, så er det dét. Vi er stærkt uenige om alting. Det er mundhuggeri og mudderkast... Forhåbentligt skal jeg søge, for hun (den anden forælder) går aldrig med til mere samvær... Selvom min søn selv siger, han gerne vil.” (Forælder, Familiemægling)*

*”Vi bliver ved med at vende tilbage til Familieretshuset, fordi vi ikke kan kommunikere og finde en samværsaftale, vi kan blive enige om er god for vores datter... Jeg regner med, at vi skal ind i Familieretshuset igen. Han (den anden forælder) vil gerne have lavet feriesamvær om.” (Forælder, Familiemægling)*

---

Som det fremgår af ovenstående, er begge citater taget fra forældre i familiemæglingssporet. Selvom resultaterne bør tages med et vist forbehold grundet det begrænsede datagrundlag, ses en tendens til, at det i højere grad er forældre i familiemægling, som overvejer at starte en ny sag op i Familieretshuset. Det vidner om, at disse forældre i mindre grad oplever, at familiemæglingssmøderne har bidraget til at nedtrappe deres konflikt med den anden forælder, hvilket ellers netop er ét af formålene med møderne i dette spor.

Interviewene viser herudover, at der er under en håndfuld af forældre, som ikke tidligere har været i Familieretshuset/Statsforvaltningen, men som nu overvejer at starte en ny sag op. Data er dog for usikkert til at sige noget om, hvad dette kan skyldes.

Sammenfattende viser ovenstående, at en mindre andel af de forældre, der har været en del af projekt ”Test af serviceniveau”, overvejer at sende en ny ansøgning ind til Familieretshuset. Det er særligt forældre, der tidligere har haft sager kørende i det familieretlige system, og som er placeret i familiemæglingssporet.

### 3.1.5 Opsamling på møderne i Familieretshuset

Ovenstående afsnit viser, at meget af dét, forældrene tager med sig, når de kigger tilbage på deres forløb i Familieretshuset, relaterer sig til hhv. familiemæglings- eller familieretlig udredningsmøderne. Mens nogle forældre oplever, at de på disse møder er blevet lyttet til, har fået nye forståelser, og at deres børn har været i centrum - oplever andre forældre det modsatte. På møderne er der tilsvarende en del forældre, der har haft advokater med. Det er der flere grunde til. Meget tyder dog på, at det skaber nogle uhenigtsmæssige efterdønninger, herunder stiller det bl.a. forældrene ulige, hvis det kun er den ene part, der har advokat med, mens det samtidigt kan virke konfliktoptrappende. Endelig har afsnittet undersøgt de forældre, som kan betegnes som ”gengangere” i Familieretshuset. Her blev det gjort klart, at en mindre andel af forældrene overvejer at sende en ny ansøgning ind til Familieretshuset. Det er særligt forældre, der tidligere har haft sager kørende i det familieretlige system, og som er placeret i familiemæglingssporet.

## 3.2 Samarbejdskursus

Dette afsnit fokuserer på, hvad de interviewede forældre tager med sig, når de ser tilbage på Familieretshusets tilbud om et samarbejdskursus. Samtidig belyser afsnittet, hvilke faktorer der spiller ind ift., om forældrene oplever kurset som brugbart. Formålet med samarbejdskurset er, at forældrene får viden og redskaber til at samarbejde i fremtiden<sup>10</sup>. Afsnittet bygger på interviews med forældre, der har deltaget i kurset, eller forældre der enten har afslået med det samme eller først haft et ønske om deltagelse, men så senere meldt fra.

Indledningsvist skal det nævnes, at ud af de interviewede forældre, er det kun en håndfuld familier i familiemæglingssporet, der har deltaget i et samarbejdskursus. Det er der flere årsager til. For det første har COVID-19-pandemien betydet, at samarbejdskurser i første omgang ikke har kunnet gennemføres pga. forsamlingsforbud, og dernæst har der været et efterslæb ift. at afholde kurserne, som har medført ventetid.

Når forældre, der har været på samarbejdskursus, ser tilbage, vurderer flere, at indholdet af kurserne var relevant og vedkommende. Især de øvelser og illustrationer, der anvendes til at skabe en god dialog eller forståelse for børnenes situation, fremhæves. Det kan f.eks. være børnetyper, tale-lyttekort eller kommunikationsgrafer:

---

<sup>10</sup> <https://familieretshuset.dk/forloeb-og-tilbud/forloeb-og-tilbud/samarbejdskursus>

---

*”Der var også en graf, der beskrev, hvor vi ville have vores kommunikation, og det var en dejlig måde at kunne pege på en graf og sige ”jeg føler, vi har været her, og måske er det bedre og mere realistisk at være her?” (Forælder, Familiemægling)*

---

Som citatet illustrerer, så åbner redskaberne bl.a. op for nye måder at se og tilgå samarbejdet på. Det kan være en stor hjælp, da den konflikt, forældrene er havnet i, oftest har stået på i en længere periode, hvorfor parterne kan være meget fastlåst i den og deres egne adfærdsmønstre.

Det er dog ikke alle forældre, som fik det ud af samarbejdskurset, de ville. Forældrene angiver som forklaringer, at de enten føler, at de bliver præsenteret for noget, de allerede ved, eller at deres ekspartner ikke deltager aktivt i kurset. Selvom forældrene angiver, at de ikke fik det ud af kurset, som de havde håbet, oplever de ikke samarbejdskurset som ligegyldigt, men blot at udbyttet ikke var, som de havde håbet på. De fik altså stadig noget ud af samarbejdskurset. Samtidig påpeger nogle af de forældre, der har haft en sag i det familieretslige system før, at de gerne ville have haft tilbuddet om et samarbejds-kursus i forbindelse med en tidligere sag. En forælder udtaler bl.a.:

---

*”Det er mærkeligt, at man gennem 13 år har været der en gang årligt, og vi ikke har fået det før. Vi har været i familieretten to gange før.” (Forælder, Familiemægling)*

---

En tendens, der er værd at bemærke, er, at flere forældre udtrykker et ønske om at deltage, men det har ikke været muligt for dem, fordi deres ekspartner ikke har villet. Det fremhæver behovet for et tilbud til de forældre, som gerne vil have værktøjer ift. deres børn eller ekspartner, men hvor et samarbejds-kursus ikke kan tilbydes, fordi der er krav om at begge forældre deltager. Erfaringerne fra dem, der har været på samarbejds-kursus, men hvor deres ekspartner ikke deltager aktivt, er nemlig, at informationerne kan være brugbare i samarbejdet med den anden forælder.

En lignende tendens genfindes blandt forældre, hvor begge parter indledningsvist har takket ja til et samarbejds-kursus, men hvor den ene forælder aflyser til stor frustration for den anden. Nogle gange forekommer det flere gange i træk. Ifølge interviewene betyder sådanne forløb, at forældrene aldrig kommer til et samarbejds-kursus. Samtidig efterspørger forældre, hvis ekspartner aflyser, at det får konsekvenser, hvis man, eventuelt gentagende gange, aflyser, fordi det kan forlænge sagsforløbet og bidrage til konfliktoptrapning.

Generelt oplever de fleste forældre, der tager på samarbejds-kursus, at det har en positiv betydning for deres samarbejde med den anden forælder, fordi de får nogle redskaber og forståelser, der kan bidrage positivt til deres fremtidige samarbejde. Imidlertid viser undersøgelsen også, at det er relativt få familier, der kommer på samarbejds-kursus, og at der mangler et tilbud til de forældre, der ønsker hjælp til samarbejdet, hvor deres tidligere partner ikke ønsker at deltage.

### 3.3 Konfliktmægling

Dette afsnit omhandler, hvordan forældrene ser tilbage på Familieretshusets tilbud om konfliktmægling, og hvad de føler, de har fået med sig derfra.

Formålet med konfliktmægling er, at forældrene får erfaring med at løse deres konflikter og dermed også et bedre fundament for at kunne det i fremtiden. Der skal gøres opmærksom på, at det primært er forældre i familiemæglingssporet, der har deltaget i konfliktmægling, og at det er ca. en femtedel af de interviewede forældre, der har taget imod tilbud om konfliktmægling, hvorfor nedenstående afsnit bygger på disse forældres oplevelser.

Interviewene peger på, at en mindre andel af forældrene fik noget ud af konfliktmæglingen. Disse forældres primære udbytte af konfliktmæglingsmøderne, er, at det har givet dem et rum til at snakke om deres konflikter, tidligere episoder, samarbejde eller børn. Enkelte forældre beretter om, at der var forbedringer i deres samarbejde med ekspartneren som følge af f.eks. aftaler indgået til konfliktmægling, mens andre fremhæver, at det er tilstedeværelsen af en tredjepart, konfliktmægleren, som har betydning for at skabe et rum, hvor de kan tale sammen:

---

*”Det, der gjorde en forskel efter denne [konfliktmæglingen red.], det var, at der var et rum, hvor jeg kunne sige til faderen, at jeg stadigvæk holder af ham. Det var måske med til at gøre, at han faldt lidt ned.” (Forælder, Familiemægling)*

---

Imidlertid viser interviewene, at det oplevede udbytte af konfliktmægling forsvinder kort tid efter, forældrene har gennemført kurset. Det tyder på, at konfliktmægling har en positiv betydning for forældrenes samarbejde under forløbet i Familieretshuset, men at formålet om at hjælpe forældrene med at løse konflikter efter forløbet tilsyneladende er sværere at opnå.

Dertil kommer, at flere forældre ikke oplevede at få noget positivt ud af konfliktmæglingen. I interviewene fremhæves den løse struktur for mæglingen, en følelse af ulighed i taletid, og at konfliktmæglerens rolle var for passiv ift. forældrenes behov, som årsager til det manglende udbytte. Dette har haft betydning for, at visse forældre ikke oplever, at de har kunnet tage noget brugbart med sig videre fra konfliktmæglingen, hvilket citatet herunder illustrerer:

---

*”Der [til konfliktmæglingen] havde jeg en okay følelse af, at der blev lyttet til begge. Det var konfliktmægling, men når der ikke kommer noget ud af det, så er det lige meget. Jeg sad tilbage med en følelse af, at det var lige meget, for der kom ikke et forslag [ift. en aftale / afgørelse red.]” (Forælder, Familiemægling)*

---

Ovenstående citat tydeliggør også, at manglende eller ufuldstændig forventningsafstemning om formålet med konfliktmægling kan være en potentiel årsag til, at nogle forældre ikke oplever at tage noget med sig videre. Eksempelvis efterspørger nogle forældre hhv. juridiske fakta eller hjælp, facilitering af samtale og/eller aftaler samt stillingstagning fra konfliktmægleren, hvilket ikke er formålene med konfliktmægling. Hvis det er disse elementer, forældrene føler, de har brug for, kan det være en forklaring

på, hvorfor de interviewede forældre ikke oplever, at de har kunnet tage noget med sig videre fra konfliktmæglingen.

Overordnet oplever langt de fleste forældre, der har taget imod konfliktmægling, ikke, at tilbuddet har haft betydning for dem, efter deres sag i Familieretshuset er slut. Interviewene indikerer dog, at konfliktmæglingen under forløbet kan skabe et trygt rum at tale om f.eks. tidligere konflikter i. En mulig årsag til, at forældrene ikke oplever, at konfliktmæglingen har længerevarende betydning for dem, kan være, at de har behov for eksempelvis stillingtagen eller juridisk hjælp, hvilket ikke er formålet med konfliktmægling.

### 3.4 Børnesagkyndig undersøgelse

I dette afsnit behandler vi familiernes erfaringer med børnesagkyndige undersøgelser i Familieretshuset. Afsnittet beskriver, hvad der har indflydelse på, hvorvidt undersøgelsen har været en god eller en dårlig oplevelse for dem.

Det skal fremhæves, at det kun er nogle af familierne, som har haft en børnesagkyndig undersøgelse. Desuden kan sproget om de børnesagkyndige undersøgelser være flertydigt, idet forældrene kan bruge mange forskellige termer for undersøgelsen. Det kan medføre, at det i nogle af interviewene bliver uklart, om familien har fået en børnesagkyndig undersøgelse, til trods for at det er en omstændig proces. Årsagen til tvetydigheden kan givetvis findes i, at familierne er i en livskrise, når de har et forløb i Familieretshuset, så ting kan stå uklart for dem, når de ser tilbage 3-12 måneder efter.

Få forældre nævner specifikt undersøgelsen ved navn, imens andre nævner, at deres børn var til samtaler med en psykolog igennem Familieretshuset. Desuden omtaler mange forældre også børnefaglige undersøgelser, som er en undersøgelse kommunen foretager, og det er tvivlsomt, om forældrene altid kan skelne imellem de forskellige undersøgelser. Resultaterne i indeværende afsnit bør derfor tages med et vist forbehold. De er baseret på udsagn fra en gruppe af forældre, hvor begge spor er repræsenteret, dog med overvægt af familieretlig udredning.

Den børnesagkyndige undersøgelse er en undersøgelse, som Familieretshuset kan vælge at igangsætte, hvis den vurderes nødvendig. Den benyttes i komplekse sager i forbindelse med børns trivsel, eller hvis familien er påvirket af faktorer som vold, alkoholmisbrug eller sociale problemstillinger, altså primært sager, der er i familieretlig udredning. Den foretages af en ekstern psykolog.

Nogle forældre har haft gode oplevelser med processen for den børnesagkyndige undersøgelse. Det, som generelt har haft stor betydning, har været, at processen er blevet forklaret godt inden undersøgelsen starter, så man som forælder ved, hvad der skal ske, samt hvordan den efterfølgende skal bruges til at komme videre i sagen. I andre tilfælde har familierne haft en mere negativ oplevelse af den børnesagkyndige undersøgelse, primært på grund af lang ventetid:

---

*”Tiden, fra man iværksatte en børnesagkyndig undersøgelse, til vi gik i gang, var urimelig. Vi kom først i gang i december, og den blev sendt videre i midten af august sidste år. Når det er et barn, så er det heller ikke sjovt for ham. Han vidste han skulle tale med en psykolog. Det er selvfølgelig ikke Familieretshusets skyld, at der skulle skiftes psykolog midt i det hele. Jo mere man kan optimere tiden, jo lettere bliver det for hele familien. Det påvirker børnene.” (Forælder, Familieretlig udredning)*

---

En oplevelse, som har været negativ på grund af den lange ventetid, kan dog stadig have indeholdt mange gode elementer, der efterfølgende er blevet overskygget. Det betyder derfor ikke, at den børnesagkyndige undersøgelse ikke har været en hjælp for familiens sag, men den har fyldt meget på en uheldig måde for familien undervejs. Der er en tendens til, at de uhensigtsmæssige oplevelser med den børnesagkyndige undersøgelse primært har været en del af selve processen undervejs, og en del forældre har givet udtryk for, at de har været tilfredse med resultatet af undersøgelsen, efter den er blevet færdiggjort. Følgende citat viser, hvordan en forælder anså undersøgelsen som noget brugbart til at komme videre med sagen:

---

*”Det var interessant den måde, hun afdækkede, jeg var sammen med min datter på. Det var noget, jeg kunne lære af. Det afslørede de ting, jeg havde tanker om... Konklusionen blev trukket meget tydeligt op, måske lidt for skarpt... I det store billede var det en god proces, som gav grundlag for, at vi kom videre og fik skabt en mere fair ordning.” (Forælder, Familieretlig udredning)*

---

Når den børnesagkyndige undersøgelse er færdig, har nogle forældre igennem interviewene givet udtryk for, at de har manglet tilstrækkelig opfølgning på den. De mener, at det ville hjælpe at få et opfølgende møde, når undersøgelsen er færdig til at snakke om resultaterne, hvilket der ikke altid er tid til. En forælder oplevede at have et kvarter til at læse undersøgelsen igennem, inden hun skulle tage stilling til den, og hvorvidt hun ville overgive bopæl:

---

*”Efter sidste møde fik jeg 15 minutter til at læse børnesagkyndige rapport igennem, i et fælles lokale, hvor jeg rykkede rundt for at koncentrere sig.” (Forælder, Familieretlig udredning)*

---

Sammenfattende viser ovenstående, at det altså har betydning for forældrenes indstilling til den børnesagkyndige undersøgelse, at de forinden får forklaret på en klar og tydelig måde, hvad der skal ske, og hvad den efterfølgende skal bruges til. En del forældre har efterfølgende været glade for at have fået foretaget undersøgelsen, da de mener, den har været en hjælp til at komme videre i deres sag. Dog har mange familier oplevet uhensigtsmæssig lang ventetid, hvilket de finder problematisk, da det er hårdt for dem mentalt at være i denne uvished, hvor de ikke ved, hvad der skal ske med dem og deres børn. Desuden efterspørges det også blandt nogle forældre, at man får en opfølgning på den børnesagkyndige undersøgelse, således den bliver afsluttet ordentligt.

### 3.5 Børnesamtaler

I dette afsnit beskrives det, hvad familierne tager med sig fra børnesamtalerne i Familieretshuset, herunder hvilken betydning det har haft for dem efter, deres sag er afsluttet. I 18 af de medvirkende familier har børnene deltaget i en børnesamtale. Resultaterne i indeværende afsnit er derfor udelukkende baseret på udsagn fra disse familier.

Formålet med børnesamtalen er at give barnet en stemme i familiens sag. Det er ikke meningen, at barnet skal være med til at træffe beslutninger i sagen, men derimod er hensigten, at barnet bliver hørt og kan give udtryk for sine tanker og følelser om situationen. Derudover kan barnet også få rådgivning af den børnesagkyndige under samtalen, hvis der er behov for det. Det er som regel barnets kontaktperson, der som børnesagkyndig afholder børnesamtalen med barnet for at skabe tryghed og genkendelighed.

Det er vigtigt at understrege, at det kan være svært for nogle familier at skelne imellem, hvorvidt børnene har været til en børnesamtale eller en almindelig samtale med barnets kontaktperson. Det kan skyldes, at der er gået et betydeligt tidsrum fra sagens afslutning til det opfølgende interview, som danner datagrundlag for undersøgelsen, samt at det for mange familier er overvældende at have en sag i Familieretshuset, hvorfor møderne kan flyde lidt sammen. Det er derfor sandsynligt, at flere børn end angivet her har været til en børnesamtale.

Generelt har mange af børnene haft en god oplevelse med at være til børnesamtale. Børnesamtalerne beskrives i en del tilfælde som lange, gode og en rigtig fin mulighed for, at barnet bliver hørt. En stor andel af forældrene har gennem interviews fortalt om, hvordan deres børn har reageret positivt på at få lov til at fortælle deres perspektiv. Også en stor del af børnene selv har givet udtryk for, at det var dejligt at blive inddraget og lyttet til:

---

*”Det vi sådan snakkede om, var meget med hvordan det var hos min mor, og hvordan det var hos min far. Hun prøvede virkelig at forstå, hvordan min situation den var. Jeg følte, det var rart at tale med hende. Hun føltes som en man kunne stole på, en der var imødekommende.” (Barn)*

---

At føle sig forstået af den børnesagkyndige til børnesamtalen er af stor betydning for oplevelsen af samtalen efterfølgende.

Et andet barn udtaler herunder, hvordan han ikke følte, at kontaktpersonen forstod ham, når han sagde, at han ikke ønskede at se sin mor. Det resulterede i, at han efterfølgende har draget tvivl om, i hvilket omfang kontaktpersonen hjalp ham til børnesamtalen:

---

*”Jeg tror ikke helt hun forstod, da jeg sagde, jeg slet ikke ville se min mor. Jeg kunne ikke rigtigt forklare hende det. Ikke så nemt.” (Barn)*

---

Et andet element som fylder meget i oplevelsen af børnesamtalerne for nogle af børnene, er, at de har følt sig utilpas ved at skulle udtale sig om deres forældres konflikt. En har fundet det pinligt at tale med fremmede om familiens sag i Familieretshuset, og generelt gives der udtryk for, at det for en del af



børnene har været svært at skulle inddrages. Flere børn oplever imidlertid, at når de først ”kommer i gang” inde til samtalen, så er det ikke så slemt. Dette ses bl.a. ved, at størstedelen af de interviewede børn kommer med følgende råd til andre børn, som skal derind:

---

*Fortæl det, som det er. De er der bare for at hjælpe, hvis der er noget, du ikke vil have bliver sendt videre, er de helt klare på det. De fortæller ikke noget til forældrene. (Barn)*

---

Citatet illustrerer, at det interviewede barn var helt klar over præmisserne for børnesamtalen, og at de selv bestemmer, hvad der siges videre. Det er ikke alle børn der har haft den oplevelse. Nogle børn fremhæver nemlig, at det er utryghedsskabende, at børnesamtalen efterfølgende gengives i et referat til forældrene. Ved børnesamtalen bliver der skabt et fortroligt rum mellem den børnesagkyndige og barnet til at fortælle om ting, der kan være svære at sige til ens forældre. Mens nogle af børnene er opmærksomme på, at de kan sige til den børnesagkyndige, hvis der er ting, de ikke vil have skrevet ned, er der også en del børn, der giver udtryk for, at de ikke er bevidste herom:

---

*”Jeg ville gerne have det sådan, at hvis man nu gerne vil sige noget i Familieretshuset, men som man ikke vil have, at ens mor og far får at vide, så kunne man sige, at de ikke skulle skrive det ned. Og så ville de ikke skrive det ned.” (Barn)*

---

Det vidner om, at det ikke er alle børn, der er lige godt informeret inden, de træder ind til børnesamtalen. Det er en vigtig pointe, fordi referatet kan være et forstyrrende element for nogle af børnene, som tænker meget over, hvad de siger, fordi forældrene skal høre det efterfølgende.

Det kan desuden være svært for børnene at forholde sig til den begrænsede indflydelse, de oplever, de får. Der er nogle børn, som til børneinterviewene har udtrykt en grad af skuffelse over at give ønsker til kende om eksempelvis samvær, som ikke er indfriet efterfølgende. Det kan ses i følgende citat, der illustrerer et barns ønske om at få en aftale om at kunne tage tøj fra sin far med til sin mor, hvilket ikke er blevet adresseret efterfølgende:

---

*”Mange ting som jeg gerne ville, lykkedes ikke. For eksempel må jeg ikke tage tøjet fra min far med til min mor. Jeg kan altså kun have det tøj med, som jeg har på. Og det blev der ikke lavet om på. Det var lidt træls.” (Barn)*

---

Ovenstående citat viser, hvordan det kan være svært for børn at forholde sig til kun at blive hørt og taget med på råd, men ikke have direkte indflydelse på udfaldet af deres sag. Det kan i nogle tilfælde efterlade børnene med en følelse af, at samtalerne i Familieretshuset ikke har hjulpet dem i samme grad, som de forventede ville have været muligt.

### 3.5.1 Opsamling på børnesamtaler

Sammenfattende viser ovenstående, at det har været positivt for børnene at blive inddraget, og få muligheden for at dele deres eget perspektiv. Det gør særligt en forskel, når man som barn føler sig forstået af den børnesagkyndige, men hvis man omvendt ikke føler sig forstået, kan det påvirke opfattelsen af, i hvilken grad den børnesagkyndige kan hjælpe en. Derudover oplever nogle børn også at blive utilpas af at skulle snakke om forældrenes konflikt og sin trivsel, hvilket særligt forstærkes, når dét, børnene siger, bliver skrevet ned i et referat forældrene kan læse.

## 3.6 Kontaktpersonsordningen

I dette afsnit beskrives forældre og børns oplevelse af Familieretshusets kontaktpersonsordning. Afsnittet berører, hvordan de børn, der har haft en kontaktperson, har oplevet det, og hvorfor nogle børn har valgt det fra.

Når en familie starter en sag i Familieretshuset, bliver børnene tilbudt at få en kontaktperson igennem kontaktpersonsordningen. Kontaktpersonen er en børnesagkyndig fra Familieretshusets børneenhed og er tænkt som en neutral voksen, barnet kan tale med, da det for nogle kan være svært at tale med forældrene om den sag, de er i Familieretshuset med. Kontaktpersonen følger barnet igennem hele forløbet i Familieretshuset og kan yde støtte til barnet ved eksempelvis at svare på spørgsmål, som barnet kan have eller oplyse barnet om dets rettigheder undervejs. Barnet bliver tilbudt et møde med kontaktpersonen, og får derudover også kontaktoplysninger på kontaktpersonen, således det er muligt at få fat på vedkommende, hvis barnet har brug for at snakke igen.

Det er ikke muligt at angive præcis hvor mange af børnene, der har haft en kontaktperson. Det kan dog fremhæves, at i den tidligere undersøgelse, hvoraf mange af familierne er med i denne også, har ca. 40 pct. af forældrene sagt ja til, at deres barn fik en kontaktperson.<sup>11</sup>

Interviewene har vist, at mange børn, som takkede ja til kontaktpersonsordningen, generelt har haft glæde af den. En del børn udtrykker, at de har fundet det givende at have en uvildig voksen at tale med. For nogle børn har det været lettende og rart undervejs i forløbet at have samtaler med kontaktpersonen, selvom det også har virket skræmmende til at starte med, og de har været nervøse inden første samtale:

---

*”Jeg tror, at jeg var sådan lidt nervøs i starten. Men da jeg kom derind, begyndte de ligesom bare at snakke. Så syntes jeg faktisk, det var rigtig rart at være derinde og skulle snakke om nogle ting. Og så blev jeg ikke sådan nervøs længere, så sad jeg bare og snakkede om alt muligt.” (Barn)*

---

Som det ovenstående citat viser, kan nogle børn opleve ubehag ved at komme i Familieretshuset, fordi det forbindes med forældrenes konflikt. En kontaktperson kan være den neutrale voksen, som ikke direkte er en del af konflikten, og det kan for nogle børn skabe et positivt rum i forløbet, som kan mindske deres nervøsitet. Derudover oplever nogle af børnene det også som rart at kunne snakke med deres

---

<sup>11</sup> Oxford Research (2021): Brugerrejseanalyse af projekt ”Test af Serviceniveau” i Familieretshuset

kontaktperson om de tanker, de har omkring forældrenes konflikt, da det nogle gange kan være svære at dele dem med forældrene. Samtidig har nogle af børnene fået råd af deres kontaktperson, hvilket har været en positiv oplevelse, fordi de har hjulpet barnet med at navigere i konflikten:

---

*Hun gav mig nogle råd... Men det var noget med min far. Hvordan jeg skulle sige det til ham, når jeg ikke ville op til ham. (Barn)*

---

Mange børn har altså haft glæde af kontaktpersonsordningen, men i de tilfælde, hvor kontaktpersonen har været en stor hjælp, og sagen er overgået til familieretten, har børnene ikke oplevet, at kontaktpersonen er fulgt med i det videre forløb, hvilket har været svært. En forælder til sådan et barn udtrykker, at det vil være gavnligt for børnene at kunne fortsætte med deres kontaktperson i familieretten, da det jo er samme sag, som fortsætter:

---

*”Altså så vidt jeg forstår, har han haft gode samtaler med kontaktpersonen, og set det som noget godt. Han sagde, han var ked af, at det sluttede pga. overgang til familieretten. Om man vil det eller ej, hænger det jo sammen, og det er den samme sag... Det er ærgerligt, at man ikke følger barnet til dørs med en tryk person, som de får fra starten. Uanset om det stopper i Familieretshuset eller i familieretten.”*  
(Forælder, Familiemægling)

---

Forælderen, som udtaler sig ovenfor, udtrykker altså, at for barnet, der er sagen ikke slut, når den overgår til familieretten, og derfor kan det være svært, at forløbet med den trykke kontaktperson slutter.

Det er dog ikke alle børn, der har fået en kontaktperson. Det skyldes, dels at forældrene har takket nej, dels at forældrene har spurgt deres børn, som ikke har ønsket en kontaktperson. Gennem interviewene med forældrene er der givet udtryk for, at nogle af børnene har fundet det grænseoverskridende at ringe til eller mødes med en fremmed og fortælle dem noget meget personligt. Desuden har nogle børn oplevet det som overvældende at have en kontaktperson i Familieretshuset, hvis de også skal til børnesamtale eller tale med en psykolog derinde. Det kan blive mange forskellige mennesker og møder for et barn at skulle forholde sig til, og derfor bliver det for nogens vedkommende valgt fra.

### **3.6.1 Opsamling på kontaktpersonsordningen**

Mange børn finder det altså givende at have en kontaktperson, og har været glade for ordningen. Selvom det for nogen i starten har virket skræmmende at skulle fortælle en fremmed hvordan det er derhjemme, har mange haft en meget positiv oplevelse efter første møde med kontaktpersonen. Det skal dog bemærkes, at det kan være svært for de børn som har været glade for deres kontaktperson, hvis familiens sag ender i familieretten, når kontaktpersonen ikke følger med, selvom sagen fortsætter. Desuden er der også en stor andel børn, som vælger kontaktpersonsordningen fra, hvilket ofte bunder i at de skal ind i Familieretshuset i forbindelse med andre møder, og ikke vil have samtaler med en kontaktperson oveni.

### 3.7 Overvåget samvær

Overvåget samvær er samvær mellem barn og en forælder i Familieretshuset, imens en børnesagkyndig er til stede. Der findes flere typer af overvåget samvær, men for familierne i denne undersøgelse, der har haft overvåget samvær, er der for alle tale om observeret samvær. Det går ud på, at barn og forælders samvær bliver observeret, for at børnesagkyndige kan få et større indblik i sagen. Observeret samvær bliver brugt til at finde oplysninger om samværet imellem barnet og forælderen og som et værktøj til at vurdere det fremtidige samvær.

Der skal imidlertid gøres opmærksom på, at flere forældre blander overvåget samvær sammen med den børnesagkyndige undersøgelse, hvor en ekstern psykolog kommer hjem til familien og observerer. Derfor bygger dette afsnit på de få forældre, der fortæller om overvåget samvær, hvor det ikke tydeligt fremgår, at det var i hjemmet. Det medfører, at afsnittets konklusioner skal tages med et vist forbehold, fordi datagrundlaget er sparsomt.

For nogle af forældrene, der fik overvåget samvær med deres barn af en børnesagkyndig, har det været en fin oplevelse. På trods af at det kan virke grænseoverskridende, at en fagperson fra Familieretshuset skal se, hvordan man agerer i relation til sit barn, har flere givet udtryk for, at det følte overraskende naturligt og ikke lige så kunstigt som forventet:

---

*”[Vi har haft red.] overvåget samvær, af to gange, men hun var meget god og hun sagde, hun var en af mine venner og hun snakkede lidt med ham. Jeg sagde, at det var en af fars veninder, og så legede vi bare, han tænkte ikke yderligere over det.” (Forælder, Familieretlig udredning)*

---

Det er ikke alle, der har oplevet overvåget samvær som naturligt, men det betyder ikke, at det var en dårlig oplevelse:

---

*Det var da mærkeligt, at der sidder en og skriver på en blok, men jeg synes, at det gik okay, ikke så kunstigt som jeg havde forventet. Han var ikke til at tale med, hvis man ikke var enig i konklusionen.*

---

Citatet indikerer også, at forældrene kan opleve, at den børnesagkyndige står fast på sine konklusioner. Dette kan både være frustrerende, hvis man som forælder oplever, at noget ikke er retvisende, men det kan også indikere, at forældrene behandles lige.

Sammenfattende har overvåget samvær for nogle forældre således været en fin oplevelse, som har vist sig ikke at være lige så kunstigt som forventet. Der kan imidlertid opstå frustrationer, hvis forældrene ikke føler, at konklusionerne ikke stemmer overens med deres billede af deres måde at være forælder på.

### 3.8 Afslutningen af sagen

Dette afsnit afdækker, hvordan sagsafslutningen har haft betydning for familiernes situation efter forløbet. Der er flere måder, en sag kan afsluttes på. I Familieretshuset kan sager afsluttes med en aftale, en juridisk afgørelse eller ved, at sagen trækkes tilbage af den ansøgende part. I familieretten kan sager afsluttes med en afgørelse, eller, at sagen trækkes tilbage.

I indeværende afsnit ser vi på sagsafslutningen for sager, der hhv. *slutter med aftaler* i Familieretshuset eller *afgørelser i familieretten*.

Interviewene tydeliggør, at de forskellige måder at afslutte en sag på kan have indflydelse på, hvad familierne tager med sig fra deres forløb. Samtidig kan denne analyse, i modsætning til brugerrejseanalysen, i højere grad belyse, hvordan de forskellige sagsafslutninger kan have betydning for, hvordan familierne har det efter endt forløb, fordi stort set alle familierne har afsluttet deres sag på undersøgelsestidspunktet. I denne undersøgelse er det blot fem familier, der endnu ikke har afsluttet deres sag, mens det i brugerrejseanalysen drejede sig om ca. halvdelen af forældrene.

Størstedelen af de interviewede forældre fortæller, at deres sag er afsluttet med en aftale i Familieretshuset. Det betyder, at datagrundlaget angående de sager, der afsluttes i familieretten, er mindre end for Familieretshuset, men stadig tilstrækkeligt til at finde tendenser. Vi har ikke tilstrækkelige data til at kunne sige noget om betydning af de sager, hvor sagen trækkes tilbage af den ansøgende part, eller tilfælde, hvor sagen afsluttes med en juridisk afgørelse i Familieretshuset, hvorfor disse ikke behandles i nedenstående.

I afsnittene herunder står det eksplicit, hvis forældre fra familiemægling- og udredningssporet har forskellige oplevelser med sagsafslutningen, ellers behandles de samlet.

#### 3.8.1 Afsluttet i Familieretshuset

Over halvdelen af de interviewede familier har afsluttet deres sag i Familieretshuset – de fleste af disse med en aftale. Selvom indgåelse af en aftale kun eksplicit er et formål for familiemæglingsforløbene<sup>12</sup><sup>13</sup>, er der også mange i familieretlig udredning, som indgår en aftale.

Interviewene viser, at sagernes afslutning kan have betydning for, hvordan familierne har det efterfølgende. En af de tendenser, der ses er, at en aftale om eksempelvis samvær kan føre til, at forældrene får et bedre forhold til hinanden:

---

*”Vi landede den valgte aftale... Det har hjulpet på samarbejdet, at hun har set, det var den bedste løsning. Vi har været enige om, at sønnen kom i første række... På møderne med Familieretshuset blev der sået frø, som vi arbejder videre med nu.” (Forælder, familieretlig udredning)*

---

<sup>12</sup> Familieretshuset: Beskrivelse af [familiemægling](#)

<sup>13</sup> Familieretshuset: Beskrivelse af [familieretlig udredning](#)

Som det også fremgår i citatet, er det især, når aftalen i Familieretshuset fungerer som et konkret holdpunkt i samarbejdet, at den kan have en positiv betydning for forældrene og som følge heraf også deres børn. Nogle forældre peger på, at en forklaring kan være, at der er dele af samarbejdet om børnene, der ikke længere er til diskussion. Andre forældre fortæller også, at de indgåede aftaler kan forbedre samarbejdet – især hvis de gennem deres forløb har fået hjælp til at finde en fælles forståelse af, hvad der er bedst for børnene.

Den skriftlige aftale, der er indgået mellem forældrene, kan også have en bagside. Når alt vedrørende samarbejdet om børnene står beskrevet i en aftale, føler forældre med en høj grad af konflikt ikke længere, at de har grund til at snakke sammen.

Dertil kommer, at det ikke er alle forældre, der ser aftalen som noget, der kan hjælpe dem fremover. I interviewene fremgår det, at årsagerne til dette kan være, at de føler sig presset til aftalen, at de ikke kan se sig selv i den indgåede aftale, eller at de ikke oplever, at aftalen har ændret noget. Sidstnævnte er illustreret i citatet:

---

*”Jamen altså, der er kommet en aftale ud af det, på det punkt er det fint. Kan jeg bruge det til noget? Nej ikke rigtig. Det er status quo.” (Forælder, Familieretlig udredning)*

---

Citatet er med til at illustrere, hvor essentielt det er for forældrene, at de både kan se sig selv og forbedringer ift. deres børn i de indgåede aftaler. Hvis det ikke er tilfældet, kan det medføre, at forældrene i bedste fald føler, at aftalen er ”lige meget” i den forstand, at den ikke ændrer noget, men i værste fald føler forældrene, at aftalen har haft en negativ betydning for dem og deres relation til deres børn og/eller ekspartner. Sidstnævnte kan føre til nye ansøgninger. I den forbindelse skal det dog nævnes, at det er et mindretal af forældrene, der oplever dette, men der ses ingen klare tendenser ift. de to sagsspor.

Endelig er der også nogle forældre, som ikke mindes, at sagen sluttede med en aftale. Dette kan både være fordi, sagen blev trukket tilbage, mens det også kan handle om, at forældrene kun havde et referat og ingen aftale, som det nævnes af få forældre. Fælles for de forældre, der ikke mindes en aftale, er, at de føler, de går tomhændet fra Familieretshuset:

---

*”Nej, ingen aftaler eller noget. Det kunne de måske også godt have lavet.” (Forælder, Familiemægling)*

---

Forældrene kommer ikke ind på årsagerne til de manglende aftaler, men deres erfaring fremhæver, at der kan være behov for eksplicit at italesætte, hvad forældrene kan tage med videre og arbejde på ved det sidste møde i Familieretshuset, som eventuelt kan suppleres med noget på skrift, da konkrete aftaler jf. tidligere i dette afsnit kan hjælpe familierne fremadrettet.

### **3.8.2 Afsluttet i familieretten**

Dette afsnit har til formål at se på, hvad en afgørelse i familieretten har betydet for, hvordan familierne har det efter endt forløb. Oplevelsen af overgangen til familieretten behandles særskilt i afsnit 4.4. Blandt

de interviewede forældre er der flest familier i familiemæglingssporet, der er overgået til familieretten, hvorfor dette afsnit primært baseres på deres oplevelser af at få en afgørelse i familieretten, og hvad afgørelsen eventuelt har betydet efterfølgende.

Når afgørelser i familieretten har en positiv betydning for forældrene, er det af samme årsag som nævnt ovenfor: De får noget konkret at samarbejde ud fra. Det medfører, at der er færre ting, der er til forhandling, og begge parter har et fælles ståsted ift. deres børn:

---

*”Jeg synes jo, at det har bragt noget godt med sig, for det har gjort, at vi også har sluppet mere af, efter vi har været der. Både for min eks, men især mig selv... Det har givet mere ro i maven for os begge, og det gavner vores datter rigtig meget.” (Forælder, Familiemægling)*

---

Citatet understreger, at det faste holdepunkt, som afgørelsen kan udgøre, gavner både børn og forældre efter et endt forløb. Enkelte fremhæver også, at det faktum, at afgørelsen er rettens ord, giver afgørelsen en gennemslagskraft, der kan være gavnligt for opretholdelsen og efterlevelsen af den. Dog er der nogle af de interviewede forældre, som påpeger, at det er ærgerligt for både dem selv og børnene, at det er nødvendigt at gå rettens vej. En forælder udtaler om afgørelsen i familieretten:

---

*”Det var fint nok. Det kunne være dejligt, hvis vi kunne finde en løsning i Familieretshuset. Men vi kunne ikke finde kompromis.” (forælder, Familiemægling)*

---

### **3.8.3 Opsamling på afslutning af sagen**

Desuagtet om en sag afsluttes med en aftale i Familieretshuset eller en afgørelse i familieretten, kan familierne få noget positivt ud af sagernes afslutning, hvis de oplever aftalen eller afgørelsen som et fast holdepunkt og stabilt udgangspunkt for deres samarbejde efter endt forløb. Imidlertid er dette ikke tilfældet for alle forældre. Dermed er der familier, hvor det faktum, at sagen slutter, ikke får en positiv betydning for dem. Dette kan eksempelvis skyldes, at forældrene ikke kan se sig selv i aftalen eller afgørelsen. Derudover ses der en tendens til, at forløb, der afsluttes i familieretten, opleves som mere rodede, hvilket kan medvirke til, at det bliver sværere for forældrene at identificere, hvad de kan tage med sig videre.

## 4. Forældre og børns overordnede oplevelse af forløbet i Familieretshuset

I dette kapitel gennemgås forældres og børns overordnede oplevelse af deres samlede sagsforløb i Familieretshuset, når de kigger retrospektivt på det. Udover familiernes oplevelser af forløbet vil kapitlet undervejs beskrive, hvilken betydning en række udvalgte fokuspunkter har haft for hhv. forældrene og/eller børnene den dag i dag.

Fokuspunkterne er udvalgt på baggrund af, at disse har været centrale i forbindelse med reformen af det familieretlige område. Det betyder, at vi konkret i kapitlet analyserer og opsummerer forældres og børns oplevelse af reformens intentioner.

Fokuspunkterne er udvalgt i samarbejde med Familieretshuset og er:

- **Barnet i centrum:** Barnet skal være centralt i Familieretshusets arbejde med familien. Hensynet til barnet og barnets trivsel skal sættes først i Familieretshusets tilrettelæggelse af sagsforløbet, så der træffes den afgørelse, som er bedst for barnet. Et væsentligt element i at sikre barnets inddragelse og støtte er kontaktpersonordningen og børnesamtalen, hvor barnet får mulighed for at fortælle om sine oplevelser og ønsker. Der er desuden fokus på at styrke barnets trivsel via forældrene, som skal modtage rådgivning om barnets behov og om, hvordan de støtter barnet i den aktuelle situation.
- **Forløb tilpasset familiernes forskellige behov:** Forældrene visiteres til et forløb, der afspejler deres situation og behov. Det drejer sig dels om forløbet familiemægling, hvor sigtet er, at forældrene får støtte til selv at lave en aftale, der har fokus på at arbejde med forældrenes underliggende konflikt, dels om familieretlig udredning, hvor der er fokus på udredning af sagen pga. identificerede risikofaktors betydning for barnet, f.eks. vold, misbrug og psykisk sygdom, samt på at rådgive forældrene om, hvordan de kan støtte barnet i den aktuelle situation. I forløbet kan der bl.a. laves en undersøgelse og beskrivelse af barnets trivsel, og forældrene får støtte til samarbejdet om barnet.
- **Brug af børnesagkyndige undersøgelser og sagkyndige erklæringer:** Familieretshuset kan vurdere, at der er behov for at iværksætte undersøgelser og erklæringer med fokus på forældrenes omsorgsevne og samarbejde.
- **Énstrengt familieretligt system for familierne:** Familieretshuset skal sikre et énstrengt og fokuseret forløb for familierne. Det skal ske gennem sambehandling internt, hvor familierne oplever, at der er én samlet indgang til huset samt i overgangen til familieretten.
- **Koordinering mellem Familieretshuset og de kommunale myndigheder:** Familieretshuset skal samarbejde med og koordinere med kommuner om forløbene og herunder sørge for, at der indhentes oplysninger med relevans for forløbet.
- **Forældrenes møde med Familieretshusets medarbejdere:** Familieretshuset skal møde forældrene gennem en konflikthåndterende tilgang og vejlede forældrene i at få en forståelse for barnets perspektiv, og hvordan konflikten påvirker barnets trivsel samt i, hvordan forældrene konkret kan dæmpe konfliktniveauet.



## 4.1 Barnet i centrum

Det er et centralt element i den nye familieretlige reform, at barnet skal være i centrum, og at dets behov derfor skal mødes kontinuerligt i sagsforløbet. I indeværende afsnit ser vi på, hvordan familierne har oplevet dette, når de kigger tilbage på deres forløb i Familieretshuset. Afsnittet beskriver desuden, hvilken betydning inddragelsen af barnets behov - eller manglen herpå, har haft for, hvor familierne står på tidspunkt for interview.

Forældrene er i interviewene blevet spurgt til, hvad de tager med sig fra deres forløb i Familieretshuset. Her svarer en mindre gruppe, at det særligt er det faktum, at deres børns behov har været eller ikke har været i centrum i forløbet, som fylder hos dem, når de kigger tilbage på deres forløb. Det vidner om, at disse forældre er meget opmærksomme på, om deres børns behov er blevet tilgodeset i processen.

Når forældrene spørges direkte ind til, om barnet har været i centrum, svarer flere, at de oplever, at deres børns behov har været i centrum i forløbet. Der er dog en del variation forældrene imellem, når det handler om den måde, hvorpå dette kommer til udtryk. For overblikkets skyld har vi i nedenstående tabel derfor samlet de mest fremtrædende udsagn, der beskriver, hvordan forældrene på forskellig vis oplever, at deres barns/børns behov sættes i centrum i forløbet.

Emne ift. barnet i centrum	Eksempel på citat fra forælder
<b>Barnets behov bruges til at styre fokus i samtalerne</b>	"Absolut, at mit barns behov har været i centrum i forløbet. Det var dét, vi snakkede om, og hvis samtalen blev afsporet ift. vores konflikt, så blev vi fulgt tilbage igen til barnets tarv, og konflikten blev dæmpet. Det var gode til at styre mødeforløbet."
<b>De rette kompetencer sikrer, at barnets behov sættes i centrum</b>	"At have barnets perspektiv og være fagligt dygtige - det kunne de."
<b>Barnets behov bruges til at skabe et neutralt grundlag at tale ud fra</b>	"Det var på hendes [barnets red.] præmisser, det blev kørt. Jeg synes, de varetog barnets stemme, og det er det, de skal... Sagsbehandleren sørgerede for, at begge forældre talte deres sag med fokus på barnet."

Der er ligeledes indikationer på, at mange af børnene føler sig som centrum i sagen. Det ses ved, at kun enkelte børn har råd eller forbedringsforslag til medarbejderne i Familieretshuset. De fleste føler også, at deres kontaktperson er både sød og forstående, samt at de formår at tale om det, der vigtigst for børnene. Som et barn udtrykker det:

---

*"Jeg tror bare, at det sådan er hele oplevelsen. Det er faktisk rart at vide, at der er nogen, der har lyst til at lytte på en." (Barn)*

---

Interviewene med forældrene peger dog også på, at der er forældre, som oplever, at deres barns/børns behov ikke har været i centrum i forløbet. Den primære årsag hertil skyldes en oplevelse blandt forældrene af, at møderne i højere grad centrerede sig om den anden forælder fremfor barnet og dets behov:

---

*”Vi talte slet ikke om børnene, men om faderens behov. Men altså, selvfølgelig hvis vi kunne blive enige, så havde det været bedre, men det kan vi ikke. Jeg sagde det flere gange, at vi skulle fokusere på børnene inde til samtalen. Men det var jo svært, da selve sagen ikke handler om dem.” (Forælder, Familiemægling)*

*”Jeg synes faktisk ikke, at min datters behov har været i centrum i forløbet. Det har været moderens behov. Der har været et urealistisk stort fokus på mor.” (Forælder, Familieretlig udredning)*

---

En del af de kritiske forældre begrundede endvidere det manglende fokus på børnene med lange ventetider i det familieretlige system, som de mener er i modstrid med barnets behov. Herudover nævnes også forhold som manglende inddragelse af børnene som en faktor, der har betydning for, at forældrene ikke mener, at deres børns behov har været i centrum i forløbet:

---

*”Min datters situation nu er bare meget dårlig. Det hænger sammen med, at hun ikke blev hørt... Hun bruger Børnetelefonen, og de er også rystet over det... Det hele kunne have været anderledes, hvis vi havde fået samtaler, hvor min datters holdning blev hørt.” (Forælder, Familiemægling)*

---

Som det fremgår af ovenstående citat, har den manglende inddragelse af barnet, ifølge forælderen, altså haft en negativ betydning for barnets trivsel den dag i dag. Denne oplevelse kan børn, som havde en børnesamtale, men som ikke fik det, de gerne ville have, nikke genkendende til. De kan nemlig føle, at de kunne have det bedre nu, end de har:

---

*”Jeg tror, at der var fem eller seks ting, vi gerne ville have lavet om. Og det var kun én af tingene, der blev lavet om... Måske skal de prøve at få flere ting til at lykkes.” (Barn)*

---

Et centralt element i reformen er ellers, at børn i højere grad skal inddrages i sager, der vedrører dem. I forbindelse med projekt ”Test af serviceniveau” har mange børn da også fået tildelt en kontaktperson, som giver barnet sin egen indgang til Familieretshuset. Tidligere erfaringer har vist, at kun få børn har fået en kontaktperson<sup>14</sup>, mens det i forbindelse med projekt ”Test af serviceniveau” er ca. 40 pct. af målgruppen, der har fået tildelt en kontaktperson<sup>15</sup>.

De forældre, hvis børn er blevet inddraget gennem eksempelvis kontaktpersonsordningen eller børnesamtaler, udviser generel stor tilfredshed hermed. Det samme gør børnene, som oplever, at deres kontaktperson forstår dem, lytter til dem, og tager deres udtalelser seriøst. Selvom data ikke er tilstrækkelig til at sige noget om en egentlig sammenhæng mellem børnenes inddragelse og deres trivsel den dag i dag, tyder meget på, at der altså kan være noget om snakken:

---

<sup>14</sup> VIVE (2020): Forældres tilfredshed med de familieretlige myndigheder

<sup>15</sup> Oxford Research (2020): Brugerrejseanalyse af projekt ”Test af Serviceniveau” i Familieretshuset

---

*”Min kontaktperson forstod, hvordan det har været for mig. Jeg føler, hun forstod eller virkelig prøvede at hjælpe mig. (...) Hun har hjulpet mig til, hvordan jeg kunne gøre. Hvordan jeg ser min far, og at det bare skal gå på min måde.” (Barn)*

*”Forløbet har haft stor betydning for mine børn den dag i dag. Det er trygheden i, at de er blevet taget seriøst. Den ældste kan stadigvæk huske pigen, han snakkede med inde i Familieretshuset. Han synes, det var rart. De føler, de er blevet lyttet til og hørt.” (Forælder, Familieretlig udredning)*

---

#### **4.1.1 Opsamling på barnet i centrum**

Når forældrene kigger tilbage på deres forløb i Familieretshuset, er det for nogle særligt barnets behov, og hvorvidt dette har været i centrum i sagen, som fylder. Mange forældre oplever, at deres barns behov har været i centrum i forløbet. Det skyldes hovedsageligt deres møde med fagligt dygtige medarbejdere, som formår at holde fokus på barnet i samtalerne med forældrene. Mange af børnene oplever også dette ved, at deres kontaktperson lytter og forsøger at forstå børnene. Dog er der også forældre, som mener, at deres børns behov ikke har været i centrum i forløbet. Årsagerne hertil skal særligt findes i forældrenes oplevelse af, at samtalerne i Familieretshuset i højere grad har centreret sig om forældrene fremfor børnene, samt at børnene ikke har været inddraget i sagen. I forbindelse med projekt ”Test af serviceniveau” har mange børn fået en kontaktperson, som er et centralt reformelement, da det giver barnet sin egen indgang til Familieretshuset. Erfaringerne med det er positive, og ovenstående viser, at inddragelsen kan have en positiv betydning for børnenes trivsel, om end disse resultater bør tages med et vist forbehold.

## **4.2 Forløb tilpasset forskellige behov**

Reformen af det familieretlige system i 2019 har bl.a. til formål at tilpasse forløbene i Familieretshuset til familiernes forskellige behov, hvilket førte til, at de to spor, familiemægling og familieretlig udredning, blev oprettet. Formålet med indeværende afsnit er derfor at kaste lys over, om forældrene i de to spor har oplevet, at deres forløb har passeret til dem og deres behov, samt om det har gjort en forskel for dem efter deres forløb. Dette gøres først for forældrene i familiemæglingssporet og dernæst for forældre i udredningssporet, fordi de to typer af forløb har forskellige formål og skal varetage forskellige behov.

For forældre i mæglingssporet er der fokus på at hjælpe forældrene med at håndtere deres konflikt og indgå en aftale om deres børn. For forældre i familieretlig udredning er hovedformålene, at sagen afdekkes grundigt, og forældrene støttes og rådgives ift. deres børn.

På grund af undersøgelsens retrospektive karakter har det ikke været meningsfuldt at spørge forældrene ind til de enkelte familiemæglings- eller udredningsmøder, da mange ikke længere kan skelne møderne fra hinanden, fordi der kan være gået ca. et år, fra de afsluttede sagen, til de opfølgende interviews blev afholdt.<sup>16</sup> Derfor bygger dette afsnit på forældrenes oplevelse af familieretshusets tilgang samt deres

---

<sup>16</sup> Flere af de deltagende familier afsluttede deres sag i august og september 2020

oplevelse af at få rådgivning og støtte ift. deres børn. Oplevelsen af den grundige afdækning for familierne i familieretlig udredning uddybes i afsnit 3.1.3, hvorfor det ikke gennemgås her. Afsnittet bygger på interviewdata med ca. 2/3 af de interviewede forældre.

Afslutningsvis skal det nævnes, at ingen af de interviewede forældre refererer til f.eks. ”familiemæglingssmøder” eller ”udredningsmøder”, men snarere til ”møder i Familieretshuset”. Dette er en indledende indikation på, at forældrene ikke har bidt mærke i, at de har deltaget i enten familiemægling eller familieretlig udredning. Dette var også tilfældet i brugerrejseanalysen.

#### 4.2.1 Forældrenes samlede oplevelse af forløbet i familiemægling

Når de interviewede forældre i familiemæglingssporet ser tilbage på deres forløb i Familieretshuset, udtaler flere sig om, hvordan de har oplevet møderne og Familieretshusets tilgang. Forældrenes oplevelser med Familieretshusets tilgang kan illustrere, om forløbet i Familieretshuset har passeret til dem og deres behov. F.eks. uddyber en forælder:

---

*”Det [at finde en løsning red.] krævede meget snak - det var Familieretshuset gode til. Selvom det ikke lige var sagen, det handlede om. De gav plads til det.” (Forælder, Familiemægling)*

---

Citatet er et eksempel på, når forældre oplever, at deres behov har fået plads i forløbet. Dette understreges bl.a. af, at der er blevet indgået en aftale, hvilket er et af formålene med familiemægling. Der er også enkelte forældre, der fremhæver, at de f.eks. er blevet klogere på deres børn, hvilket har gavnet både dem selv, og relationen til deres barn/børn og ekspartneren – også efter endt forløb. I sådanne tilfælde har familiemæglingssforløbene givet familierne det, de havde behov for, så de kan komme videre fra deres konflikt.

Der ses imidlertid en tendens til, at det i højere grad er bopælsforældre, som typisk er mødre, der oplever, at forløbet har tilgodeset deres behov, hvorimod nogle samværsforældre, som typisk er fædre, ser tilbage på et forløb, der i mindre grad møder dem og deres behov, eller at der går længere tid, inden der kommer fokus på dem. Hermed kan der ses indikationer på, at bopælsforældre umiddelbart oplever, at forløbet passer bedst til deres behov. Interviewene kan imidlertid ikke afdække, om dette har betydning for, om forældrene oplever, at møderne har hjulpet dem med deres konflikt eller samarbejde.

Der er også forældre, som har oplevet, at deres behov for eksempelvis rådgivning eller svar på konkrete spørgsmål ikke er blevet mødt. Dette ses oftest i forbindelse med telefonisk eller løbende kontakt til Familieretshuset snarere end til møderne. I den forbindelse efterspørges der bl.a. klare svar og konkret rådgivning. Det kan pege på, at det ikke er til familiemæglingssmøderne, at forældrenes behov ikke mødes, men at der er brug for en mere sags- eller familienær rådgivning uden for møderne.

En relateret pointe, som nogle af forældrene i familiemæglingssporet fremhæver, er, at de oplever, at deres forløb har passeret til dem og deres behov, så de umiddelbart har fået noget ud af møderne i Familieretshuset, men at de efterfølgende mangler noget fra Familieretshuset. Citatet nedenfor illustrerer dette:

---

*”Det var en dygtig medarbejder og et fint møde. Det ene møde, vi havde, der kunne hun [medarbejder i Familieretshuset red.] læse, hvad der lå mellem linjerne. Som jeg har sagt, følte jeg dog, at de tabte os på gulvet bagefter.” (Forælder, Familiemægling)*

---

Citatet kan være med til at understrege, at forældrenes behov for rådgivning eller lignende ikke nødvendigvis stopper, fordi de afslutter deres sag i Familieretshuset. Der kan således stadig være brug for støtte til at efterleve aftaler eller opretholde et samarbejde. Ellers kan det indikere, at forældrene på deres sidste møde har brug for, at det gennemgås, hvordan de konkret fortsætter det, som deres forløb i Familieretshuset har påbegyndt.

#### **4.2.2 Forældrenes samlede oplevelse af forløbet i familieretlig udredning**

Hovedfokus for forældrene i familieretlig udredning ift., om forløbet har mødt deres behov, er den støtte og rådgivning de har fået angående deres barn/børn og oplevelsen af den grundige afdækning af de øvrige problematikker, de kan have. Oplevelsen af den grundige afdækning samt forældrenes oplevede betydning af denne behandles særskilt i afsnit 3.1. Derfor belyser dette afsnit i højere grad deres oplevelse af de andre elementer af familieretlig udredning, hvor datagrundlaget er mest fyldestgørende ift. målet om at yde støtte og rådgivning til børnene.

Når det kommer til, om forældrene i familieretlig udredning har oplevet at blive støttet ift. og få rådgivning om deres barn/børn, er de relativt splittede. Der er nemlig nogle, som har oplevet, at de har fået ny viden i relation til deres barn/børn eller fået bekræftet, at det, de allerede gør, er det rigtige. Sidstnævnte fremgår af nedenstående citat, hvor en forælder oplever at have fået:

---

*”Råd om at være åben og ærlig, tale om følelser, om hvor svært det er at være delebarn... Det vidste og gjorde jeg i forvejen, men jeg fik det bekræftet.” (Forælder, Familieretlig udredning)*

---

I modsætning til citatet ovenfor er der også forældre, som ikke oplever, at de har fået noget med sig ift. deres børn fra den familieretlige udredning. Denne gruppe forældre deler sig overordnet set i to grupper, hvor de enten har oplevelsen af ikke at lære noget nyt eller ikke at blive hjulpet ift. deres børn. Dette fremgår af de to nedenstående citater:

---

*Jeg var en god far før, og jeg er stadig en god far, og jeg har altid været der for min søn, jeg lærte ikke noget nyt ift. ham. (Forælder, familieretlig udredning)*

*Næh, absolut ikke... Det kunne have været rart med noget rådgivning. (Forælder, familieretlig udredning)*

---

I denne gruppe af forældre er den familieretlige udredning ikke blevet tilstrækkeligt tilpasset forældrene, hvilket kan betyde, at deres behov for rådgivning angående deres barn/børn ikke er mødt, så de dermed

ikke tager det med sig videre, som de havde håbet. For denne gruppe af forældre lever familieretlig udredning ikke op til formålet om at rådgive og støtte ift. børnene.

Endelig er der nogle af de interviewede forældre, der meget lig nogle i familiemæglingssporet efterspørger opfølgning, når sagen er afsluttet i Familieretshuset. Dette er ligeledes med ønsket om at følge op og således holde hånd i hanke med nogle af de problemstillinger, der har været i sagen.

#### **4.2.3 Opsamling på forløb tilpasset forskellige behov**

De interviewede forældre har generelt en blandet oplevelse af, om forløbene i Familieretshuset har været tilpasset deres behov. Således er der, trods de forskellige formål med familiemægling og familieretlig udredning, mange ens tendenser på spil. Nogle forældre oplever at blive mødt med de råd og den vejledning, de har brug for, mens andre ser tilbage på et forløb, der ikke passede til dem. Forældre i familiemæglingssporet er dog mere tilbøjelige end dem i udredningssporet til at opleve, at det er i forbindelse med anden kontakt til Familieretshuset end møderne, de ikke får deres behov mødt. Endelig er der forældre i begge spor, som påpeger, at de på møderne får mødt deres behov, men mangler opfølgning efter endt forløb.

### **4.3 Brug af børnesagkyndige undersøgelser og sagkyndige erklæringer**

Dette afsnit omhandler brugen af de børnesagkyndige undersøgelser og sagkyndige erklæringer. De børnesagkyndige undersøgelser foretages primært i en mindre del af sagerne i udredningssporet med det formål at belyse barnets perspektiv. Sagkyndige erklæringer kan udarbejdes, hvis der er tvivl om en forælders forhold. Begge undersøgelser bestilles af Familieretshuset og udføres af eksterne psykologer eller anden relevant sagkyndig. Ligesom i sidste undersøgelse har der ikke været nogle beretninger om brugen af sagkyndige erklæringer, hvorfor det ikke dækkes her.

En del af de forældre, som har fået foretaget en børnesagkyndig undersøgelse, angiver, at de efterfølgende er tilfredse med undersøgelsen. Det fremgår også af afsnit 3.4. Noget af det, som har haft betydning for opfattelsen af undersøgelsen, er, om forældrene synes, at processen er blevet forklaret på en god måde inden dens begyndelse. Det giver nemlig forældrene et godt udgangspunkt, så de ved, hvad der skal ske og hvorfor. I følgende citat kan det ses, hvordan en far havde en positiv oplevelse med den børnesagkyndige undersøgelse, fordi han forstod processen bag, selvom den endte med en underretning til kommunen:

---

*”De var gode til at forklare processen. Jeg havde håbet, den kom tidligere, men det var en god proces. Der blev lavet en 50 sideres rapport, og der kom en underretning til kommunen fra Familieretshuset efterfølgende.” (Forælder, Familieretlig udredning)*

---

Mange forældre fremhæver dog også lang ventetid, når de deler deres erfaringer med den børnesagkyndige undersøgelse. De lange ventetider påvirker både børn og forældre, og selvom flere forældre udtrykker forståelse for at ventetiden, som ofte skyldes udskiftning af psykologen, er det en kilde til, hvad de oplever som unødvendig frustration.

Selvom flere forældre har været tilfredse med resultatet af den børnesagkyndige undersøgelse, og måden den er blevet brugt på i sagen, giver andre udtryk for, at de mangler en opfølgning på den. Det kommer til udtryk i dette citat fra en mor:

---

*”Til den børnesagkyndigundersøgelse sendes der en psykolog ud, men de følger ikke op. (...) Familieretshuset følger ikke op på den børnesagkyndig undersøgelse, fx kunne de hold et møde med forældrene.”*  
(Forælder, Familieretlig udredning)

---

Som moren i ovenstående citat giver udtryk for, er det en kilde til frustration, når forældrene oplever, at der laves en undersøgelse af en børnesagkyndig, men der efterfølgende ikke følges ordentligt op på undersøgelsen. Flere forældre efterspørger et møde, hvor man kan vende resultaterne, så den afsluttes på en bedre måde.

Altså er mange forældre efterfølgende glade for den børnesagkyndige undersøgelse, særligt hvis de synes, de er klædt ordentligt på ift., hvad der skal ske. Dog fremhæves lang ventetid og manglende opfølgning som mulige forbedringer, der vil gøre en forskel for de familier, som får foretaget en børnesagkyndig undersøgelse.

#### 4.4 Énstrengt system

I dette afsnit belyses, hvordan forældrene har oplevet overgangen til familieretten. Dette var også et fokuspunkt i den forrige rapport ”Test af serviceniveau”, men på daværende tidspunkt havde relativt få været i familieretten og fået deres sag afsluttet, hvilket ikke er tilfældet for denne rapport. Derfor vil dette afsnit i højere grad afdække, hvordan overgangen fra Familieretshuset til familieretten har haft indflydelse på forløbene, og hvordan forældrene har oplevet familieretten. De steder, hvor der er forskelle på de to forløb, familiemægling og familieretlig udredning, fremgår dette tydeligt, men ellers behandles de samlet.

Det er de færreste forældre, som tager noget positivt med sig videre fra overgangen til familieretten. De fleste interviewede forældre, der har haft en sag til at overgå fra Familieretshuset til familieretten, beretter om, at denne overgang var præget af sparsom og oftest skriftlig information. Citatet nedenfor tydeliggør pointen:

---

*”Man fik en besked i e-Boks om, at man havde sag på Danmarks Domstole. Det var det. Vi har fået et afsluttende brev fra Familieretshuset, men det kan jeg ikke huske.”* (Forælder, Familiemægling)

---

Fraværet af personlig kontakt i forbindelse med overgangen til familieretten resulterer i uvished om det kommende forløb i familieretten for flere af forældrene. Dette stemmer overens med fundene i brugerrejseanalysen.

Der ses imidlertid tendens til, at uvisheden mindskes, hvis forældrene anvender en advokat i forbindelse med, at deres sag overgår fra Familieretshuset til familieretten:

---

*”Jeg var ikke rigtig klædt på [til familieretten]. Det gjorde jeg gennem en advokat.” (Forælder, Familieretlig udredning)*

*”Jeg havde min advokat med, så det var fint, men hvis man ikke har prøvet det før eller har en advokat, så kunne man bruge lidt hjælp.” (Forælder, Familiemægling)*

---

Desuden illustrerer citaterne også, at forældrene kan opleve advokaterne som nødvendige, fordi de har kendskab til retssystemet og processerne. Advokaterne ses således som en hjælp ift. overgangen mellem Familieretshuset og familieretten. Samtidig fremgår det af citaterne, at Familieretshuset ikke spiller en stor rolle i overgangen mellem de to familieretlige instanser. Visse forældre ser dog, at Familieretshuset med fordel kunne informere om, hvordan det foregår i familieretten. Dette gælder eksempelvis ift., hvad der er relevant at inddrage, hvordan man kan forberede sig, og hvordan man opfører sig i retten, fordi det for manges vedkommende er deres første gang i retten.

Dertil kommer, at ikke alle forældre oplever, at de føler sig oplyst om, hvilke dokumenter mm., Familieretshuset videresender til familieretten. Dette opleves især som problematisk af forældrene, hvis de ikke føler, at familieretten har fået vigtige nuancer af sagen med. Det kunne derfor skabe ro og gennemsigtighed for forældrene, hvis de blev oplyst om, hvilke af sagens dokumenter der overgår fra Familieretshuset til familieretten. Dette kan også hjælpe forældrene til at forberede sig på at skulle i familieretten.

Endnu en faktor ift. forældrenes oplevelse af overgangen til familieretten er ventetiden. I de sager, der overgår til familieretten, skal familierne således både vente på at komme i Familieretshuset og derefter igen for at komme i familieretten. Dette oplever flere som værende problematisk jf. citatet herunder:

---

*”Jeg føler, man er lidt alene om det. For det første er man i sit livs konflikt, og det omhandler det dyrebareste, man har, og så kan man gå der og vente på en dato. Så må du ellers bare prøve at få dit familieliv til at fungere, selvom det er altoverskyggende... [Jeg] var nervøs for, hvor meget jeg kunne gå ind i samtalen med hende [datter red.]. Jeg følte mig alene med det, jeg tænkte ikke, jeg har fået noget fra Familieretshuset, der gjorde mig klar til en retssag.” (Forælder, Familiemægling)*

---

Citatet fremhæver, at den verserende konflikt påvirker børn og forældre, hvilket forlænges, når sagen overgår til familieretten. Dette kan derfor pege på, at familierne kan have brug for ekstra rådgivning eller lignende. Det kunne f.eks. være angående, hvordan de skal agere ift. deres børn, når sagen skal i retten. Dette er ligeledes relevant set i lyset af, at nogle af børnene skal inddrages i retssagen og fortælle, hvordan de har det.

#### **4.4.1 Brugen af advokater i familieretten**

Formålet med dette afsnit er at afdække brugen af advokater i familieretten især i forbindelse med overgangen dertil fra Familieretshuset. Dette skyldes, at mange af de interviewede forældre fortæller, at de har anvendt en advokat i familieretten. Brugen af advokater i Familieretshuset behandles i afsnit 3.1.



Indledningsvist skal det nævnes, at der er tendens til, at flere fra familiemæglingssporet anvender advokater i familieretten sammenlignet med udredningssporet. Interviewene peger ikke på en årsag til dette, men en forklaring kan være, at forældre i familieretlig udredning har flere udfordringer end deres sag i Familieretshuset, og derfor ikke nødvendigvis har overskud eller ressourcer til en advokat.

Det giver mening, at forældrene beretter om, at de føler et behov for at anvende en advokat i forbindelse med overgangen til familieretten. Det er nemlig her, at processen får en formel, juridisk ramme. De forældre, der vælger at hyre en advokat til at hjælpe med deres sag, har forskellige begrundelser for dette. Langt de fleste giver udtryk for, at en advokat kan hjælpe med information og rådgivning om den proces, de nu skal igennem, klæde forælderen på til møder i retten, og i det hele taget tage vare på retssagen for forælderen. Dette fremgår også i afsnit 4.4. og citaterne herunder:

---

*”[Min advokat] klarede det hele for mig.” (Forælder, Familiemægling)*

*”Min advokat havde klædt mig på.” (Forælder, Familiemægling)*

---

Desuden fremhæves det, at advokater kan være en god støtte til at håndtere processen i familieretten. Det skyldes eksempelvis, at forældrene er følelsesmæssigt berørt af situationen, og at der i retten er nogle bestemte regler og procedurer, som kan være svære at følge, hvis man ikke har prøvet det før. For disse forældre opleves advokaten som en uundværlig støtte, og her giver advokaten tryghed i en kompleks og til tider konfliktfyldt proces:

---

*”Når man samtidigt er meget følelsesmæssigt berørt og oplever, at modparten siger usande ting: Her kan advokaten hjælpe med at sortere i, hvad der er vigtigt for retten at vide, og hvad der ikke er vigtigt i forhold til at vinde en forældremyndighedssag.” (Forælder, Familiemægling)*

*”Jeg havde snakket med min advokat, utroligt dyr, men dygtig. Du skal starte med at lægge følelserne væk, og så snakker vi tal og penge mv. Og det tog jeg til mig og prøvede.” (Forælder, Familiemægling)*

---

Det nederste af de to citater understreger en sidste nævneværdig tendens ift. brugen af advokater i familieretten: det finansielle aspekt. Som der står, er advokater dyre, og ikke alle forældre har ret til fri proces. Nogle forældre er derfor bekymrede for, at brugen af advokater kan skævvride behandlingen i familieretten, hvis den ene har en advokat, og den anden ikke har. Denne skævvridning kan både finde sted, hvis den ene forælder har ret til fri proces, eller at den ene forælder er økonomisk bedre stillet end den anden og derfor har råd til advokatens ydelser.

#### **4.4.2 Opsamling på forældrenes oplevelse af overgangen til familieretten**

De ovenstående afsnit viser, at det er de færreste forældre, som oplever overgangen til Familieretten som klar og gennemskuelig. Forældrene peger især på, at det skyldes manglende information om, hvad der skal ske i familieretten. I den forbindelse er der flere, som gerne ville have haft, at Familieretshuset havde klædt dem på til at skulle i familieretten. I en del tilfælde oplever forældrene, at en advokat kan

hjælpe dem i overgangen fra Familieretshuset til familieretten, men selvom advokaterne kan opleves som en støtte, er der også forældre som giver udtryk for, at brugen af advokater kan skævvride processen, hvis ikke begge parter har en.

#### 4.5 Samarbejde med kommuner

I dette afsnit ses der nærmere på, hvordan familierne ser tilbage på samarbejdet mellem Familieretshuset og kommunerne. Det skyldes, at aftalen om ét familieretligt system og loven om Familieretshuset indeholder et styrket samarbejde mellem kommuner og Familieretshuset<sup>17</sup>. Afsnittet baseres på interview med ca. halvdelen af de interviewede forældre, da det ikke er alle, der fortæller, at de har haft sager, hvor et sådant samarbejde har været nødvendigt.

Langt størstedelen af forældrene har en oplevelse af, at samarbejdet mellem Familieretshuset og kommunerne er enten mangelfuldt eller ikkeeksisterende. Disse forældre påpeger især, at de ville ønske, de to instanser i højere grad delte information med hinanden – både for at oplyse deres sager tilstrækkeligt, men også så forældrene undgår at skulle gentage sig selv. De nedenstående citater opsummerer de overordnede tendenser ift. det mangelfulde eller fraværende samarbejde:

---

*”Det her med at have møder alle mulige steder, som baserer sig på skriftlige kilder fra andre steder, for det filtrer input og viden. Det handler om, at folk fra kommunen sidder til samme møde som folk fra Familieretshuset, så man har fælles ståsted og forståelse af sagen. Jeg startede forfra så mange gange. Jeg giver mit billede hver gang.” (Forælder, Familiemægling)*

*”Ja, altså de skal styrke samarbejdet og være mere skarpe på at indsamle papirerne. Det er jo helt hul i hovedet. For at sikre børnene bedst kan de jo heller ikke kun lytte til mig.” (Forælder, Familieretlig udredning)*

---

Nederste citat illustrerer endnu en tendens blandt de interviewede forældre: Flere mener, at det manglende samarbejde går udover børnene. Både fordi sagerne ikke oplyses tilstrækkeligt, som det ses i citatet, men også fordi børnene kan ende med at skulle høres i flere forskellige instanser, hvilket kan være overvældende.

Det er dog ikke alle forældre, der er utilfredse med samarbejdet. Blandt forældre i udredningssporet er der nogle, som mindes, at samarbejdet mellem kommunerne og Familieretshuset fungerede fint. Datagrundlaget er imidlertid for lille til at finde indikationer på, hvornår eller hvorfor samarbejdet mellem de to instanser opleves positivt af forældrene.

Derudover pointerer en lille gruppe af forældrene i begge spor, at det er uklart for dem, hvorvidt og i så fald hvordan Familieretshuset og kommunen samarbejder. Eksempelvis har nogle oplevet, at deres sag

---

<sup>17</sup> [Retsinformation \(2019\): Vejledning om samarbejdet mellem Familieretshuset og kommunerne i familieretlige sager](#)

i f.eks. kommunen stoppes, når de får en sag i Familieretshuset, mens andre ikke føler, der er gennemsigtighed ift., hvilke dokumenter mm., der overleveres mellem instanserne. Citatet herunder illustrerer dette:

---

*”Kommunen ville ikke røre det, fordi vi skulle til Familieretshuset. Der er noget, gnidning, noget der ikke spiller.” (Forælder, Familiemægling)*

*”Jeg tror, at Familieretshuset har bedt om indsigt, men de har ikke fået de rigtige papirer, ingen af underretningerne fra sundhedsplejerne, daginstitutionen mv.” (Forælder, Familieretlig udredning)*

---

Afslutningsvis skal det påpeges, at de fleste forældre ønsker et tættere og mere gnidningsfrit samarbejde, uden at de nødvendigvis kan se, hvordan samarbejdet mellem Familieretshuset og kommunerne skulle kunne forbedres. Nogle nævner videndelmøder, nogle nævner fælles databaser, men langt størstedelen af de interviewede forældre, som har haft sager, hvor samarbejde mellem de to instanser har fundet sted, anerkender, at det er svært.

Sammenfattende oplever mange forældre ikke, at samarbejdet mellem kommunerne og Familieretshuset fungerer optimalt. De fremhæver bl.a. manglende informationsdeling mellem de to myndigheder som problematisk, fordi det kan betyde, at de eksempelvis føler, at de skal gentage sig selv, eller at sagen ikke oplyses tilstrækkeligt, hvilket ifølge forældrene kan ende med at gå ud over børnene.

#### **4.6 Familiernes møde med Familieretshusets medarbejdere**

Familieretshusets medarbejdere skal møde familierne på en konflikthåndterende, forstående og lyttende måde. Dette giver nemlig de bedste forudsætninger for at hjælpe familierne videre fra deres konflikt. Af den grund dykker indeværende afsnit ned i, hvordan især de interviewede forældre tænker tilbage på mødet med Familieretshusets medarbejdere. I det omfang det er muligt, vil afsnittet også belyse, hvordan mødet med medarbejderne kan have haft betydning for, hvor forældrene er nu. Desuden beskæftiger afsnittet sig også med børnenes møde med medarbejderne, som primært er kontaktpersonerne, hvilket behandles dybdegående i afsnit 3.6. Dermed er fokus i afsnittet især på, om forældrene oplever at blive lyttet til og forstået samt mødt med en konfliktnedtrappende tilgang.

Forældrenes oplevelse af mødet med medarbejderne er et emne, som stort set alle forældre berør i interviewene, og disse oplevelser behandles samlet for de to spor, medmindre andet angives. Det samme gør sig gældende for andre eventuelle forskelligheder som f.eks. på bopæls- og samværsforældre.

Flere forældre i både familiemæglings- og udredningssporet fortæller, at de havde en positiv oplevelse med Familieretshusets medarbejdere. Dette dækker eksempelvis over, at forældrene oplevede, at medarbejderne styrede møderne godt ift. talletid, at medarbejderne lyttede og havde fokus på børnene i sagen, samt at forældrene oplevede at blive behandlet ens. Citaterne herunder illustrerer dette:

---

*”Men hun [medarbejderen red.] var god helt fra starten med at forklare, hvordan det skulle foregå ift. taletid og uenighed, så hvis man var uenig i noget, måtte man vente, til det blev ens tur.” (Forælder, Familiemægling)*

*”Vi blev begge hørt, og de var gode til at hjælpe med at træffe den rigtige beslutning, og børnene blev hørt. Så jeg er tilfreds med medarbejdere, og måden vores sag blev behandlet på.” (Forælder, Familieretlig udredning)*

*”De var søde, de lyttede, og jeg følte mig tilpas.” (Forælder, Familieretlig udredning)*

---

Som citaterne også underbygger, er der flere elementer i det gode møde mellem Familieretshusets medarbejdere og forældrene: Ligebehandling, mødestyring, fokus på børnene og oplevelsen af at blive forstået og lyttet til. Det er samtidig fraværet af disse faktorer, der kan medføre, at mødet med medarbejderne ikke er noget, forældrene ikke mindes som positivt. Dette kan ses i citaterne herunder:

---

*”Den sagsbehandler vi havde, hun lyttede ikke, hun havde ikke mig, som spiller på nogen bane.” (Forælder, Familiemægling)*

*”Jeg følte, at min eksmand fik ekstremt meget taletid. Derfor var jeg usikker.” (Forælder, Familieretlig udredning)*

---

Interviewene afdækker imidlertid, at der også er andre faktorer, som spiller ind på, hvordan forældrene tænker tilbage på mødet med medarbejderne. For det første mindes forældre i familieretlig udredning i lavere grad, at de er blevet mødt med forståelse og en konfliktnedtrappende tilgang sammenlignet med forældre i familiemægling.

Størstedelen af de interviewede børn oplever mødet med Familieretshusets medarbejdere, altså deres kontaktperson, som positivt. Børnene beskriver således deres kontaktperson som sød, forstående og tryghedsskabende:

---

*”Hun var sød og stillede spørgsmål og spurgte ind til ting.” (Barn)*

---

Idet børnenes kontakt til Familieretshusets medarbejdere udgøres af deres kontaktpersonen, uddybes deres møde i afsnit 3.6 om kontaktpersonsordningen samt afsnit 3.5 om børnesamtaler.

Imidlertid er der en tendens til, at bopælsforældre, som oftest er mødre, i højere grad føler sig lyttet til, forstået og mødt med en konfliktnedtrappende tilgang sammenlignet med samværsforældrene, der i de fleste tilfælde er fædre. Det var også en pointe i brugerrejseanalysen. Denne tendens ses i interviewene ved, at flere samværsforældre ikke mindes at være blevet behandlet på samme måde som bopælsforældrene. Samværsforældre udtaler eksempelvis:

---

*”Jeg føler, man gør stor forskel på bopælsforældrene og samværsforældrene. I de fleste tilfælde giver man bopæl til mor, ikke til far, så jeg føler, der sker en forskelsbehandling, hvor fædre behandles dårligere end mødrene.” (Forælder, Familiemægling)*

*”Det er hele talemåden, attituden over for fædre, som er meget belærende... Der var et enkelt møde, hvor der blev set i øjenhøjde... Det var et af de eneste tidspunkter, jeg følte, vi var i øjenhøjde - sjovt nok det eneste tidspunkt, hvor der var en mand [til mødet red.], der var jurist, så der var en af hver køn.” (Forælder, Familieretlig udredning)*

---

Citaterne illustrerer, at nogle samværsforældre, som typisk er fædre, tænker tilbage på en følelse af forskelsbehandling i mødet med medarbejderne. Samtidig indikerer citaterne, at talemåder og rammer for mødet kan influere denne oplevelse af forskelsbehandling. Det skal dog nævnes, at der også er samværsforældre, som pga. deres status som samværsforælder og far forventede at mødet med Familieretshusets medarbejdere ville indebære forskelsbehandling, men at de fik dette afkræftet og følte sig ligeværdigt behandlet, hvorfor de har haft et positivt møde med medarbejderne i Familieretshuset.

Det er uklart i interviewene, hvad mødet med medarbejderne betyder for familiernes forløb efter endt sag. Eksempelvis ses der ikke mønstre ift. graden af konflikt med den anden forælder og oplevelsen af mødet med medarbejderne i Familieretshuset. I forløb med høj grad af konflikt kan der både være stor tilfredshed og utilfredshed med den måde, som medarbejderne har mødt forældrene på. Det samme gør sig gældende for, om forældrene er glade for den afgørelse eller aftale, som kom ud af deres sag. Imidlertid kan det at blive mødt med forståelse og en konfliktnedtrappende tilgang give forældrene et bedre forløb undervejs og en større grad af tiltro til det familieretlige system.

#### **4.6.1 Opsamling på forældrenes møde med Familieretshusets medarbejdere**

Overordnet set er der ikke én bestemt måde, de interviewede forældre oplever mødet med medarbejderne i Familieretshuset på. Der er mange, som er tilfredse med, hvordan de bliver mødt, og disse forældre beretter om lyttende, forstående og konfliktnedtrappende medarbejdere, som skaber gode rammer for møderne. For andre forældre er oplevelsen mindre positiv, og disse fortæller således om manglende forståelse og forskelsbehandling. Det er i højere grad forældre i familieretlig udredning og samværsforældre, oftest fædre, der står tilbage med en oplevelse af forskelsbehandling i Familieretshuset. Afslutningsvist er det uklart, hvilken betydning mødet med medarbejderne i Familieretshuset har for familiernes videre forløb, idet der ikke er nogle mønstre i, hvem der oplever mødet med medarbejderne positivt og f.eks. konfliktniveau og sagens afslutning.

## 5. Brugerrejser efter sagens afslutning

I dette kapitel beskrives fem eksempler på brugerrejser. Rejserne afdækker både familiernes forløb i Familieretshuset (med et ”reform compliant serviceniveau”), afslutningen af sagen samt tiden efter, familiernes sag er afsluttet. De fire af brugerrejserne er belyst fra et forælderperspektiv, mens den sidste er fra et børneperspektiv.

Brugerrejserne illustrerer ”typiske” forløb gennem og i tiden efter Familieretshuset, hvilket inkluderer brugernes følelser og oplevelser undervejs. Brugerrejserne er fiktive, men baserer sig på en kondensering af de hhv. 66 forældre- og 20 børneinterviews, som undersøgelsen bygger på. Det skal dog understreges, at alle sager er forskellige, og at de fem brugerrejser således ikke er repræsentative for alle brugeres forløb og oplevelser, men at brugerrejserne på en lettilgængelig måde er med til at illustrere mønstre i de forskellige sagstyper, som undersøgelsen beskæftiger sig med.

Da indeværende undersøgelse primært har fokus på tiden efter sagens afslutning, vil dette kapitel også bygge på data fra brugerrejseanalysen. Hermed kan læseren få et indblik i, hvordan ”et fuldt forløb” opleves af brugerne.

De fem brugerrejser er:

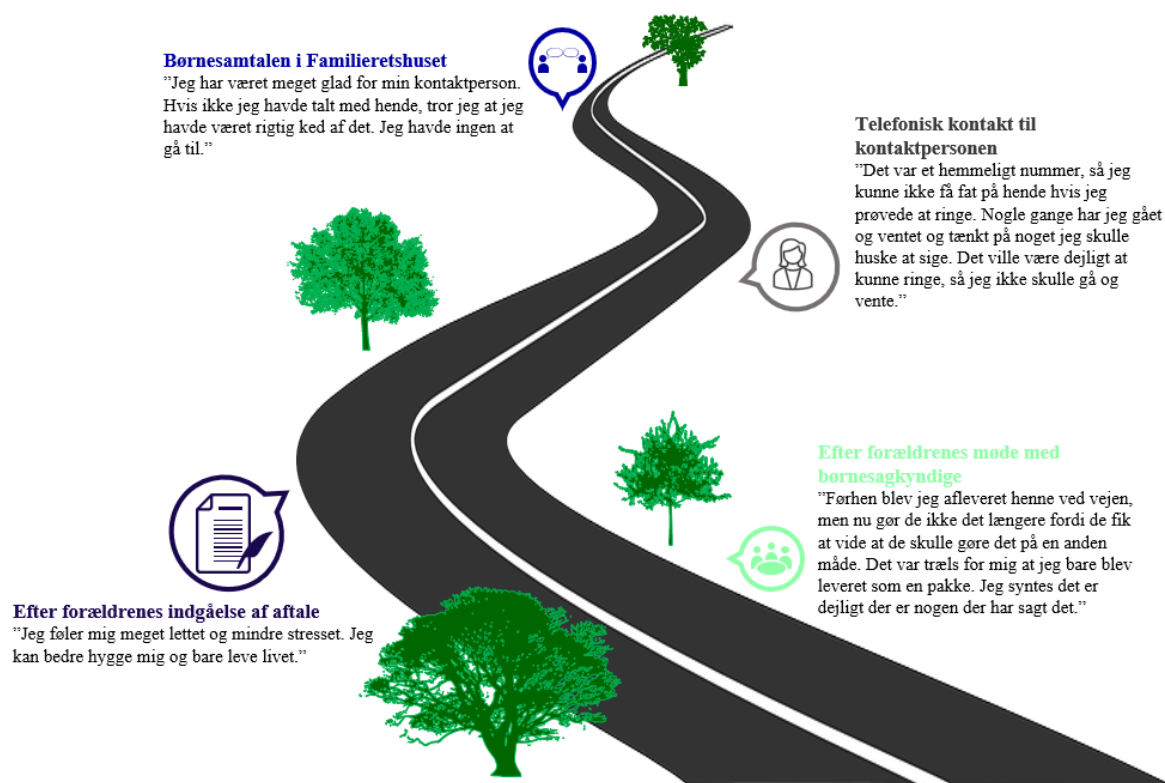
1. Et forløb med et barn, der har haft en kontaktperson
2. Et familiemæglingsforløb med lavt konfliktniveau og en aftale i Familieretshuset
3. Et familiemæglingsforløb med højt konfliktniveau og en afgørelse i familieretten
4. Et kortere forløb i familieretlig udredning med en aftale i Familieretshuset
5. Et længere forløb i familieretlig udredning med en afgørelse i familieretten

### 5.1 Børnerejsen

Sara er 13 år gammel. Hendes forældre havde sidste år en sag i Familieretshuset, fordi de efter at have været skilt i nogle år ikke kunne blive enige om, hvordan samværet skulle fordeles. Da forældrenes sag i Familieretshuset startede, blev Sara spurgt af hendes mor, om hun ville have en kontaktperson, hvilket hun følte ville være fint. Det var nemlig ret svært, når mor og far ikke var så gode til at tale sammen altid.

Sara var til to samtaler i Familieretshuset. Første gang skulle hun møde sin kontaktperson Hanne, og inden dette møde var Sara meget nervøs for, hvad der skulle ske. Men da hun først kom i gang med at snakke med Hanne, var det slet ikke så slemt. Hanne stillede mange spørgsmål, men det var ikke ubehageligt, for Sara syntes, at Hanne var sød, og hun kunne på en eller anden måde mærke, at Hanne forstod hende.

Figur 6: Brugerrejse for børn



Anden gang skulle Sara til børnesamtale, igen med Hanne. Sara vidste godt, hvad børnesamtalen gik ud på, for det havde Hanne fortalt hende sidste gang. Til børnesamtalen snakkede de om, hvordan Sara godt kunne tænke sig, at tingene med hendes forældre var, hvor længe hun gerne ville være hos mor og far, og hvordan hun egentlig havde det. Hanne skrev de fleste ting ned, men der var noget af det, Sara helst ikke ville have, hendes forældre skulle vide, så det undlod Hanne at skrive. Hanne gav også Sara nogle råd til, hvordan hun bedre kunne håndtere nogle af de situationer, der opstod, når hendes forældre var uvenner.

Efter børnesamtalen fik Sara et kort med Hannes telefonnummer, så hun kunne ringe, hvis hun fik brug for at snakke. Sara tog kontakt til Hanne nogle gange, fordi hun syntes, det var svært derhjemme og havde brug for nogle råd til, hvad hun kunne gøre. Hun syntes, det havde været rart at tale med Hanne tidligere, fordi hun var en voksen, som kendte til situationen, selvom hun hverken var hendes mor eller far. Desværre var det ikke altid så nemt at få fat på Hanne i telefonen, som Sara havde håbet. Det syntes Sara var ret træls.

Et halvt års tid efter forældrenes sag i Familieretshuset er afsluttet, har Sara fået det bedre derhjemme. Hun synes, det er dejligt, hendes forældre er blevet enige om en løsning. Det har givet hende noget mere ro på, så hun ikke skal gå og tænke på, om hendes mor eller far er utilfredse med, hvor ofte og hvor længe Sara er hos dem. Det har gjort Sara mindre stresset, og har givet hende plads til at kunne fokusere på skolen, hendes venner og hendes fritidsaktiviteter. Sara er især rigtig glad for, at hun kunne tale med

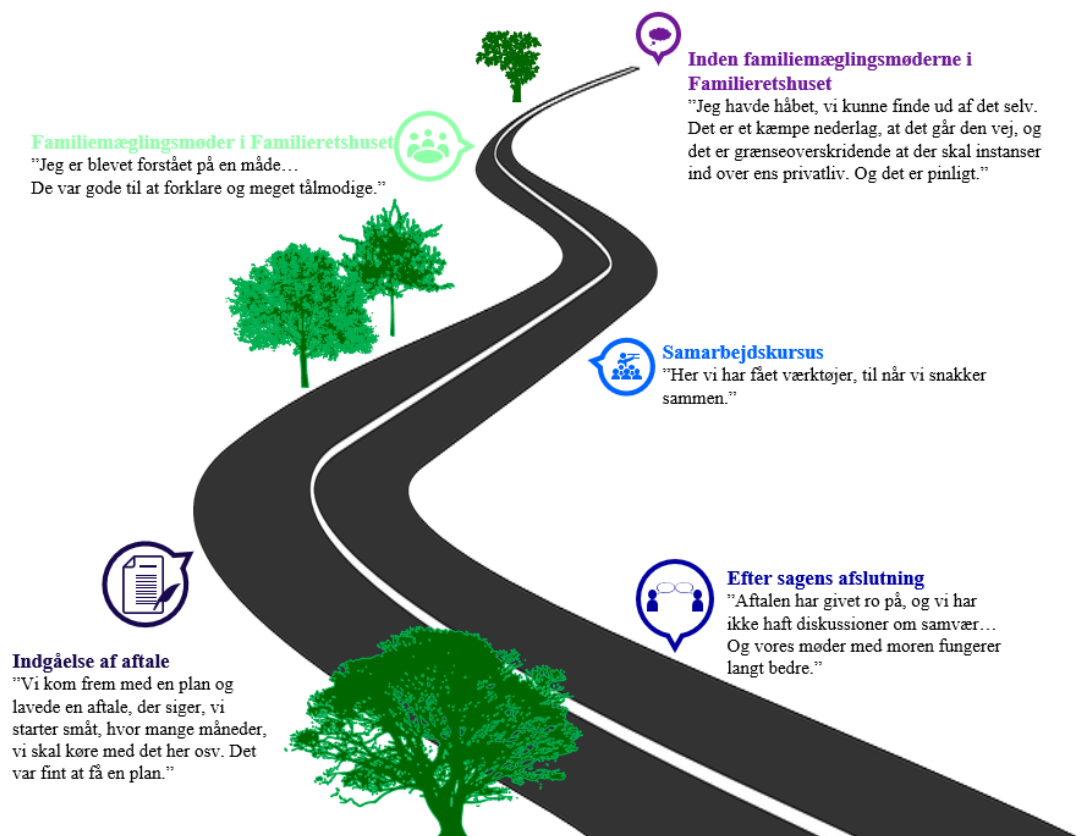
Hanne, så hun kunne dele sine tanker med en anden voksen. Hun er sikker på, at hvis ikke hun havde haft Hanne, ville hun have været endnu mere ked af det.

Sara ved, at hendes forældre stadigvæk ikke er gode venner, men hun har lagt mærke til, at de ikke viser det på samme måde efter at have været i Familieretshuset. For eksempel plejede hun at blive sat af på vejen ude foran huset, når hun skulle afleveres fra et hjem til et andet, så forældrene slap for at snakke sammen. Sara syntes, det var træls, fordi hun følte sig som en pakke, der blev leveret foran hoveddøren, men nu bliver hun fulgt indenfor. Sara ved, at det er fordi, en voksen fra Familieretshuset har fortalt hendes mor og far, hvad de skal gøre for at gøre det lettere for hende. Det er hun rigtig glad for.

## 5.2 Familiemæglingsforløb med lavt konfliktniveau, som afsluttes med en aftale i Familieretshuset

Jens og Trine har to børn sammen, og har været skilt i ca. fire år. De første par år efter skilsmissen er samarbejdet gået fint, fordi børnene har været små, men nu hvor deres ældste barn snart er syv år gammel, synes Jens, at det er på tide, at han får mere samvær med børnene end den nuværende 4-10-ordning. Han mener, at det er godt for børnene at være lige meget hos begge forældre. Trine synes dog, at det ville være at gå for hurtigt frem – især fordi den yngste først lige er fyldt fem.

Figur 7: Brugerrejse for familiemæglingsforløb med lavt konfliktniveau





Jens synes, det er udmattende at diskutere samvær med Trine, fordi de tydeligvis ikke er enige. Derfor beslutter han sig for at kontakte Familieretshuset – i første omgang til en snak om, hvad hans muligheder er. Jens har aldrig været i kontakt med det familieretlige system før. Han bliver rådgivet til at søge om mere samvær, så det gør han. Han beslutter samtidig, at han gerne vil fortælle Trine om det, så hun er forberedt på brevet fra Familieretshuset og den kommende sag. Trine synes, det er overvældende, at de skal ind i Familieretshuset. Faktisk synes hun også, det er lidt pinligt, at de ikke kunne finde ud af det selv, fordi det jo er gået fint de første par år.

Da Jens og Trine møder op i Familieretshuset, ved de ikke rigtig, hvad de skal forvente af hinanden, for de har ikke været så gode til at samarbejde det seneste stykke tid. De regner dog med, at Familieretshuset kan hjælpe dem videre. Inde til mødet oplever de, at medarbejderen er god til at lade dem tale ud, samtidig med at taletiden bliver fordelt nogenlunde ligeligt. Så de synes faktisk, det er et konstruktivt møde, selvom de ikke får lavet en aftale om samvær den dag. Til gengæld aftaler de at tage på samarbejds kursus, og selvom COVID-19-pandemien betyder, at kurset bliver udskudt, så kommer de afsted og synes begge, de har fået gode redskaber ift. at tale sammen og lytte til hinanden.

Ved deres andet og sidste møde i Familieretshuset hjælper medarbejderen Jens og Trine med at lave en aftale om samvær. Her bliver de enige om en gradvis optrapning af Jens’ samvær med begge børn. Den store skal op på en 7-7-ordning, og det skal den lille også på længere sigt, men medarbejderen i Familieretshuset gør Jens opmærksom på, at han må være tålmodig, så processen også bliver god for børnene. Medarbejderen siger også til Trine, at hun skal huske på, at i deres families tilfælde er optrapning af samvær med far gavnligt for børnene. Både Jens og Trine føler, at medarbejderen har hjulpet dem til at komme frem til deres aftale, og de kan begge se sig selv i den, selvom de også føler, at den kan blive hårdt for dem, at samværet langsomt skal optrappes.

En kort rum tid efter det sidste møde, afsluttes Jens’ og Trines sag i Familieretshuset. Med den indgåede aftale oplever begge parter, at de ikke er så uenige længere. Nu kan de nemlig tage udgangspunkt i aftalen fra Familieretshuset, så de ikke skal diskutere hvor meget samvær, Jens skal have. De kan også mærke, at deres to børn har fået mere ro på, fordi de kan mærke, at mor og far ikke længere er så uenige. Jens synes, at optrapningen af samvær går lidt langsomt, men nu kan han snakke med Trine om det. Han kan også godt se, at det er nødvendigt at gå langsomt til værks for børnenes skyld, og så længe han får mere samvær, er han glad.

Selvom både Trine og Jens nu synes, at aftalen er lidt utidssvarende ift. ferier og lignende, så føler de ikke et behov for at kontakte Familieretshuset igen. De er nemlig vendt tilbage til at kunne snakke sammen om tingene, og så bruger de deres gamle aftale som udgangspunkt. De vil gøre meget for at beholde det gode samarbejde, for de kan mærke, at deres børn har fået ro på igen.

### **5.3 Familiemæglingforløb med højt konfliktniveau, som går videre til familieretten**

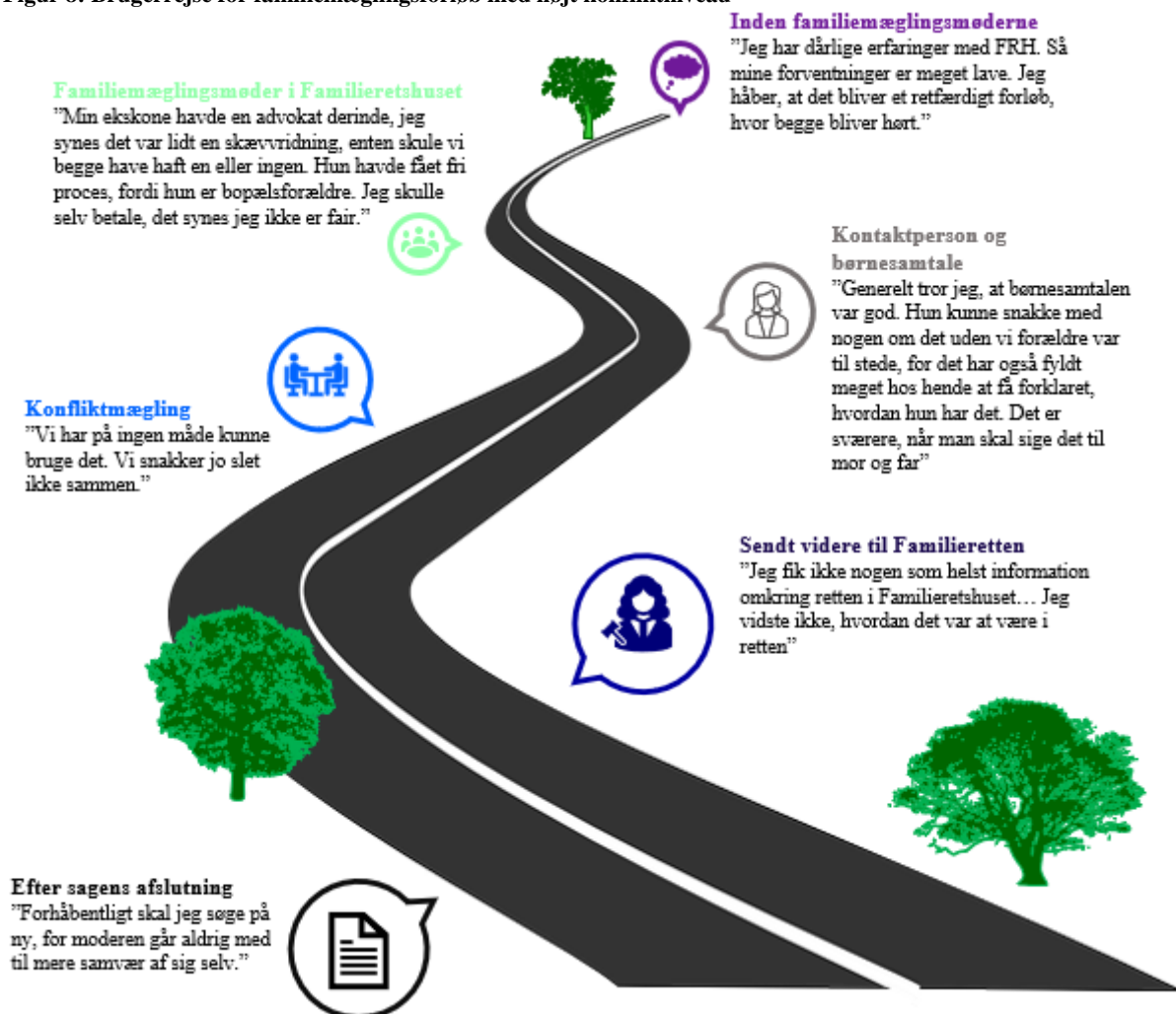
Heidi og Brian blev skilt for otte år siden. Skilsmissen var kendetegnet af store uenigheder og konflikter især omhandlende parrets to børn, og sagen endte med en juridisk afgørelse i Statsforvaltningen. Heidi og Brian har siden haft flere forløb i Familieretshuset, da de har meget svært ved at samarbejde om

børnene. De to børn, Signe og Mikkel, er i dag hhv. 13 og 16 år gamle. De har tidligere begge to været involveret i et forløb i Familieretshuset, som endte med en 7-7 ordning. Konflikterne mellem Heidi og Brian er imidlertid eskaleret, da Signe er begyndt ikke at møde op til aftalerne hos sin far. Ifølge Heidi giver Signe udtryk for, at hun ønsker mindre samvær med sin far, og Heidi er bekymret for datterens trivsel.

Heidi laver ansøgningen til Familieretshuset for at få ændret samværsordningen for Signe. Mikkel overholder stadig den nuværende 7-7 ordning. Han er tilfreds med samværet og er derfor ikke direkte involveret i sagen. Brian bliver ikke overrasket over brevet fra Familieretshuset. Han har selv overvejet at lave en ansøgning på baggrund af Signes fravær.

Inden det første familiemæglingsmøde, bliver Heidi ringet op af en medarbejder fra Familieretshuset, der tilbyder en kontaktperson til Signe. Signe takker ja til tilbuddet. Både Heidi og Brian synes, det er en god idé, at Signe får lov til at tale med en tredjepart, som ikke har nogen andel i konflikten. Særligt Brian synes, det er godt, fordi han er bange for, at Heidi påvirker Signe. Han oplever nemlig, at Heidi stadig bærer nag over skilsmissen og deres tidligere konflikter.

Figur 8: Brugerrejse for familiemæglingsforløb med højt konfliktniveau



Heidi vælger at tage sin advokat med som bisidder ved det første familiemæglingsmøde. Det bliver Brian både overrasket og irriteret over. Han føler, at Heidi har lavet en form for bagholdsangreb på ham, og han oplever, at det er svært at komme igennem med sine perspektiver på mødet. Heidi har omvendt en god oplevelse af mødet. Hun føler sig lyttet til og forstået og har en vis tryghed i, at hendes advokat er med til at opfange de ting, hun nødvendigvis ikke selv gør. De taler om Signes udfordringer og trivsel, og at han senere skal inddrages via en børnesamtale. På mødet tilbydes Heidi og Brian også konfliktmægling. Heidi vælger at takke ja til tilbuddet om konfliktmægling, da både advokaten og medarbejderen giver udtryk for, at det er en god idé. På trods af at Brian ikke mener, at tilbuddet om konfliktmægling vil føre nogen vegne, takker han ja til mødet for at vise noget ”goodwill”. Han føler sig et skridt bagved Heidi, da hun har sendt ansøgningen og lige nu har fuldt samvær med Signe.

Som frygtet oplever Brian, at konfliktmæglingen var spild af tid. Heidi er dog heller ikke vitterligt begejstret. Konfliktmægleren styrede ikke mødet godt nok, og Heidi og Brian gik derfra uden nogle nye redskaber eller værktøjer til at håndtere deres konflikt.

Efter Signe har været til børnesamtalen, er hun glad. Hun synes, det var rart at tale med en voksen, som ikke var hhv. hendes mor eller far. Vedkommende forstod Signe, lyttede til hende og spurgte en masse ind. Det, syntes hun, var rart.

Heidi og Brian indkaldes til et opfølgende møde, hvor referatet fra børnesamtalen fremlægges. Brian frygter, at Heidi har haft en indvirkning på Signes udtalelser, og han mener ikke, at en enkelt samtale er nok til at få Signes synspunkter ordentligt frem. Brian og Heidi får at vide, at Signe ønsker mere samvær med Heidi, og medarbejderen i Familieretshuset foreslår derfor en ny 10-4 ordning. Brian synes på ingen måde, det er en holdbar løsning og stejler derfor over forslaget. Han føler, at Heidi, hendes advokat og medarbejderen i Familieretshuset har rottet sig sammen mod ham. Da bølgerne går højt på den sidste del af mødet, kan medarbejderen godt se, at de ikke kommer nærmere en løsning. Heidi og Brians sag sendes derfor videre til familieretten.

Det går imidlertid nogle måneder før, at Heidi og Brian skal i retten. Det synes de begge er alt for lang tid, fordi deres konflikt i perioden er tilspidset, hvilket går ud over børnene. De kan begge mærke, at Signe er blevet mere urolig i perioden. Det hele er meget usikkert, og det er hårdt for dem og børnene at være i.

Både Heidi og Brian ser derfor frem til at få en afgørelse i familieretten, så de forhåbentlig kan få noget ro på hjemmefronten. Men særligt Brian er i tvivl om, hvad han egentlig kan forvente. Han synes ikke, han er blevet godt nok oplyst af Familieretshuset om, hvad der skal ske videre i forløbet, og hvad en sådan retssag indebærer. Det gør ham meget usikker, og Brian er nervøs for, hvor det skal ende henne. Heidi er mere tryk ved at skulle i familieretten. Hun har sin advokat, som hun kan sparre med både før, under og efter retsforløbet. Det er en kæmpe hjælp for Heidi, fordi advokaten kender til systemet og ved, hvordan man gebærder sig i en retssal.

I retten bliver det besluttet, at ordningen for Signe skal ændres til 10-4, som Familieretshuset ligeledes foreslog. Afgørelsen foretages med udgangspunkt i Signes behov og ønsker. Brian er dog skuffet og vred over beslutningen, fordi han føler, at sagen ikke har været godt nok afdækket i Familieretshuset.

Han mener ikke, at Familieretshuset har undersøgt hans bekymringer og påstande om, at Heidi er manipulerende og har tendenser til at påvirke børnene.

I ugerne efter afgørelsen i familieretten er Brian imidlertid blevet mere og mere vred over 10-4 ordningen. Da Signe er på samvær hos ham en dag, fortæller Signe, at hun og hendes mor har talt meget om børnesamtalen i Familieretshuset - både inden, men også efter samtalen. Signe vil ikke fortælle, hvad de konkret har talt om, for det kan hun ikke huske, siger hun. Brian siger ikke noget til Signe, men det gør ham vred, og han bliver irriteret på Heidi. Medarbejderne i Familieretshuset har nemlig sagt, at forældrene ikke skal spørge ind til, hvad barnet har sagt til samtalen, da det er barnets eget fortrolige rum. Det har Brian, modsat Heidi, respekteret.

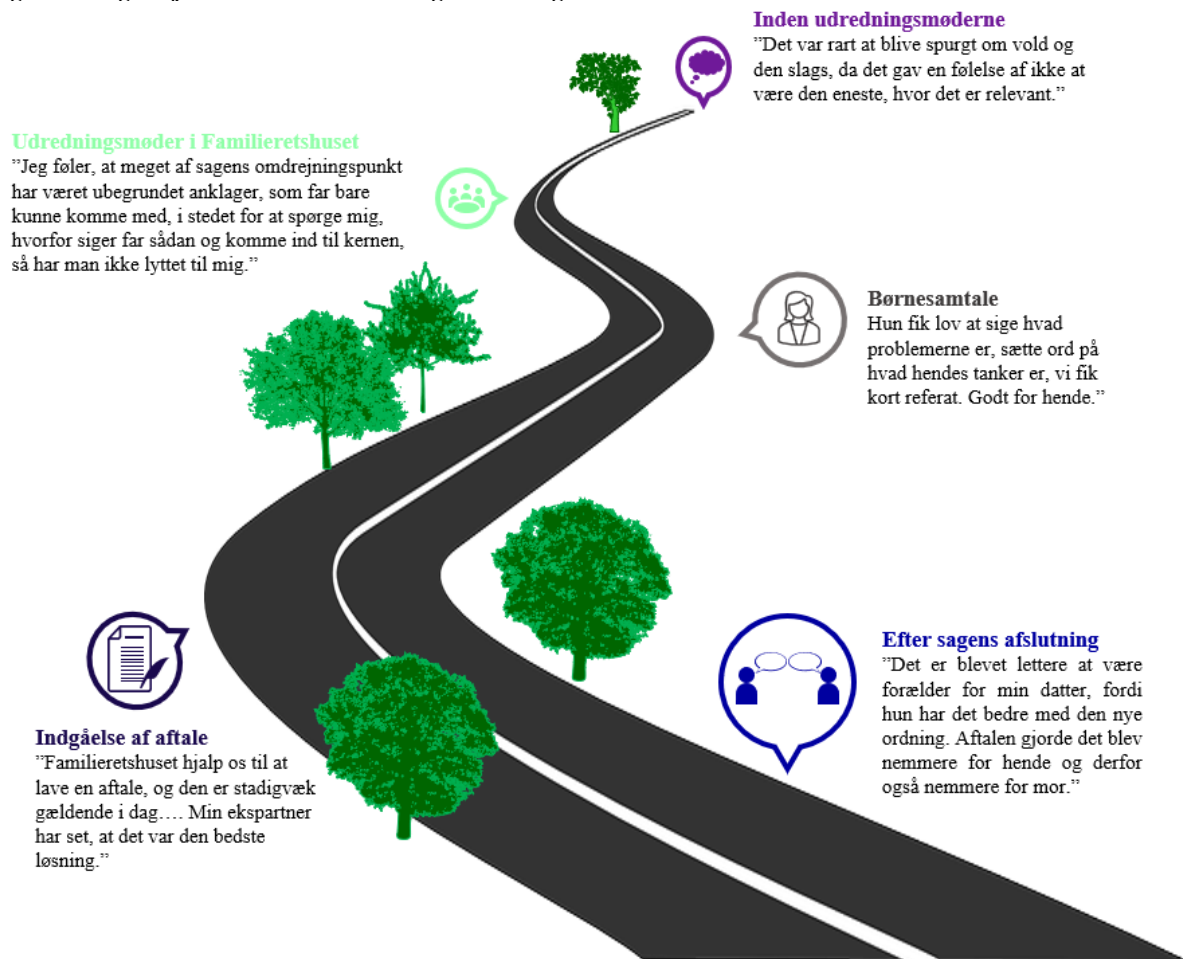
Brians utilfredshed med afgørelsen og de nye informationer, han har fået, forstærker hans bekymring om, at Heidi har påvirket Signe til at sige noget bestemt til børnesamtalen. Signe er en meget loyal pige, hvorfor det ikke ville overraske Brian. Det vil Brian ikke finde sig i, og han overvejer derfor, hvad han kan gøre. Brian ser ingen anden udvej end at indsende en ny ansøgning til Familieretshuset. Dog venter Brian lidt med at sende den afsted, da han har behov for lige at samle kræfter og overveje, hvordan han bedst muligt griber den forestående sag an, så han kan få mere samvær med Signe igen.

#### **5.4 Kortere forløb i familieretlig udredning, som afsluttes med en aftale i Familieretshuset**

Mette og Peter har ét barn sammen, Mille, fra deres tidligere ægteskab. Det er ca. tre år siden, Mette og Peter blev skilt. Skilsmissen var konfliktfyldt, og Mette og Peter søgte derfor hjælp i Statsforvaltningen til at få lavet en samværsaftale for Mille, da de havde svært ved at tale sammen og dermed selv lande en ordning. I Statsforvaltningen fik de etableret en 7-7 ordning, som de lige siden har kørt efter.

Mette og Peters samarbejde har imidlertid lige siden været anspændt, og Mette har i en længere periode haft mistanke om, at Peter udøver psykisk vold over for Mille. Mette har samtidigt registreret, at Mille ofte er ked af det i dagene op til, hun skal hjem til Peter, og Mille har selv sagt, at hun ønsker at være mere hos Mette. På den baggrund sender Mette en ansøgning til Familieretshuset med det formål at optrappe samværsordningen med Mille. Da Peter modtager indkaldelsen til mødet i Familieretshuset, bliver han lidt irriteret. Han er nemlig træt af kontakten til systemet, da han af flere omgange har været i Statsforvaltningen - bl.a. med en anden tidligere partner.

Figur 9: Brugerrejse for et kort familieretligt udredningsforløb



På det første udredningsmøde oplevede Mette den børnesagkyndige og juristen som værende meget professionelle. Selvom Mette inden mødet havde ondt i maven over, at hun skulle fortælle om de ting, der kan være svære i samarbejdet med Peter, og som påvirker Mille, oplevede hun, at medarbejderne lyttede til, hvad hun sagde, og tog hendes bekymringer for Milles trivsel seriøst. Mette fik taletid uden, at Peter afbrød hende. Det føltes rart. Peter havde en anden opfattelse af mødet. Han oplevede ikke, at medarbejderne lyttede til ham. Det synes han ikke, var fair. Mødet blev afsluttet med, at medarbejderne anbefalede Mette og Peter, at Mille inddrages i sagen gennem en børnesamtale. Selvom Mette ikke er meget for det, fordi Mille i forvejen har det svært, syntes både Mette og Peter, at det i sidste ende er en god idé.

Til børnesamtalen får Mille mulighed for at udtale sig om sine tanker, følelser og ønsker i forhold til samværet med sine forældre. På det andet udredningsmøde fremlægges et referat af Milles udtalelser fra samtalen for både Mette og Peter. Det står klart, at Mille ønsker at være lidt mere hos Mette. Det rammer Peter hårdt, for han har aldrig rigtig hørt Mille udtrykke de ønsker over for ham. Han har heller ikke rigtig oplevet, at Mille har været ked af det, fordi hun skulle over til ham. Det gør ondt. Medarbejderne beroliger dog Peter og fortæller, at det vigtigste jo er, at Mille er glad og trives i sin hverdag. Det er Peter enig i. På mødet løsner Peter op og giver udtryk for, at han er villig til at ændre den tidligere samværsordning, hvis Mille kan blive glad af det. Medarbejderne hjælper Mette og Peter med at komme

frem til en ny ordning, og de indgår derfor en aftale i Familieretshuset, hvor ordningen ændres fra 7-7 til 8-6.

Efter få uger afsluttes Mette og Peters sag i Familieretshuset. Mette er ikke supertilfreds med aftalen. Hun mener, at grundlaget hvorpå, den er indgået, ikke har været godt nok oplyst. Mette ved, at der ligger en underretning på Mille fra skolen, men hun er i tvivl om, hvorvidt Familieretshuset har inddraget den i sagen. Mette havde helst set, at samværsordningen blev ændret til 10-4, men husker også på, at det jo først og fremmest handler om Milles behov snarere end Mettes egne.

Nogle måneder efter afslutningen af sagen i Familieretshuset, følger Mette og Peter fortsat den aftale, de indgik. Selvom Mette og Peter stadigvæk har svært ved at kommunikere, er det egentlig gået fint nok. Mette kan mærke, at Mille er blevet gladere. Hun er ikke længere så ked af det, når hun skal hjem til Peter. Det synes Mette er rart, og selvom forløbet har været hårdt, forsikrer det hende også om, at det har været for Milles bedste. Peter mærker også samme ændring. Det virker til, at Mille har mere energi, når hun er hos ham. Peter husker tilbage på møderne i Familieretshuset og har en oplevelse af, at han har fået nye forståelser med sig. Peter er ubevidst blevet mere opmærksom på Milles behov, og hvordan han taler til Mille. Det tænker han, er godt.

Både Mette og Peter synes, at det er en fin ordning, fordi de kan se, at Mille trives i den. Mette er dog af den opfattelse, at nu må de se, hvordan det går fremadrettet. Hun frygter lidt, at samarbejdet går i hårdknude, som det jo er gjort før. Derfor kunne Mette godt have tænkt sig, at Familieretshuset havde skemalagt et opfølgende møde, hvor hende og Peter kunne komme ind et halvt år efter aftalen blev indgået for at tage en status på, hvordan det går med den nye ordning og deres samarbejde. Som det forholder sig nu, har Mette og Peter dog ingen planer om at vende tilbage til Familieretshuset.

## **5.5 Længere forløb i familieretlig udredning, som går videre til familieretten**

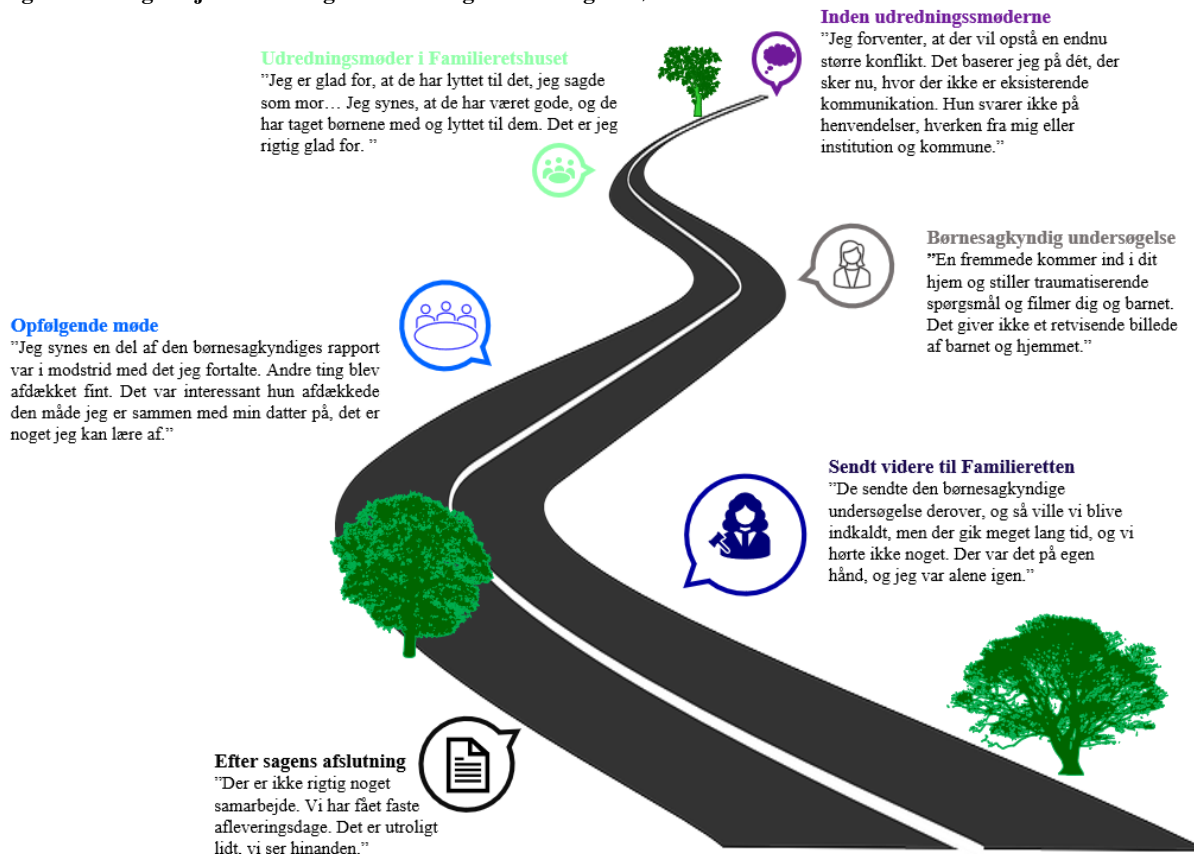
Catarina og Jannick er forældre til 5-årige William, som de fik, da de havde et kortvarigt forhold. De har delt forældremyndighed og en 9-5 ordning, hvor William bor hos Catarina ni dage ad gangen. De har længe haft store konflikter og er i tvivl om, hvorvidt William har det godt hos den anden forælder. Catarina mener, at Jannick har et overdrevet forbrug af alkohol, mens Jannick mener, at Catarina er psykisk ustabil.

Jannick indleder sagen, da han ønsker at blive bopælsforælder og have William det meste af tiden. Han beder om at få afholdt møder separat, da han tror, det vil give de mest konstruktive møder. Da Catarina får ansøgningen, bliver hun sur. Hun forstår ikke, at Jannick beskylder hende for at være psykisk ustabil og oplever ansøgningen som hævn for en tidligere konflikt.

Både Catarina og Jannick oplever, at de på selve udredningsmødet, som de deltager i hver for sig, bliver mødt med forståelse og lyttet til. Jannick bliver positivt overrasket, fordi han har hørt fra andre fædre, at man, som mand, ellers er ringere stillet i det familieretlige system. Efter møderne med hhv. Catarina og Jannick registrerer medarbejderne, at der er tale om nogle alvorlige påstande. Da William endnu ikke er gammel nok til at blive inddraget i sagen gennem kontaktpersonsordningen eller en børnesamtale,

oplyser medarbejderne derfor Catarina og Jannick om, at der skal foretages en børnesagkyndig undersøgelse af en ekstern psykolog, så de kan finde ud af, hvad der er den bedste løsning for William. Familieretshuset vil også indhente oplysninger fra Williams børnehave. Både Catarina og Jannick synes, det lyder som en fornuftig plan.

Figur 10: Brugerrejse for et langt familieretligt udredningsforløb



Der er to måneders ventetid på den børnesagkyndige undersøgelse. Da aftalen nærmer sig, får Catarina og Jannick imidlertid besked om, at der vil gå yderligere 1,5 måned før, undersøgelsen kan gennemføres, fordi de har fået tildelt en ny psykolog. Selvom det ikke er Familieretshusets skyld, synes både Catarina og Jannick, det er frustrerende at skulle vente så længe før, de kan komme videre i deres sag. Catarina har ovenikøbet allerede fortalt William, at der kommer en psykolog hjem til dem på et tidspunkt og skal se, hvordan de har det. Hun kan mærke, at det er noget, der bekymrer William, da han flere gange har spurgt, hvornår psykologen kommer. Hverken Catarina eller Jannick synes, det er holdbart, at de skal vente så længe på undersøgelsen.

Catarina og Jannick bliver begge glade, da de hver især bliver indkaldt til møde med psykologen, der skal afholde den børnesagkyndige undersøgelse. Begge er nervøse for undersøgelsen og føler sig ikke trygge ved, at psykologen skal hjem til dem og overvære deres samvær med William. Jannick oplever, at psykologen imidlertid er rar og grundig, og han synes, at forløbet egentlig er gået fint. For Catarina har det været en grænseoverskridende oplevelse at have en psykolog til at overvære hendes samvær med

William. Hun synes ikke, det giver et retvisende billede af, hvordan hendes hjem er, og hvordan hende og William trives sammen i det.

Catarina og Jannick får en lang redegørelse fra psykologen til opfølgende møder hver for sig. Der er enkelte ting, de bliver overraskede over og måske ikke lige kan genkende, men overordnet set er de begge tilfredse. Det besluttes, at sagen går videre til familieretten. Catarina og Jannick er midlertidig overrasket over, at sagen ender i retten, for det fik de ingen information om på det sidste møde i Familieretshuset. Det synes de begge er for dårligt.

Der går nogle måneder før, at Catarina og Jannick skal møde i familieretten. Deres forløb har været langt, og undervejs er deres konflikt spidset til. De har stort set ingen kontakt og overleveringen af William foregår typisk i børnehaven, hvor de ikke behøver at se på hinanden. Både Catarina og Jannick er forvirrede over, hvad der specifikt skal ske i familieretten. Familieretshuset har ikke oplyst parterne om det videre forløb, og de savner viden om, hvordan de skal forberede sig til retssagen. Er det f.eks. nødvendigt med en advokat? Og hvad er retningslinjerne i forhold til at få fri proces?

I familieretten bliver det besluttet at fastholde 9-5 ordningen. Jannick får ikke medhold i henhold til at få bopælen over William. Selvom familieretten ingen dokumentation finder for påstandene om Jannicks alkoholforbrug, vurderes det, at William på nuværende tidspunkt ikke har godt af for mange omvæltninger i sit liv. William har nemlig det seneste års tid skiftet børnehave flere gange, og har derfor behov for klare rammer og ro omkring ham. Jannick er utilfreds med afgørelsen, fordi han ikke mener, at Catarina har kompetencerne til - eller magter - at have ham i ni dage ad gangen.

I tiden efter afgørelsen i familieretten taler Jannick og Catarina ikke sammen. De har heller ikke lyst til at se hinanden. Begge parter er glade for, at det lange sagsforløb nu er overstået, så de ikke behøver at forholde sig til hinanden.



## 6. Metode

Resultaterne i denne undersøgelse bygger på kvalitative interviews med forældre og børn. I dette afsnit beskriver vi de anvendte metoder og metodeovervejelser.

### 6.1 Udvælgelse af deltagende forældre og børn

I alt er der foretaget 66 kvalitative interviews med forældre fordelt over 49 familier og med 20 børn. Forældrene er udvalgt på det grundlag, at de alle har deltaget i projektet ”Test af serviceniveau” i Familieretshuset, hvorfor samtykke oprindeligt er blevet indhentet af Familieretshuset ved brugerrejseanalysens begyndelse. Forældrene er desuden udvalgt på baggrund af, at deres forløb i Familieretshuset er afsluttet. Hvor det har været muligt, er begge forældre blevet interviewet for at sikre, at to oplevelser af samme forløb er blevet hørt. Under interviewene er vi dog blevet opmærksomme på, at fem familier fortsat er i Familieretshuset med deres sag, da den er blevet udskudt på grund af COVID-19. Det er derfor ikke alle interviewpersonerne, som har afsluttet deres forløb på trods af, at det var udvælgelseskriteriet. Desuden er der én af forældrene, der tilkendegiver, at familien er tilbage i Familieretshuset med en ny sag. Vedkommende har derfor haft en aktiv sag på interviewtidspunktet, selvom det ikke har været den sag, de har udtalt sig om i denne undersøgelse.

Forældrene har sager i to spor: familiemægling og familieretlig udredning. Fordelingen af interviews mellem forældre i de to forløb har været nogenlunde ligelig, hvoraf 56 pct. af har været med forældre fra familiemægling, mens de resterende 44 pct. har været interviews med forældre i familieretlig udredning. Desuden har kønsfordelingen af interviewpersonerne også været ligeligt fordelt, med 50 pct. mødre og 50 pct. fædre. Denne fordeling har været tilstræbt, for at begge forløb og køn er repræsenteret på lige vilkår.

Undervejs når tendenser blandt familierne beskrives, angives det på baggrund af et analytisk og fagligt skøn, hvor udbredte tendenserne er blandt interviewpersonerne, der udtaler sig om emnet. Således betyder angivelser som mange eller størstedelen, at tendensen ses hos over halvdelen, der udtaler sig om emnet. Samtidig betyder f.eks. nogle, flere eller andre, at mønstrene ses hos en større gruppe, men under halvdelen. Betegnelser som enkelte få angiver, at tendensen er til stede om end ikke specielt udbredt. Disse angivelser er relative, så de hverken kan eller bør oversættes til procentsatser eller antal.

Som nævnt i den foregående rapport har det været en præmis for projekt ”Test af serviceniveau”, at de deltagende familier er blevet mødt med det serviceniveau, som det har været tiltænkt, at alle familier i Familieretshuset bør have, men ikke nødvendigvis har. Derfor har de forældre, som vi har interviewet i denne opfølgning, haft kortere vente- og sagsbehandlingstid end mange andre familier oplever i Familieretshuset.

Det har oprindeligt været et kriterie for udvælgelsen af børnene, at de har været en del af familier, som har et afsluttet deres sagsforløb, og som også deltog i projekt ”Test af serviceniveau”. Det har dog ikke været muligt at foretage nok interviews med den gruppe af børn, hvorfor fem af børneinterviewene er udvalgt på dette grundlag, mens resten er foretaget med en gruppe af børn fra familier, som ikke tidligere

har deltaget i projektet. Familieretshuset har indhentet samtykke fra disse børns forældre, og de er udvalgt på baggrund af, at de har haft en kontaktperson under familiens forløb i Familieretshuset, samt at det er 3-6 måneder siden, deres forløb sluttede.

Afslutningsvist skal det nævnes, at alle interviewpersonerne i undersøgelsen er kilder med stor udsagnskraft og -evne. I kraft af deres forløb i Familieretshuset og nogle også i familieretten har de indgående kendskab til processerne. De kan således sige noget om Familieretshusets styrker og svagheder undervejs og efter forløbet, som kan tillægges en ret stor vægt. Dette sikrer validiteten af konklusionerne.

## 6.2 Interview med forældre

De 66 forældre, vi har interviewet, er i denne opfølgning kun blevet interviewet én gang. Eftersom de er udvalgt på baggrund af, at de tidligere har deltaget i projekt ”Test af serviceniveau”, er langt størstedelen dog blevet interviewet mindst én gang tidligere, og de har altså deltaget i 1-5 interviews i alt, alt efter hvornår de blev en del af projektet.

Alle 66 interviews med forældre i denne undersøgelse er foretaget telefonisk og har haft en varighed af omkring 45 minutter. Familierne blev kontaktet i perioden september - december i 2021, og interviewene blev afholdt i samme periode. Det passer med, at der for langt størstedelen af familierne er gået mellem 3-12 måneder, fra deres er blevet afsluttet, til vi har lavet et opfølgende interview med dem.

De overordnede temaer for opfølgende interviews med forældrene har været:

- Børns trivsel efter endt forløb i Familieretshuset
- Forældres konfliktniveau og samarbejde efter endt forløb i Familieretshuset
- Udbytte af tilbud i Familieretshuset som f.eks. samarbejdskurser og konfliktmægling
- Overgangen til familieretten
- Sammenhæng til et evt. forløb i kommune
- Gengangere i Familieretshuset
- Betydning af aftaler og afgørelser for hhv. barn og relation til den anden forælder

Alle interviews med forældrene er blevet afsluttet med tre spørgsmål med standardsvar, hvor hver forælder er blevet bedt om at tage stilling til, i hvilken grad et udsagn er gældende. De er blevet bedt om at tage stilling til følgende udsagn:

- Hvordan opfatter du selv graden af konflikt med barnets anden forælder for tiden?
- I hvilken grad vurderer du, at forløbet i Familieretshuset har givet jer forældre en bedre forståelse af konflikten, så I nemmere kan løse den?
- Hvilken indflydelse vurderer du, at forløbet i Familieretshuset har haft på samarbejdet mellem den anden forælder og dig?

Spørgsmålene med standardsvar er blevet brugt som den kvantitative del af undersøgelsen. Den opfølgende analyse er hovedsageligt baseret på kvalitative interviews, hvorfor standardsvarene blot er tiltænkt som understøttende data. Det skal dog påpeges, at antallet af besvarelser svarer til antallet af interviews,

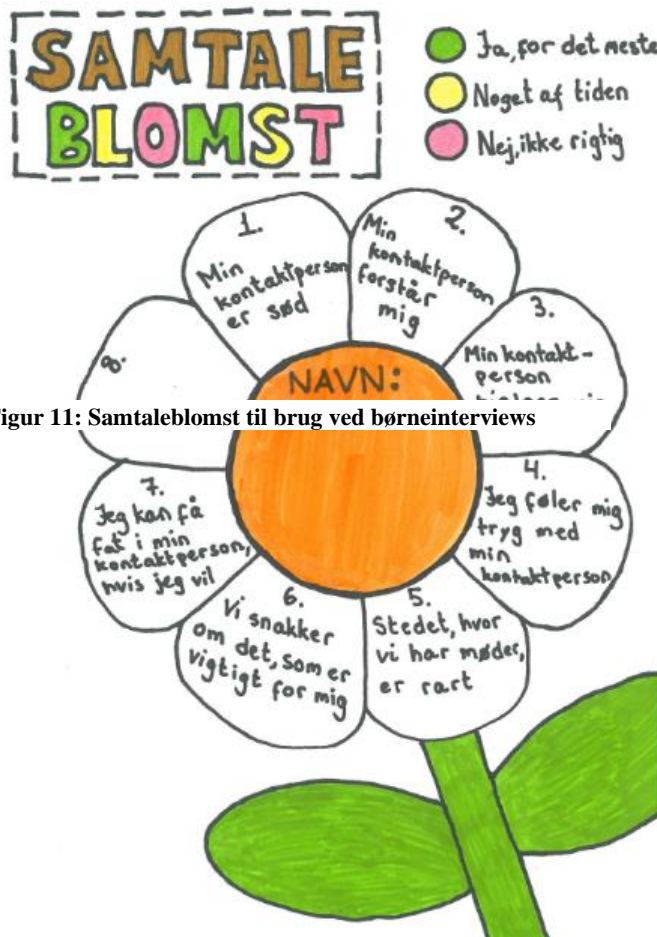
da spørgsmålene med standardsvar er blevet stillet til sidst i hvert interview. Af den årsag er der relativt få besvarelser per svarkategori, hvorfor resultaterne bør tages med et vist forbehold i sammenligning med data fra brugerrejseanalysen.

### 6.3 Interview med børn

Foruden de 66 interviews med forældre er der foretaget interviews med 20 børn i alderen 7-16 år, som har belyst børnenes oplevelse af tiden efter forløbet i Familieretshuset. Det har været en prioritering, at både børn og interviewer har kunnet se hinanden under interviewet for at skabe et trygt rum for barnet, hvorfor de har været afholdt hjemme hos barnet selv hvis muligt. Alternativt har interviewet foregået over en sikker videoforbindelse. Enkelte børneinterviews er afholdt telefonisk, men kun hvis der ikke har været andre muligheder.

De overordnede temaer for børneinterviewene har været:

- Den samlede oplevelse af sagens forløb i Familieretshuset
- Eventuel forskel på forældrenes samarbejde under forløbet og efter dets afslutning
- Hvorvidt det har forbedret barnets trivsel at være i Familieretshuset
- Hvordan barnet har oplevet at have en kontaktperson tilknyttet
- Om barnet har fået brugbare råd og redskaber med på vejen
- Hvorvidt barnet har følt, det har været en hjælp at være i Familieretshuset



Figur 11: Samtaleblomst til brug ved børneinterviews

Desuden har intervieweren anvendt en række kreative metoder under samtalen, hvis det har været vurderet hensigtsmæssigt ift. barnets alder og modenhed. Disse metoder inkluderer bl.a. følelsesikoner til at udtrykke, hvordan barnet har oplevet en bestemt situation, eller en samtaleblomst (se figur 11 herunder), hvor barnet ved hjælp af farver giver udtryk for, i hvilken grad et bestemt udsagn er sandt. Det kan f.eks. være udsagn som ”min kontaktperson hjælper mig”. Disse hjælpemidler har haft til formål at skabe et trygt rum for barnet og hjulpet til, at barnet

# OXFORD RESEARCH

## **Denmark**

Oxford Research A/S  
Vesterbrogade 149  
1620 København V of-  
fice@oxfordresearch.dk

## **Norway**

Oxford Research AS  
Østre Strandgate 1  
4610 Kristiansand  
post@oxford.no

## **Sweden**

Oxford Research AB Norr-  
landsgatan 11  
111 43 Stockholm of-  
fice@oxfordresearch.se

## **Finland**

Oxford Research Oy Fred-  
rikinkatu 61a, 6krs. 00100  
Helsinki office@oxfordre-  
search.fi

## **Baltics/Riga**

Oxford Research Baltics SIA  
Kr.Valdemara 23-37, k.2  
LV-1010, Riga  
info@oxfordresearch.lv

## **Belgium/Brussels**

Oxford Research c/o ENSR  
5. Rue Archimède  
Box 4, 1000 Brussels of-  
fice@oxfordresearch.eu